

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2007

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	76
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Magdalena Talarek	80

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Stopniowo pogarsza się koniunktura w rolnictwie. Głębokie spadki cen żywca spowodowały obniżkę wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,2 punktu procentowego (pp), mimo utrzymania się wzrostowych tendencji cen zbóż i sezonowego wzrostu cen mleka i ziemniaków. Pod wpływem przeniesienia skutków wysokich podwyżek cen skupu jakie nastąpiły w trzecim kwartale br. nożyce cen w grudniu wynosiły 100,6 punktu i były nadal o ponad 1 punkt procentowy wyższe niż przed rokiem. Towarzyszą temu równomierne podwyżki cen detalicznych środków produkcji. Obniżył się również wskaźnik potencjalnego popytu o 0,7 pp. W rezultacie syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) obniżył się o 0,5 pp, a więc prawie do poziomu sprzed roku. Nadal jednak wskaźnik SWKR był znacznie lepszy niż w pierwszej połowie 2006 r. i przekraczał 101 punktów.

Na obniżkę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wpłynął przede wszystkim sezonowy spadek indeksu produkcji przemysłu rolno-spożywczego. Mniejszy wpływ wywarły zmiany cen detalicznych żywności, bowiem znaczny wzrost wynagrodzeń zniwelował skutki relatywnego wzrostu cen żywności.

Zmiany cen skupu podstawowych surowców rolniczych jakie nastąpiły w okresie od stycznia do listopada 2006 r. w pełni skompensowały wzrost cen środków produkcji jaki nastąpił w tym okresie, a skumulowane nożyce cen wyniosły w tym okresie 100 punktów, podczas gdy przed rokiem wynosiły około 89 punktów. W najbliższych miesiącach rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie ulegną większym zmianom.

Na rynku zbóż presja popytu i oczekiwanie dalszego wzrostu cen powodują, że obroty są niskie, a ceny rosną zarówno w skupie, na giełdach i na targowiskach. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura transportowa i wysokie koszty transportu sprawiają, że zbyt małe ilości zbóż importowane są do Polski z innych krajów wspólnotowych, mimo że w sąsiednich krajach (Niemcy,

Czechy, Węgry) prowadzone są zakupy interwencyjne po cenach znacznie niższych niż w Polsce. Wskazuje to, że dla zwiększenia płynności rynku i usprawnienia działania mechanizmu rynkowego nie wystarczy zlikwidować bariery celne. Konieczny jest także rozwój infrastruktury transportowej (w tym także portowej).

Głęboki spadek cen żywca wieprzowego w warunkach drożących cen pasz jest przyczyną drastycznego pogorszenia opłacalności chowu trzody chlewnej i zapowiada pogłębienie skali spadku pogłowia trzody chlewnej. Te niekorzystne trendy są nieco łagodzone przez rekordowe zbiory roślin oleistych i niskie ceny śrut wysoko białkowych na rynku światowym.

Mimo spadku cen żywca drobiowego utrzymuje się wysoka podaż, a obniżka skupu w wyniku znacznie niższej opłacalności jest niewielka (zaledwie 4% w listopadzie). Oznacza to pogłębienie kryzysu w drobiarstwie. Rozwiązaniem powinien być wzrost eksportu, który jednak nie rozwija się wystarczająco, mimo znacznych przewag cenowych Polski i braku barier granicznych.

Na światowym rynku mleka w proszku ceny osiągnęły nie notowany dotychczas poziom 3000 USD/tonę OMP, pod wpływem najgłębszej od 100 lat suszy w Australii i spadku eksportu mleka w proszku z krajów Oceanii. Sprzyja to utrzymywaniu się wysokich cen na krajowym i unijnym rynku, mimo kontynuacji reformy WPR na rynku mleka.

Drożeje żywność, mimo obniżek cen mięsa, zwłaszcza drobiowego i wieprzowego. Wzrostowi cen większości grup żywności pod wpływem wywołanych szokiem podażowym sprzyja znaczący wzrost dochodów konsumentów i popytu na żywność. Bariery popytu na żywność ujawni się więc później.

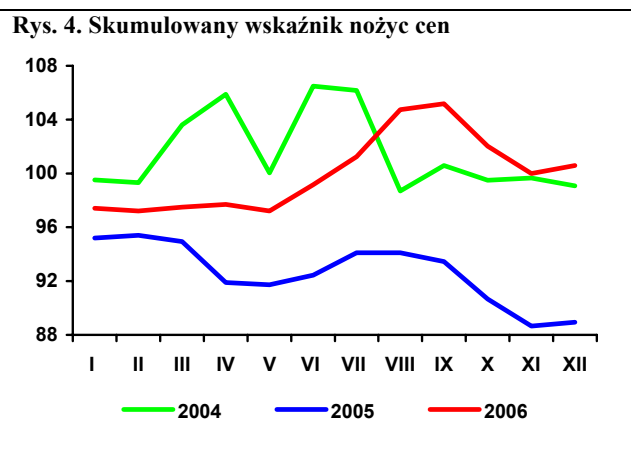
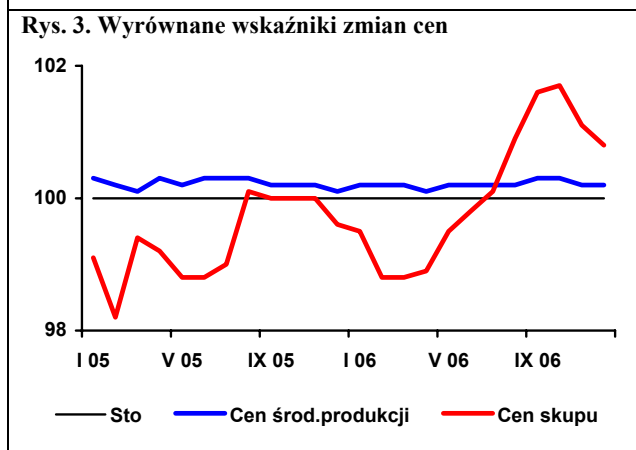
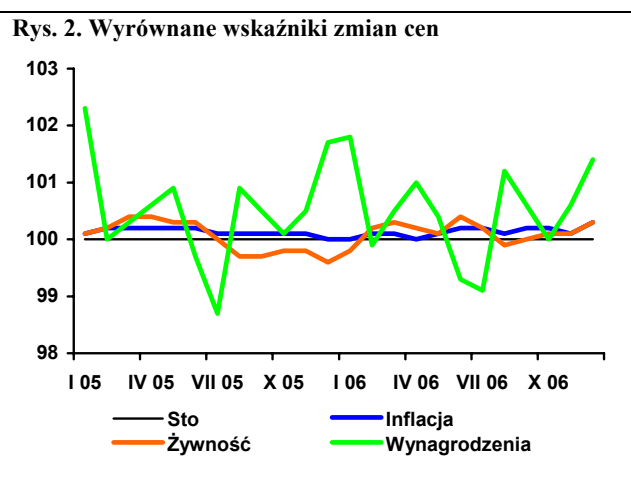
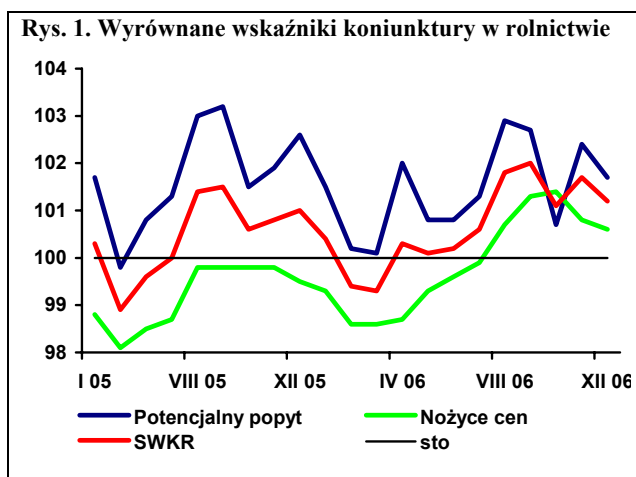
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 06	XI 06	X 06	IX 06	VIII 06	VII 05	XII 05
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,2	101,7	101,1	102,0	101,8	100,6	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,7	102,4	100,7	102,7	102,9	101,3	102,6
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,6	100,8	101,4	101,3	100,6	99,9	99,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,8	101,1	101,7	101,6	100,9	100,1	99,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,2	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,0	100,0	100,1	100,2	100,0	99,8	100,4
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,1	100,4	99,9	100,6	101,3	98,9	102,1
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,9	103,0	100,0	103,2	103,4	101,5	101,1

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W obecnym sezonie ze względu na niskie zbiory, ograniczona jest podaż zbóż krajowych, co powoduje, że ceny zbóż i ich przetworów są wyższe niż w poprzednich sezonach.

Według ostatecznych danych GUS (18 grudnia 2006 r.) produkcja zbóż w 2006 r. w Polsce była niższa o 19,1% niż w roku poprzednim i wyniosła 21,8 mln ton tzn. Zbiory zbóż podstawowych obniżyły się o 17,9% do 20,5 mln ton. Na obniżenie wysokości zbiorów wpłynął długotrwały brak opadów w czerwcu i lipcu br. Powierzchnia uprawy zbóż wyniosła ok. 8,4 mln ha i była o 0,6% wyższa niż w 2005 r. (w tym zbóż podstawowych 8,0 mln ha – o 0,9% więcej). Plony zbóż oszacowano na 26,0 dt/ha tzn. o 19,5% mniej niż w poprzednim roku (w tym zbóż podstawowych 25,6 dt/ha – 18,7% mniej). Wszystkie gatunki zbóż plonowały zdecydowanie niżej w porównaniu z plonami uzyskanymi w poprzednich latach. W największym stopniu (o ponad 27%) spadły plony kukurydzy, w najmniejszym (o ok. 17%) – zboż ozimych, w tym jęczmienia o 16%.

Niższe zbiory spowodowały spadek skupu zbóż. W ciągu pięciu miesięcy obecnego sezonu był on o 20% niższy niż przed rokiem. Skup pszenicy obniżył się o 21%, a żyta o 23%. Mniej niż w poprzednim sezonie skupiono także jęczmienia i pszenżyta. Skup kukurydzy w październiku i listopadzie 2006 r. był o 45% niższy niż przed rokiem.

Ceny skupu zbóż w listopadzie 2006 r. uległy dalszemu wzrostowi. Najbardziej (o prawie 10%) zwiększyła się cena skupu kukurydzy. Ceny pszenicy wzrosły o ok. 6%, natomiast żyta i jęczmienia o ok. 3%. W porównaniu z listopadem 2005 r. ceny skupu żyta były wyższe o 74%, kukurydzy o 54%, a pszenicy o 49%. Kilku procentowy wzrost cen obserwowano w handlu targowiskowym. Były one o ok. 50% wyższe niż przed rokiem; najbardziej w tym okresie wzrosły ceny żyta.

W obecnym sezonie obserwuje się także wzrost cen zbóż za granicą. Pszenica konsumpcyjna w Niemczech była w listopadzie o 41% droższa niż przed rokiem, a w Czechach o 32%. Ceny żyta w Niemczech wzrosły w tym okresie o 40%. O ok. 28% wyższe były ceny jęczmienia w Czechach, natomiast kukurydza w Czechach i na Słowacji podrożała odpowiednio o 47 i 37%.

Produkcja mąki pszennej w dużych zakładach w listopadzie obniżyła się do stosunkowo niskiego poziomu 110 tys. ton tzn. spadła o 21% w porównaniu z wrześniem, a o 27% z sierpniem. Produkcja

w całym 2006 r. będzie jednak o kilka procent wyższa niż w poprzednim roku. Wyższa niż w poprzednim miesiącu była produkcja mąki żytniej, jednak jej poziom w 2006 r. będzie o ok. 20% niższy niż w roku poprzednim. Nieznacznie wzrosła produkcja makaronu. Produkcja pieczywa w październiku zwiększyła się i kolejny raz w 2006 r. przekroczyła 60 tys. ton.

Obroty ziarnem zbóż są wysokie. Ze względu na niską podaż zbóż krajowych, rośnie import. W październiku sprowadzono do Polski prawie 40 tys. ton kukurydzy, tzn. więcej niż w całym poprzednim sezonie; wysoki jest także import pszenicy. Z kraju natomiast wywozi się przede wszystkim pszenicę, a także kukurydzę i żyto. Zboże eksportowano do krajów UE (Niemcy, Hiszpania), a także do Algierii i Maroka. Sprowadzano natomiast prawie wyłącznie z krajów UE (Czechy, Słowacja, Niemcy, Węgry, Dania).

Niski jest eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. Wzrósł jedynie eksport słodu. Import produktów pierwotnego przetwórstwa ponownie obniżył się, głównie z powodu mniejszego przywozu słodu. Z kraju wywieziono także mniej produktów wysoko przetworzonych, ich import był również mniejszy. Zwiększył się jedynie import mąki pszennej oraz ciasta makaronowego.

Obserwuje się stabilizację na wysokim poziomie cen produktów zbożowych. W listopadzie ceny kaszy i chleba praktycznie nie zmieniły się. Obniżyły się ceny zbytu mąki, które są o 2% wyższe niż we wrześniu. Wzrosła natomiast jej cena detaliczna, która była o 17% wyższa niż w połowie 2006 r.

Rosnące ceny zbóż powodują wzrost cen pasz. W listopadzie zwiększyły się ceny wszystkich mieszanek, a ich wzrost nie przekraczał 2%, natomiast cena koncentratu Prowit ponownie obniżyła się. W kolejnych miesiącach ceny pasz będą nadal wzrastać, ale skala wzrostu będzie mniejsza niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na poprawę relacji cen pasz przemysłowych do cen zbóż. Prawieć się także będzie relacja cen skupu drobiu i trzody do cen pasz przemysłowych. Na mniejszy wzrost cen pasz przemysłowych wpływają niskie ceny surowców wysokobiałkowych, ze względu na przewidywane wysokie zbiory roślin oleistych na świecie.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
2005	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2
2006 I-VI	395,6	347,5			451,1	362,0	429,9	374,8
2005 VII	375,4	253,0	433,9	312,6	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	260,8	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5
IX	356,3	271,7	402,9	386,3	428,9	318,5	395,3	357,5
X	357,5	274,0	323,8	371,1	429,6	332,3	397,7	355,4
XI	359,6	280,8	327,1	365,3	424,4	330,0	401,2	348,2
XII	361,2	287,1	344,3	369,3	428,4	331,6	407,0	354,8
2006 I	375,9	312,8	365,9	377,4	432,0	335,1	413,0	353,4
II	385,9	339,0	387,4	373,4	439,2	347,0	420,0	366,7
III	390,9	358,5	391,1	387,3	452,4	362,0	428,8	370,3
IV	396,5	361,6	407,3	384,4	464,1	379,2	443,8	386,7
V	410,9	362,5	428,4	383,1	455,5	375,4	434,1	379,4
VI	419,0	342,6	443,5	387,8	463,3	373,2	439,8	392,0
VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2
XI	535,8	487,6	504,0	447,1	612,8	519,5	563,1	506,4

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kukurydza	Pszenżyto	Zboża podst.
2005 I-XII	4 070,4	393,4	459,8	777,3	322,6	5 483,1
2005/2006	3 031,3	378,9	511,4	810,3	379,0	4 483,1
VII-XI 2005	2 508,2	364,5	331,8	355,2 ^a	197,6	3 444,6
VII-XI 2005	1 991,3	282,1	284,1	196,5 ^a	159,9	2 751,4
2005 VII	179,7	25,4	38,5	43,4	15,1	260,0
VIII	879,9	159,6	139,3	16,3	84,5	1 288,3
IX	672,0	101,4	81,8	18,9	41,8	902,6
X	440,7	43,7	44,0	138,8	30,0	566,3
XI	335,9	34,4	28,2	216,4	26,2	427,4
XII	267,8	28,9	32,7	93,2	32,3	369,3
2006 I	235,1	29,2	25,8	46,9	26,7	323,1
II	314,6	30,1	22,7	55,4	26,2	395,4
III	313,9	34,7	25,9	61,7	26,4	408,5
IV	223,1	30,5	19,9	30,4	19,0	294,1
V	277,4	37,4	30,1	41,9	27,4	374,2
VI	203,1	23,0	22,5	47,0	23,4	273,6
VII	211,6	37,9	44,6	23,6	30,0	328,1
VIII	569,8	95,1	107,5	17,2	50,5	841,8
IX	649,6	69,9	59,5	15,8	41,3	826,8
X	346,7	46,5	39,4	72,8	22,4	457,9
XI	213,6	32,7	33,1	123,7	15,7	296,8

^a od października do ostatniego miesiąca

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2005 I-XII	1548,5	129,2	656,2	99,8
2006 I-X	1455,5	95,0	589,4	85,6
2005 VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,2	10,1	55,8	7,4
IX	137,8	10,0	54,8	8,2
X	125,5	10,1	56,5	9,2
XI	135,5	11,3	54,1	9,6
XII	120,3	10,2	56,8	7,5
2006 I	146,7	10,7	56,3	7,7
II	140,9	10,4	54,3	8,8
III	163,3	10,8	60,7	9,5
IV	135,1	8,5	58,2	7,7
V	137,4	9,9	60,6	8,7
VI	137,6	8,7	59,3	8,7
VII	144,5	9,3	58,6	7,8
VIII	160,5	10,0	59,9	8,4
IX	149,7	8,2	60,1	9,5
X	139,8	8,7	61,4	8,7
XI	110,0	9,3	.	8,8

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyżyto	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyżyto
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2005 I-VI	35,1	116,8	8,0	55,6	14,0	148,9	0,8	54,6	13,0	4,0
2006 I-VI	140,9	11,8	3,6	154,9	13,1	130,6	5,6	14,4	22,3	5,2
2005/2006	560,6	266,3	120,1	369,2	98,4	231,4	7,4	45,1	30,5	6,6
2005 VII	47,9	27,7	24,9	35,2	6,1	17,2	0,4	10,3	1,2	0,5
VIII	23,6	47,0	15,3	26,6	6,6	26,9	0,1	6,2	1,2	0,2
IX	85,8	71,1	21,9	11,9	8,9	14,6	0,7	7,5	1,2	0,1
X	143,3	59,3	33,3	14,4	16,6	12,5	0,2	3,0	1,1	0,2
XI	42,6	30,4	9,7	80,9	28,1	13,0	0,2	3,2	1,4	0,2
XII	76,6	19,1	11,4	45,3	19,0	16,6	0,2	0,5	2,2	0,2
2006 I	39,1	4,5	1,2	50,3	9,4	22,1	0,4	1,5	1,8	0,1
II	34,3	1,1	0,3	30,1	0,7	17,1	1,3	1,7	2,8	1,7
III	23,4	1,5	0,9	19,9	1,8	19,2	2,6	2,1	5,4	0,7
IV	9,3	0,7	0,6	16,8	0,6	27,4	0,7	1,8	2,1	1,2
V	28,7	1,5	0,4	16,2	0,3	27,3	0,4	0,6	4,5	1,1
VI	6,1	2,5	0,2	21,6	0,3	17,5	0,2	6,7	5,7	0,4
VII	11,6	4,8	9,4	26,2	1,5	19,9	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,6	8,9	18,1	19,7	8,2	43,2	0,6	8,9	0,9	0,2
IX	90,3	13,2	2,5	6,5	4,3	135,9	4,9	18,8	7,5	0,6
X	73,5	8,5	0,6	21,4	5,3	86,5	0,5	10,3	38,9	0,2

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane CIHZ i CAAC, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2005 I-VI	5,3	0,4	1,8	1,1	17,7	18,5	9,3	21,7	14,7	97,4
2006 I-VI	7,8	1,9	2,5	0,6	5,6	17,3	9,6	16,2	17,7	100,1
2005/2006	17,8	3,0	5,4	5,3	5,6	35,9	19,4	35,8	33,9	187,6
2005 VII	1,0	0,1	0,3	0,1	0,0	3,2	1,4	4,0	4,4	20,4
VIII	1,9	0,1	0,7	0,2	0,0	4,0	1,6	3,5	3,3	18,2
IX	1,6	0,1	0,7	0,5	0,0	3,7	1,4	3,3	0,7	12,4
X	1,1	0,3	0,5	2,2	0,0	2,8	1,6	3,2	4,6	14,6
XI	2,3	0,2	0,4	1,0	0,0	2,8	2,0	2,9	1,7	11,6
XII	2,1	0,3	0,3	0,7	0,0	2,1	1,7	2,7	1,4	10,3
2006 I	1,4	0,3	0,4	0,1	0,0	2,4	1,8	2,5	3,0	11,4
II	1,5	0,4	0,4	0,1	4,0	2,2	1,6	2,3	1,6	10,6
III	1,4	0,4	0,4	0,1	0,2	2,8	1,9	3,6	4,3	18,1
IV	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	3,2	1,3	2,7	4,4	19,6
V	1,3	0,3	0,4	0,1	0,5	3,5	1,8	2,5	1,7	22,1
VI	1,1	0,3	0,5	0,1	0,8	3,2	1,2	2,6	2,7	18,3
VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,5	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,2	0,6	2,1	2,2	22,4
IX	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	4,4	0,2	2,2	2,7	12,1
X	0,4	0,1	0,3	0,1	0,8	3,3	0,2	1,9	0,6	4,5

Źródło: Dane CIHZ i CAAC, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	32,4	8,7	51,2
2005 I-VI	3,9	15,4	69,6	15,1	2,8	23,0
2006 I-VI	3,6	20,7	86,7	18,9	5,4	29,1
2005/2006	7,8	38,1	173,9	36,2	11,3	57,3
VII	0,7	2,9	12,5	2,9	0,8	4,3
VIII	0,5	3,7	15,5	2,8	1,1	4,4
IX	0,6	1,8	15,3	3,0	1,2	5,1
X	0,8	2,9	14,0	2,9	1,1	5,3
XI	0,8	3,2	15,9	3,2	0,9	5,2
XII	0,8	2,7	13,9	2,4	1,0	4,0
2006 I	0,4	2,9	12,3	2,6	0,4	3,8
II	0,6	2,9	12,6	3,1	1,0	4,6
III	0,6	3,6	17,0	3,8	1,1	5,9
IV	0,5	3,2	15,0	3,0	1,0	4,6
V	0,9	5,0	14,8	3,2	1,2	5,4
VI	0,6	3,1	15,0	3,2	0,7	4,8
VII	0,5	2,2	13,8	2,5	0,8	3,9
VIII	0,5	3,8	16,1	3,3	1,4	5,0
IX	0,4	3,4	17,0	4,1	0,5	6,0
X	0,5	1,9	15,4	3,7	0,4	6,2

^a uzyskane przez specznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ i CAAC, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2005 I-XII	0,68	1,52	0,84	1,08	2,38	1,30	2,29	2,70	0,41
2005 I-VI	0,71	1,58	0,87	1,17	2,38	1,22	2,29	2,71	0,42
2006 I-VI	0,69	1,37	0,69	1,00	2,34	1,35	2,27	2,63	0,36
2005 VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40
IX	0,68	1,47	0,79	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
X	0,68	1,45	0,77	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XI	0,68	1,43	0,75	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XII	0,68	1,42	0,74	1,02	2,36	1,34	2,31	2,66	0,35
2006 I	0,68	1,39	0,71	1,01	2,34	1,33	2,28	2,64	0,36
II	0,69	1,38	0,69	1,00	2,34	1,33	2,27	2,64	0,37
III	0,69	1,38	0,69	1,00	2,34	1,34	2,27	2,64	0,37
IV	0,69	1,36	0,67	0,98	2,34	1,36	2,27	2,64	0,37
V	0,69	1,36	0,67	0,99	2,34	1,35	2,27	2,62	0,35
VI	0,69	1,37	0,68	0,99	2,34	1,35	2,27	2,62	0,35
VII	0,70	1,37	0,67	1,01	2,34	1,33	2,27	2,64	0,37
VIII	0,83	1,36	0,53	1,03	2,34	1,31	2,27	2,64	0,37
IX	1,00	1,47	0,47	1,08	2,38	1,30	2,39	2,84	0,45
X	0,99	1,55	0,56	1,11	2,38	1,27	2,43	2,94	0,51
XI	0,98	1,60	0,61	1,11	2,38	1,27	2,44	2,94	0,50

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2005 I-XII	810	946	1467	826	1173	1031	1633
2006 I-VI	817	913	1493	781	1151	1008	1606
2005 VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624
IX	810	930	1464	807	1158	1010	1620
X	808	923	1465	806	1159	1008	1617
XI	805	920	1464	803	1155	1007	1617
XII	802	920	1461	802	1155	1006	1617
2006 I	792	890	1473	795	1161	1013	1609
II	789	897	1478	794	1161	1013	1606
III	806	905	1484	781	1155	1013	1611
IV	808	921	1503	780	1144	1007	1611
V	838	920	1504	768	1145	1002	1605
VI	867	947	1518	767	1140	999	1593
VII	894	947	1510	768	1136	998	1583
VIII	896	951	1514	766	1138	999	1577
IX	909,0	964,7	1528,7	779,6	1149,5	1009,4	1584,8
X	913,2	980,3	1529,7	792,7	1158,7	1015,0	1584,3
XI	928,9	992,1	1533,5	805,4	1165,4	1027,2	1582,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny skupu pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2005 III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	2,56	2,73	5,09	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01
IX	2,53	2,70	5,09	1,11	2,55	5,12	3,01
X	2,43	2,70	4,87	1,14	2,41	4,84	2,67
XI	2,43	2,72	4,90	1,17	2,23	4,48	2,49
XII	2,41	2,70	4,88	1,21	2,23	4,49	2,37
2006 I	2,37	2,69	4,80	1,20	2,12	4,29	2,25
II	2,29	2,64	4,63	1,21	2,02	4,01	2,28
III	2,16	2,55	4,45	1,17	2,10	4,34	2,20
IV	2,06	2,46	4,25	1,16	2,07	4,28	2,23
V	2,05	2,51	4,28	1,09	2,09	4,36	2,31
VI	2,06	2,46	4,27	1,05	2,23	4,64	2,42
VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	2,33	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	2,30	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	2,18	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39

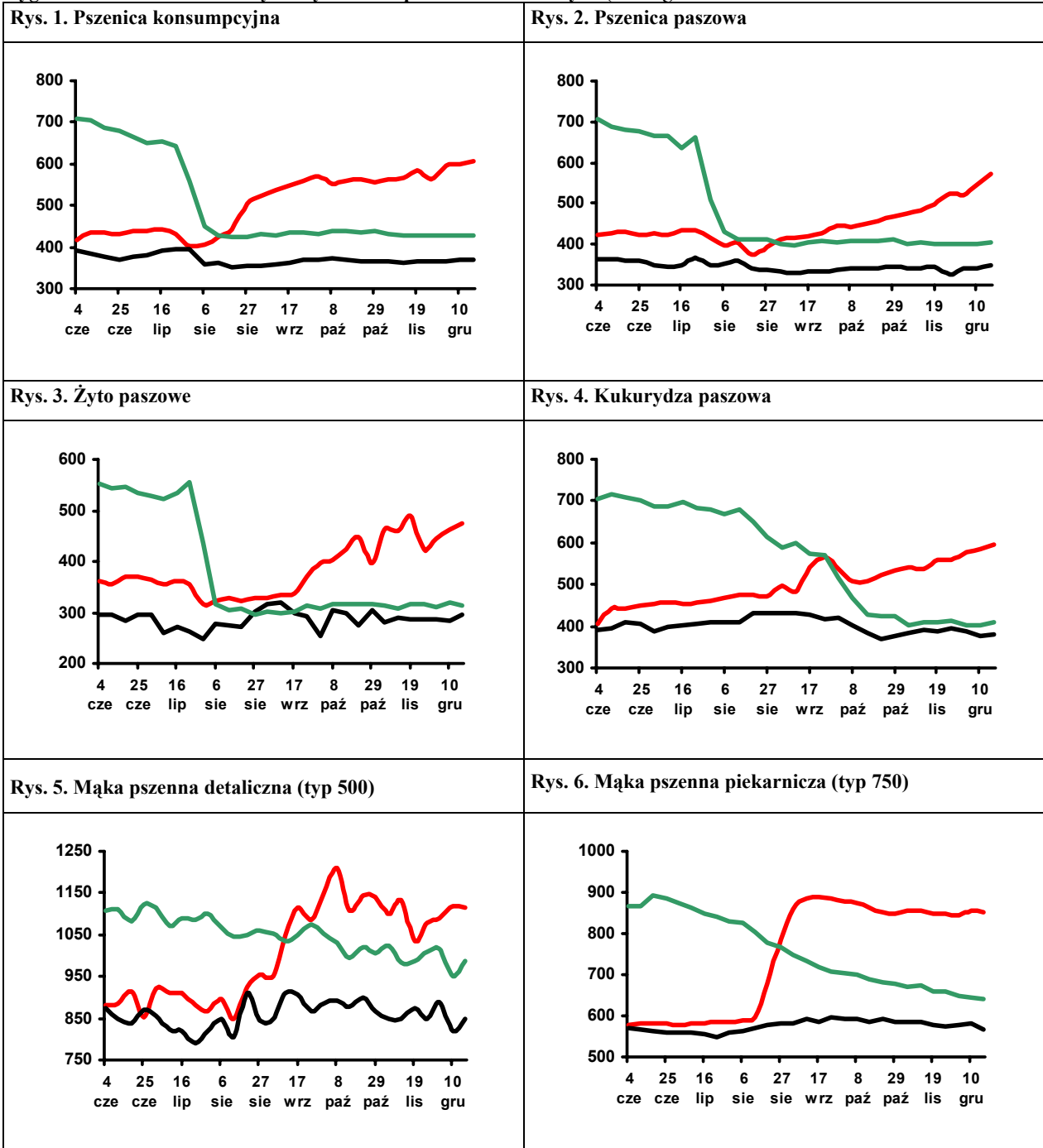
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2005 VII	108,32	90,45	94,74	97,00	74,26	87,23	95,27
VIII	104,37	91,90	96,61	87,92	74,33	86,56	97,34
IX	105,93	96,94	106,67	86,58	74,34	83,36	99,22
X	106,00	97,25	109,16	86,41	75,68	84,63	95,20
XI	107,93	98,65	110,00	86,72	76,48	77,21	90,60
XII	108,84	99,43	110,32	91,74	75,33	80,59	92,31
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25	.	89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00	.	89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10	.	90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82	.	95,00	105,00	111,67
XI	152,40	130,40	.	.	97,80	113,40	123,80

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2006 —
 2005 —
 2004 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2006, 2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Areał uprawy buraków cukrowych w 2006 r. wyniósł 262 tys. ha. Plony były niższe od średniego poziomu z ostatnich trzech kampanii i wyniosły 420 dt/ha. Zawartość cukru w surowcu (polaryzacja) szacuje się na 16,70% tj. o 0,7 pp. niższą od średniej z ostatnich pięciu kampanii (17,41%). W tych warunkach produkcja cukru szacowana jest na ok. 1650 tys. ton, która będzie o 20% niższa niż w poprzednim sezonie. Potwierdzają to wyniki produkcyjne w październiku br., kiedy cukrownie wyprodukowały 448 tys. ton cukru, wobec 680 tys. ton przed rokiem. Produkcja będzie o 150 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej, która w sezonie 2006/2007 wynosi 1498 tys. ton. Po zmniejszeniu kwoty podstawowej 1671,9 tys. ton współczynnikiem redukcji 0,896. Komisja Europejska podobnie jak w sezonie 2005/2006 zredukowała kwoty produkcyjne we wszystkich krajach członkowskich, aby zrównoważyć podaż z popytem i nie prowadzić interwencyjnych zakupów cukru.

Rozpoczęła się reforma systemu regulacji rynku, która zakłada obniżkę minimalnej ceny buraków. W sezonie 2006/2007 cena ta wynosi 32,86 EUR/tonę i na tej podstawie ocenia się, że ceny skupu osiągną poziom 125-130 EUR/tonę i będą o 25% niższe niż w sezonie poprzednim. Spadek dochodów plantatorów wynikający z redukcji ceny minimalnej będzie rekompensowany dopłatami bezpośrednimi. W pierwszym roku reformy środki pomocowe dla Polski na ten cel wynoszą 99,1 mln EUR. W okresie od 1 grudnia 2006 r. do 30 czerwca 2007 r. plantatorzy otrzymają z ARiMR tzw. płatność cukrową w wysokości 33,94 zł/tonę buraków kwotowych ze zbiorów 2006 roku.

W 2006 r. konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych wg GUS zmniejszy się w porównaniu do 2005 r. o 2% i wyniesie 18 kg. Zużycie cukru w przemyśle spożywczym na podstawie wyników produkcji artykułów żywnościowych zawierających cukier szacowane jest na ok. 850 tys. ton i będzie o 10 tys. ton większe niż w 2005 r. Uwzględniając zmiany w spożyciu w gospodarstwach domowych, zużycie w prze-

myśle przetwórczym oraz pozostałych działach gospodarki (45 tys. ton) szacuje się, że całkowite zużycie cukru w Polsce w 2006 r. zwiększy się o ok. 1%, tj. do 1640 tys. ton.

W listopadzie spadły ceny cukru na rynku krajowym. Ceny zbytu cukru workowanego i paczkowanego nieznacznie przekraczały 2,60 zł/kg i były o odpowiednio o 3,6% i 5,7% niższe niż w październiku. Ceny zbytu mimo spadku są nieznacznie wyższe od ceny interwencyjnej powiększonej o 7% VAT. Spadek cen detalicznych był mniejszy i wyniósł 1,8%. Powodem spadku cen krajowych jest wzrost podaży o cukier produkowany w bieżącej kampanii.

W okresie styczeń-październik br. eksport cukru wyniósł 679 tys. ton, a w skali całego roku wywóz może osiągnąć rekordowy poziom 710 tys. ton. Przedmiotem eksportu były przede nadwyżki produkcyjne z sezonów 2004/2005 i 2005/2006 wynoszące łącznie ok. 718 tys. ton. Cukier ten sprzedawano głównie do krajów trzecich – 609 tys. ton. Sprzedaż cukru na rynek UE miała mniejsze znaczenie (70 tys. ton). W okresie dziesięciu miesięcy br. ARR wypłaciła 344 mln zł refundacji do wywozu 243 tys. ton cukru. Import cukru zwiększył się do 61 tys. ton, ale nie ma on większego wpływu na podaż, gdyż rynek zaopatrywany jest głównie z produkcji krajowej. Wysokie ceny cukru białego na rynku światowym znajdują swoje odzwierciedlenie w wysokich cenach eksportowych. W październiku na rynku UE cukier sprzedawano średnio po 655 EUR/tonę, a do krajów trzecich po 320 EUR/tonę.

Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) utrzymują się na wyższym poziomie niż w 2005 r. i w październiku wynosiły ok. 380 USD/tonę. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) wykazują tendencję spadkową. W październiku wyniosły 270 USD/tonę, były więc nieznacznie niższe niż przed rokiem.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dzemy i powidła	Słodzone napoje bezalkoholowe
2005	I-XII	146,1	78,6	51,5	74,4	25,2
	X	15,7	9,5	4,1	5,8	1,5
	XI	16,0	9,0	4,2	5,5	1,6
	XII	11,8	8,3	3,6	5,6	1,9
2006	I	9,6	8,0	3,7	6,5	1,4
	II	8,7	7,9	3,8	4,4	1,5
	III	8,6	8,6	5,1	5,0	2,4
	IV	10,9	4,9	3,8	4,4	2,7
	V	8,7	4,8	4,7	4,1	3,2
	VI	8,2	4,3	4,9	5,2	3,1
	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
	X	14,1	10,5	3,8	4,5	1,8
I-IX 2005		118,4	61,4	43,7	63,2	22,0
I-IX 2006		96,8	68,2	42,9	46,1	24,0
I-IX 2006 / I-IX 2005 · 100		81,8	111,1	98,2	73,0	109,1

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie
2005	I-XII	279,40	617,75	209,91	544,18	593,57	433,78
	X	295,48	645,08	225,36	562,70	592,96	358,38
	XI	295,46	641,89	231,75	592,98	635,00	473,45
	XII	262,13	574,70	230,38	553,74	594,28	451,29
2006	I	266,61	626,07	236,22	579,83	605,86	514,50
	II	268,61	611,34	240,71	600,17	611,42	583,20
	III	279,55	644,66	256,38	601,83	638,80	543,89
	IV	296,13	642,48	271,32	635,74	666,13	580,13
	V	335,47	650,53	295,43	800,63	927,36	622,84
	VI	366,12	646,98	311,86	623,76	629,81	613,93
	VII	370,82	636,77	347,72	634,70	641,07	608,78
	VIII	429,96	617,36	380,14	622,25	623,31	602,79
	IX	453,12	659,46	370,43	645,80	659,54	557,38
	X	412,49	655,33	321,76	634,66	645,67	576,48

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

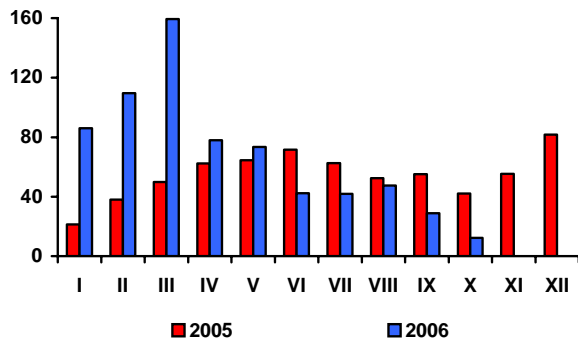
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2005	X	2,55	2,66	2,48	3,07
	XI	2,52	2,59	2,51	3,08
	XII	2,53	2,61	2,44	3,03
2006	I	2,50	2,62	2,42	3,00
	II	2,48	2,54	2,40	2,98
	III	2,53	2,61	2,45	2,97
	IV	2,62	2,66	2,48	2,99
	V	2,67	2,72	2,46	3,02
	VI	2,75	2,84	2,54	3,03
	VII	2,67	2,72	2,53	3,08
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33
	X	2,71	2,79	2,46	3,34
	XI	2,61	2,63	2,42	3,28

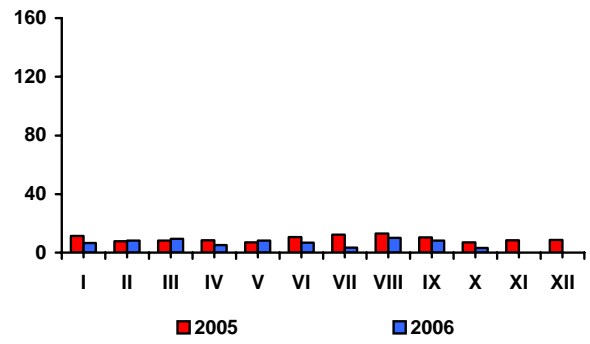
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

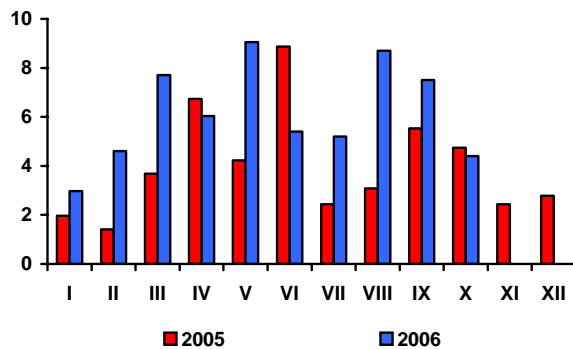
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

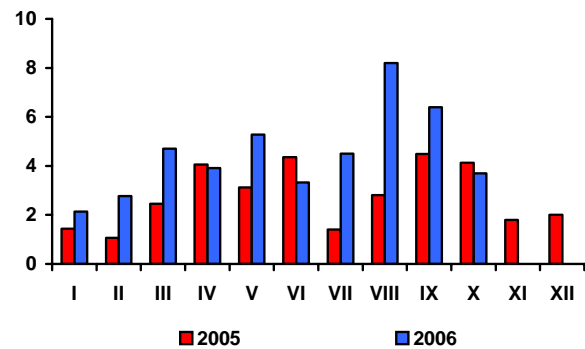
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

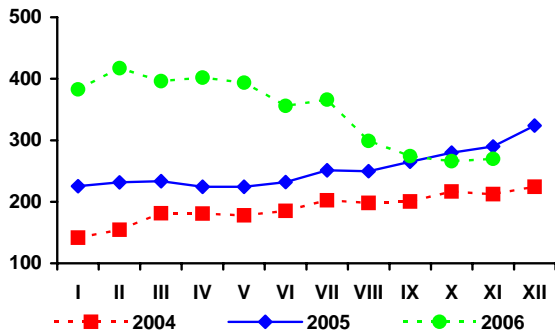
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

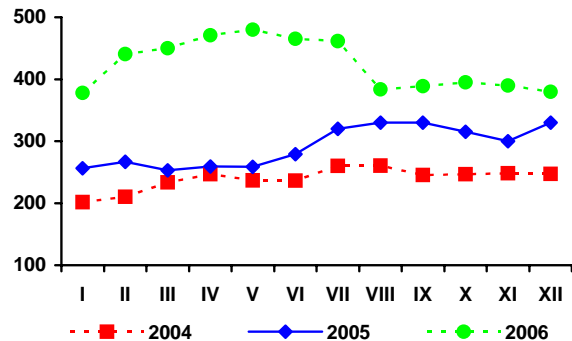
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

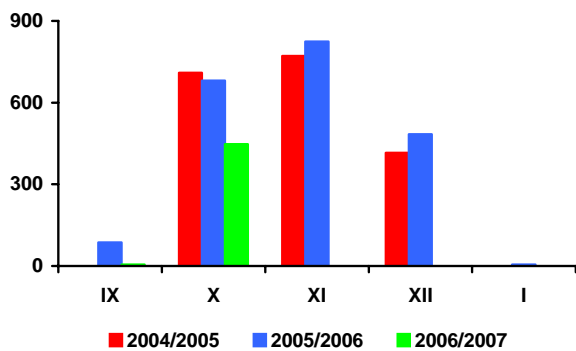
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Od 2007 r. w nowych państwach członkowskich (w tym w Bułgarii i Rumunii) obowiązują dopłaty do roślin energetycznych w wysokości 45 EUR/ha. Zdecydowała o tym Rada Rolna UE na posiedzeniu 19 grudnia 2006 r. Jednocześnie zwiększono Maksymalny Obszar Gwarantowany dla roślin energetycznych z 1,5 mln ha (dla UE-15) do 2 mln ha (dla UE-27).

Dynamiczny rozwój produkcji biodiesla nadal umacnia ceny rzepaku i produktów jego przerobu na rynku europejskim. W trzecim tygodniu grudnia za rzepak płacono 365 USD/tonę, tj. o 3 USD/tonę mniej niż na początku tego miesiąca, lecz o 14 USD/tonę więcej niż średnio w listopadzie, natomiast olej rzepakowy kosztował 853 USD/tonę i był o 5 USD/tonę tańszy niż na początku miesiąca, lecz aż o 39 USD/tonę droższy niż średnio w listopadzie. Cena śrutu rzepakowej wyniosła 162 USD/tonę była o 1 USD/tonę wyższa niż na początku miesiąca i o 10 USD/tonę wyższa niż średnio w listopadzie.

Na rynku krajowym nadal maleją obroty handlowe rzepakiem. W grudniu skupiono 25 tys. ton tego surowca, tj. ponad o 30% mniej niż przed miesiącem, lecz niewiele mniej niż w grudniu roku poprzedniego. Przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła ok. 990 zł/tonę i była o 23% wyższa niż przed rokiem.

W grudniu średnia cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (ok. 2600 zł/tonę) i śrutu rzepakowej (ok. 360 zł/tonę) nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Oba te produkty były jednakże u producenta odpowiednio o 12 i 14% droższe niż przed rokiem.

W październiku przemysł tłuszczowy (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobił ok. 130 tys. ton rzepaku, tj. o 2% więcej niż przed miesiącem i o 74% więcej niż przed rokiem; natomiast w pierwszych dziesięciu miesiącach br. łącznie ok. 1,2 mln ton, tj. o 37% więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 477 tys. ton, z tego rafinowano 306 tys. ton, tj. o 7% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach ub. roku. W porówny-

wanych okresach ponad dwukrotnie wzrosła produkcja olejów rafinowanych: sojowego (do 19,4 tys. ton) i słonecznikowego (41,7 tys. ton). Produkcji margaryn była mniejsza (spadek o niecały 1% do 245 tys. ton).

W październiku obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistych były wysokie, lecz niższe niż przed miesiącem, szczególnie po stronie eksportu. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r. wyeksportowano 154 tys. ton oleju rzepakowego (o 82% więcej niż w tym samym czasie roku poprzedniego), 321 tys. ton śrutu rzepakowej (o 30% więcej) oraz 31 tys. ton margaryn (o 23% więcej). Niższy był tylko eksport rzepaku (121 tys. ton, wobec 176 tys. ton przed rokiem). Importowano 1677 tys. ton śrut oleistych (o 7% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2005 r.), 341 tys. ton olejów roślinnych (o 53% więcej), 190 tys. ton nasion oleistych (dwukrotnie więcej), w tym 101 tys. ton rzepaku (pięciokrotnie więcej) oraz 18 tys. ton margaryn (o 7% więcej).

W listopadzie, w porównaniu z poprzednim miesiącem, cena oleju rzepakowego konfekcjonowanego bardziej wzrosła na poziomie zbytu niż na poziomie detalu. Olej słonecznikowy konfekcjonowany i większość margaryn potaniały u producenta, zaś w detalu odnotowano ich wzrost.

Powolny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r. nie zrekompensował w pełni ich spadku, jaki nastąpił w 2005 r. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych były bowiem nadal średnio o 0,5% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przeciętny spadek cen detalicznych tłuszczów roślinnych był jednakże znacznie mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych (4,6%). W porównywanych okresach margaryny, jak i oleje roślinne podrożały względem masła oraz słoniny i smalcu.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2005 X	47 587	26 294	14 854	59 027	1,55	31,2	80,6
XI	48 149	29 443	15 665	61 927	1,62	32,5	77,8
XII	49 931	37 040	13 999	72 972	1,91	28,0	68,4
2006 I	51 335	29 849	17 220	63 964	1,68	33,5	80,3
II	53 836	31 472	17 716	67 592	1,77	32,9	79,6
III	57 827	33 334	19 242	71 919	1,88	33,3	80,4
IV	49 959	32 541	18 571	63 929	1,67	37,2	78,1
V	54 164	40 979	19 383	75 760	1,98	35,8	71,5
VI	39 212	32 921	18 769	53 364	1,40	47,9	73,5
VII	26 339	29 677	10 474	45 542	1,19	39,8	57,8
VIII	41 971	27 497	14 712	54 756	1,43	35,1	76,7
IX	50 949	37 504	14 746	73 707	1,93	28,9	69,1
X	51 763	44 992	12 323	84 432	2,21	23,8	61,3
Wskaźnik zmian w %							
X 2006 / IX 2005	101,6	120,0	83,6	114,6	114,6	82,3	88,7
X 2006 / X 2005	108,8	171,1	83,0	143,0	143,0	76,3	76,0
X 2006 / XII 2005	103,7	121,5	88,0	115,7	115,7	84,9	89,6

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2005 X	47 587	2 167	13 980	35 774	0,94	29,4	133,0
XI	48 149	3 317	15 498	35 968	0,94	32,2	133,9
XII	49 931	1 923	13 562	38 292	1,00	27,2	130,4
2006 I	51 335	851	16 846	35 340	0,93	32,8	145,3
II	53 836	456	16 598	37 694	0,99	30,8	142,8
III	57 827	788	18 325	40 290	1,06	31,7	143,5
IV	49 959	125	17 849	32 235	0,84	35,7	155,0
V	54 164	358	17 989	36 533	0,96	33,2	148,3
VI	39 212	188	17 584	21 816	0,57	44,8	179,7
VII	26 339	460	9 111	17 688	0,46	34,6	148,9
VIII	41 971	207	13 266	28 912	0,76	31,6	145,2
IX	50 949	3 340	14 200	40 089	1,05	27,9	127,1
X	51 763	821	11 754	40 830	1,07	22,7	126,8
Wskaźnik zmian w %							
X 2006 / IX 2005	101,6	24,6	82,8	101,8	101,8	81,5	99,8
X 2006 / X 2005	108,8	37,9	84,1	114,1	114,1	77,3	95,3
X 2006 / XII 2005	103,7	42,7	86,7	106,6	106,6	83,6	97,2

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2005 X	71 381	195 975	26 625	240 731	37,3	29,7
XI	72 224	203 546	32 960	242 810	45,6	29,7
XII	74 897	168 956	46 680	197 173	62,3	38,0
2006 I	77 003	204 995	46 645	235 353	60,6	32,7
II	80 754	130 534	38 806	172 482	48,1	46,8
III	86 741	186 219	51 996	220 964	59,9	39,3
IV	74 939	145 750	33 249	187 440	44,4	40,0
V	81 246	170 057	29 623	221 680	36,5	36,7
VI	58 818	190 488	25 065	224 241	42,6	26,2
VII	39 509	194 026	13 854	219 681	35,1	18,0
VIII	62 957	129 321	17 850	174 428	28,4	36,1
IX	76 424	145 549	38 528	183 445	50,4	41,7
X	77 645	179 984	29 399	228 230	37,9	34,0
Wskaźnik zmian w %						
X 2006 IX 2005	101,6	123,7	76,3	124,4	75,1	81,7
X 2006 X 2005	108,8	91,8	110,4	94,8	101,5	114,7
X 2006 XII 2005	103,7	106,5	63,0	115,8	60,8	89,6

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2005 X	71 381	811	26 601	45 591	37,3	156,6
XI	72 224	604	32 960	39 868	45,6	181,2
XII	74 897	125	46 437	28 585	62,0	262,0
2006 I	77 003	112	46 589	30 526	60,5	252,3
II	80 754	83	38 758	42 079	48,0	191,9
III	86 741	96	51 543	35 294	59,4	245,8
IV	74 939	91	33 041	41 989	44,1	178,5
V	81 246	270	29 229	52 287	36,0	155,4
VI	58 818	804	24 077	35 545	40,9	165,5
VII	39 509	512	13 634	26 387	34,5	149,7
VIII	62 957	637	17 281	46 313	27,4	135,9
IX	76 424	3 544	37 768	42 200	49,4	181,1
X	77 645	1 781	28 798	50 628	37,1	153,4
Wskaźnik zmian w %						
X 2006 IX 2005	101,6	50,3	76,2	120,0	75,1	84,7
X 2006 X 2005	108,8	219,6	108,3	111,0	99,5	98,0
X 2006 XII 2005	103,7	1424,8	62,0	177,1	59,8	58,5

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	354 737	12 473	19 635	347 575	9,10	5,5	102,1
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2005 X	31 332	2 277	3 754	29 855	0,78	12,0	104,9
XI	33 765	2 294	5 452	30 607	0,80	16,1	110,3
XII	27 039	2 239	3 842	25 436	0,67	14,2	106,3
2006 I	23 005	1 932	2 487	22 450	0,59	10,8	102,5
II	27 808	1 815	2 581	27 042	0,7	9,3	102,8
III	29 274	2 118	3 308	28 084	0,74	11,3	104,2
IV	26 866	1 832	2 793	25 905	0,68	10,4	103,7
V	26 937	1 499	3 447	24 989	0,65	12,8	107,8
VI	29 319	1 882	3 592	27 609	0,72	12,3	106,2
VII	23 511	1 405	2 855	22 061	0,58	12,1	106,6
VIII	29 056	1 288	2 810	27 534	0,72	9,7	105,5
IX	29 681	2 158	3 427	28 412	0,74	11,5	104,5
X	31 994	1 942	3 413	30 523	0,80	10,7	104,8
Wskaźnik zmian w %							
X 2006 IX 2005	107,8	90,0	99,6	107,4	107,4	92,4	100,3
X 2006 X 2005	102,1	85,3	90,9	102,2	102,2	89,0	99,9
X 2006 XII 2005	118,3	86,7	88,8	120,0	120,0	75,1	98,6

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2004 I-XII	864,7	471,9	1,83
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2005 XI	839,5	359,6	2,33
XII	841,4	361,2	2,33
2006 I	842,0	375,9	2,24
II	835,1	385,9	2,16
III	833,2	390,9	2,13
IV	850,9	396,5	2,15
V	867,7	410,9	2,11
VI	977,2	419,0	2,33
VII	942,6	408,2	2,31
VIII	924,6	438,2	2,11
IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
XI	987,6	535,8	1,84
Wskaźnik zmian w %			
XI 2006 X 2006	101,1	106,4	x
XI 2006 XI 2005	117,6	149,0	x
XI 2006 XII 2005	117,4	148,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2004 I-XII	3,38	4,16	4,34	4,78	5,39	6,07
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2005 XI	3,16	3,92	4,15	4,63	5,32	5,84
XII	3,31	3,91	4,14	4,64	5,29	5,83
2006 I	3,02	3,85	4,16	4,65	5,26	5,77
II	3,09	3,76	4,06	4,67	5,26	5,76
III	3,14	x	4,03	4,69	5,26	5,74
IV	3,22	x	3,99	4,68	5,24	5,70
V	3,25	x	4,09	4,69	5,24	5,64
VI	3,33	x	4,10	4,67	5,21	5,56
VII	3,20	x	4,15	4,69	5,22	5,55
VIII	3,26	x	4,09	4,69	5,24	5,54
IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
XI	3,25	x	4,03	4,75	5,26	5,49
Wskaźnik zmian w %						
<u>XI 2006</u> <u>X 2006</u>	100,6	x	99,3	100,2	100,2	100,2
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>	102,8	x	97,1	102,6	98,9	94,0
<u>XI 2006</u> <u>XII 2005</u>	98,2	x	97,3	102,4	99,4	94,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

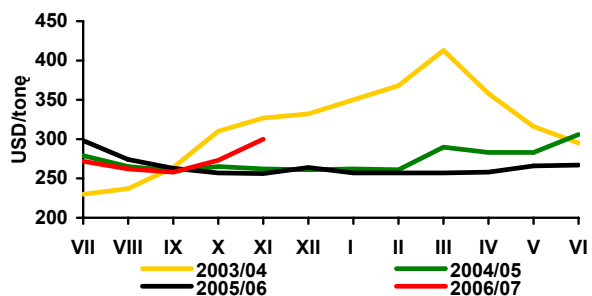
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2005 XI	3,76	4,84	7,20	12,00	3,30	4,88	6,40	12,38	15,55	5,04
XII	3,72	4,80	7,21	11,93	3,25	4,88	6,36	12,35	15,50	4,92
2006 I	3,68	4,80	7,22	11,46	3,02	4,88	6,30	12,33	15,30	4,88
II	3,64	4,80	6,72	11,42	2,81	4,88	6,30	12,23	15,30	4,80
III	3,60	4,76	6,50	11,42	2,80	4,88	6,30	12,28	15,15	4,72
IV	3,68	4,80	6,6	11,52	2,89	4,88	6,32	12,25	15,05	4,68
V	3,68	4,68	6,30	11,37	2,83	4,88	6,26	12,13	15,10	4,64
VI	3,68	4,72	6,34	11,19	2,83	4,88	6,24	12,00	15,15	4,56
VII	3,76	4,72	6,49	11,07	2,76	4,92	6,24	11,90	15,20	4,56
VIII	3,76	4,68	6,56	11,02	2,76	4,88	6,24	11,90	15,20	4,52
IX	3,76	4,72	6,77	11,11	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,33	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
XI	3,72	4,80	6,66	11,35	2,83	4,92	6,26	12,15	15,15	4,44
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2006</u> <u>X 2006</u>	100,0	99,2	99,4	100,2	99,3	100,0	100,3	100,2	99,7	100,0
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>	98,9	99,2	92,5	94,6	85,8	100,8	97,8	98,2	97,4	88,1
<u>XI 2006</u> <u>XII 2005</u>	100,0	100,0	92,4	95,1	87,1	100,8	98,4	98,4	97,7	90,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

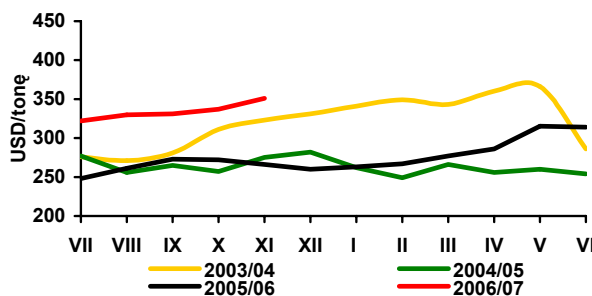
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

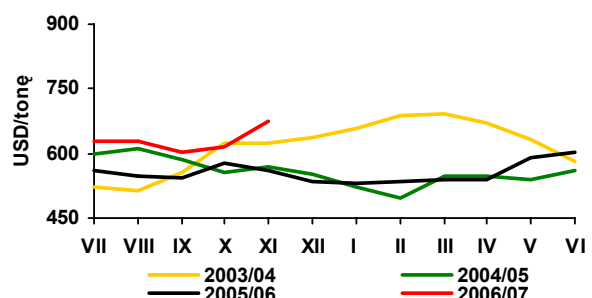
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

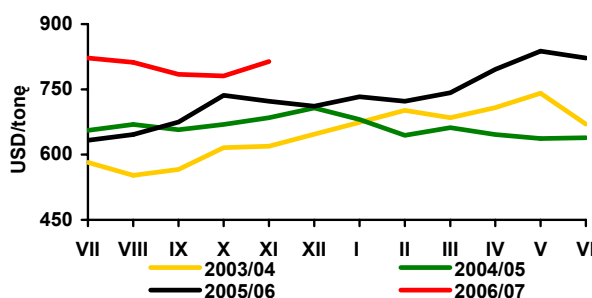
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

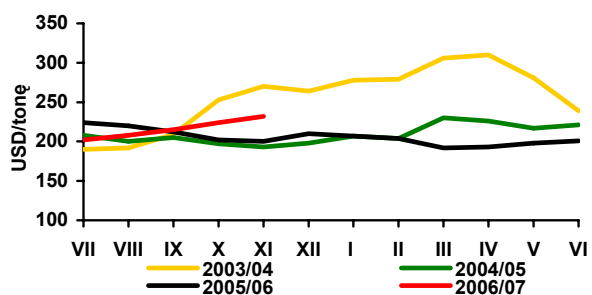
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

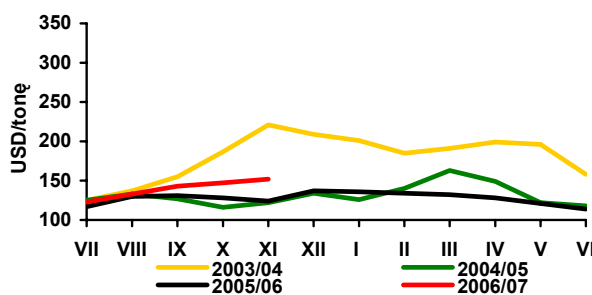
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

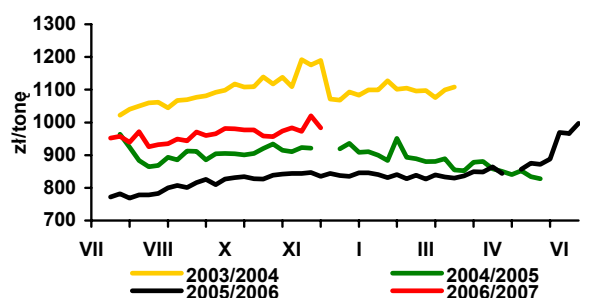
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutu sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

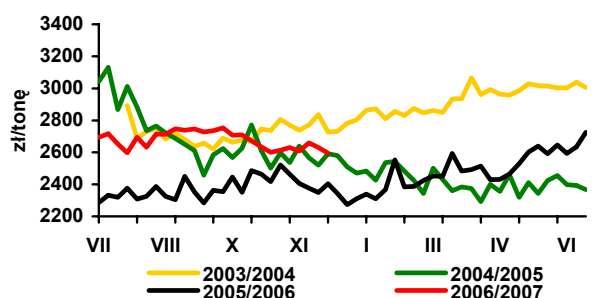
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutu rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

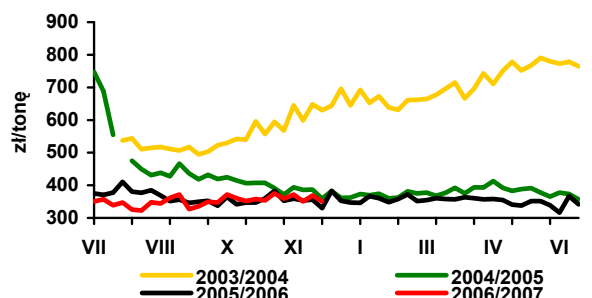
Rys.7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

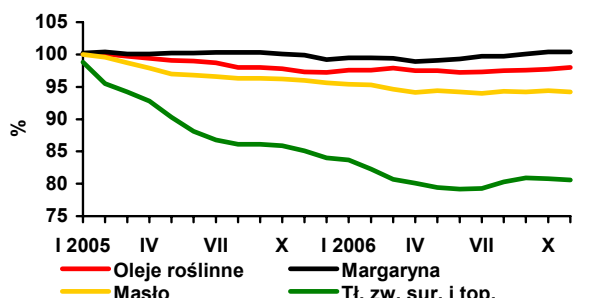
Rys.8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutu rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2004 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W końcu roku został zahamowany wzrost cen ziemniaków. Zarówno na targowiskach, jak i w sprzedaży hurtowej ceny ziemniaków ustabilizowały się na wysokim poziomie. Wzrost cen w skupie miał charakter sezonowy. W listopadzie przeciętny poziom cen na targowiskach wyniósł 929 zł/t i był taki sam jak w październiku, ale o 47% wyższy niż w analogicznym okresie 2005 r. W porównaniu z 2004 r. wzrost cen targowiskowych był ponad 2,5-krotny. Po osiągnięciu poziomu 1,25 zł/kg również przestały rosnać ich ceny detaliczne.

W listopadzie najniższe ceny targowiskowe (poniżej 800 zł/tonę), notowano w województwach: lubelskim, podlaskim i świętokrzyskim. Nieco wyższe (850-870 zł/tonę) były ceny ziemniaków w województwach: małopolskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim. Najdroższe ziemniaki (ponad 1000 zł/tonę) można było kupić w województwach: opolskim, lubuskim, dolnośląskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim oraz kujawsko-pomorskim.

Ceny skupu ziemniaków, po znaczącym spadku w październiku (ze względu na duży udział w skupie ziemniaków skrobiowych), wraz ze zmianą asortymentu, wzrosły w listopadzie o ok. 16%, do 213 zł/tonę i były o 8% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W dalszej części sezonu ceny skupu mogą wykazywać dalszy znaczący wzrost.

Na skutek już drugiego z rzędu spadku produkcji skrobi ziemniaczanej, jej ceny rosną od początku bieżącego sezonu. W listopadzie na poziomie producenta wynosiły one 2,16 zł/kg, a w sprzedaży detalicznej 3,0 zł/kg, co w porównaniu z październikiem stanowiło wzrost odpowiednio o 13 i 3%. W odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku ceny zbytu były wyższe aż o 46%, natomiast w sprzedaży detalicznej o 4,5%. W dalszej części sezonu należy liczyć się z zdalszym wzrostem tych cen. Z powodu ograniczonej podaży ziemniaków i wzrostu kosztów surowcowych, rosną również ceny pozostałych przetworów ziemniaczanych. Wzrost cen frytek, chipsów, kopytek i pyzów nie jest jednak tak znaczący jak skrobi ziemniaczanej i w skali miesiąca wynosi ok. 1%.

Utrzymują się dotychczasowe tendencje w handlu zagranicznym ziemniakami i ich przetworami. W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2006 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 83,6 tys. ton, wobec 74,3 tys. ton w analogicznym okresie 2005 r. Mniejszy wzrost, z 15,5 do 16,0 tys. ton, zanotowano w eksporcie chipsów. Natomiast eksport suszu w tym okresie był niższy o ok. 0,8 tys. ton niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2005 r. i wyniósł 6,9 tys. ton. Sprzedaż skrobi ziemniaczanej na rynki zagraniczne obniżyła się z 48,9 do 38,5 tys. ton, wzrósł natomiast wywóz syropów skrobiowych z 35,9 do 44,8 tys. ton. Na obniżenie eksportu skrobi ziemniaczanej, zwłaszcza w ostatnich miesiącach ma wpływ niższa produkcja krajowa oraz to, że zostały mocno zredukowane, a w ostatnim okresie spadły do „0” refundacje w jej eksporcie na rynki krajów trzecich, podczas gdy I półroczu 2006 r. wynosiły one średnio 50-60 EUR/tonę.

W okresie styczeń-październik 2006 r. import frytek wyniósł 27,6 tys. ton, chipsów 3,3 tys. ton, a suszu z ziemniaków 3,9 tys. ton, podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku było to odpowiednio: 15,4; 1,2 i 2,6 tys. ton. Duży wzrost zanotowano również w imporcie skrobi nieprzetworzonych, z 28,8 do 45,8 tys. ton (w tym skrobi ziemniaczanej z 5,1 do 14,0 tys. ton.). W przypadku pozostałych produktów skrobiowych wzrost nie był tak znaczący. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2006 r. sprowadzono 90,1 tys. ton syropów skrobiowych oraz 66,5 tys. ton dekstryn i preparatów wykańczalniczych na bazie skrobi, wobec odpowiednio: 78,8 i 65,7 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Natomiast w pierwszej połowie bieżącego sezonu, ze względu na wysoki poziom cen, niskie są obroty handlu zagranicznym ziemniakami do bezpośredniej konsumpcji.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	.	.	.	-	-	1 894
II	.	.	.	-	-	41
III	.	.	.	-	-	-
IV	43 300	38 600	39 100	-	-	-
V	30 000	29 100	32 400	-	-	-
VI	25 100	24 900	29 400	-	-	-
VII	29 400	25 800	21 900	-	-	-
VIII	76 700	44 500	36 700	4 285	806	-
IX	311 000	238 900	159 600	36 496	27 538	12 631
X	336 600	319 600	326 900	38 832	41 608	37 510
XI	178 100	144 600	133 700	34 780	20 373	-
XII	34 100	49 900	-	1035	5 092	-
RAZEM	1 104 000 ^b	855 900 ^c	678 800 ^d	115 428	95 417	-

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy

^b okres VII-XII 2004, ^c okres VII-XII 2005, ^d okres VII-XI 2006

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2005 I-X	1 630	667	19 313	48 941	61	35 915	7 622	74 275	15 535	7 733
2006 I-X	754	1 036	9 926	38 554	68	44 818	6 609	83 557	15 972	6 902
X	6	6	721	4 926	8	3 784	897	7 478	1 775	891
2005 XI	5	191	1 682	7 838	11	4 785	1 179	7 577	1 301	567
XII	7	0	1 853	6 878	0	3 962	728	8 328	1 142	611
I	2	0	74	3 173	12	4 318	411	7 491	1 190	739
2006 II	2	0	996	2 925	1	4 092	528	6 644	1 611	1 053
III	2	80	2 196	4 876	7	4 095	501	9 317	2 065	872
IV	66	616	1 539	5 147	0	3 564	570	7 860	1 885	678
V	303	340	2 443	5 800	12	4 083	535	8 422	1 883	664
VI	345	0	232	4 599	1	4 193	751	9 803	1 734	666
VII	26	0	1 299	2 957	13	6 193	831	9 625	1 361	439
VIII	3	0	51	2 229	7	5 131	665	9 682	1 489	573
IX	2	0	15	1 988	10	4 282	788	7 558	1 383	520
X	2	0	1 080	4 859	4	4 867	1 030	7 155	1 373	696

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2005 I-X	44 461	7 897	40 259	5 094	23 680	78 863	65 695	15 254	1 196	2 576
2006 I-X	42 941	16 668	46 216	14 038	31 753	90 697	66 520	27 646	3 322	3 912
X	351	0	922	328	2 592	7 871	7 760	1 435	103	297
2005 XI	447	92	1 998	1 159	2 925	8 776	7 716	1 612	84	241
XII	657	0	1 948	714	3 129	7 105	7 002	1 755	200	296
I	1 366	0	3 100	668	3 475	4 710	6 328	1 487	140	532
2006 II	1 992	521	6 348	1 439	2 339	5 889	6 221	1 467	149	413
III	3 424	2 886	8 177	1 587	3 009	8 806	7 799	2 314	290	453
IV	5 737	7 984	8 352	686	2 817	7 019	6 288	2 057	241	506
V	22 334	3 287	10 539	956	3 934	12 960	6 842	3 073	328	325
VI	7 615	221	4 386	601	3 415	9 668	6 674	3 578	434	349
VII	15	0	504	987	3 559	10 482	6 508	2 714	649	292
VIII	114	0	3 640	2 881	3 725	8 635	6 623	4 297	484	320
IX	105	1 678	823	2 700	2 318	11 190	7 455	3 503	330	347
X	237	90	349	1 533	3 164	11 338	5 782	3 156	277	377

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
		2005	2006	2006	2006	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	19,7	24,5	18,4	21,3	108,1	115,8
	Targowiskowa	62,5	102,7	92,9	92,9	148,6	100,0
	Detaliczna (zł/kg)	0,85	1,32	1,25	1,25	147,1	94,7
	Importowa	62,8	65,5	88,5	.	126,1	135,1
	Eksportowa	45,7	178,9	42,3	.	92,6	23,6
Relacje cen	Skup / targowisko	0,34	0,24	0,20	0,23	-	-
	Targowisko / detal	0,74	0,78	0,74	0,74	-	-
	Skup / detal	0,25	0,19	0,15	0,17	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/tonę)	150,0	150,0	147,4	144,7	96,5	98,1
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,48	1,88	1,91	2,16	145,9	113,1
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,87	2,83	2,90	3,00	104,5	103,4
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,84	8,12	8,18	8,22	103,5	100,7
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,90	31,70	32,20	32,20	96,1	101,6
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,36	6,46	6,52	6,62	102,8	100,9
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,20	7,28	7,34	7,38	104,6	100,8

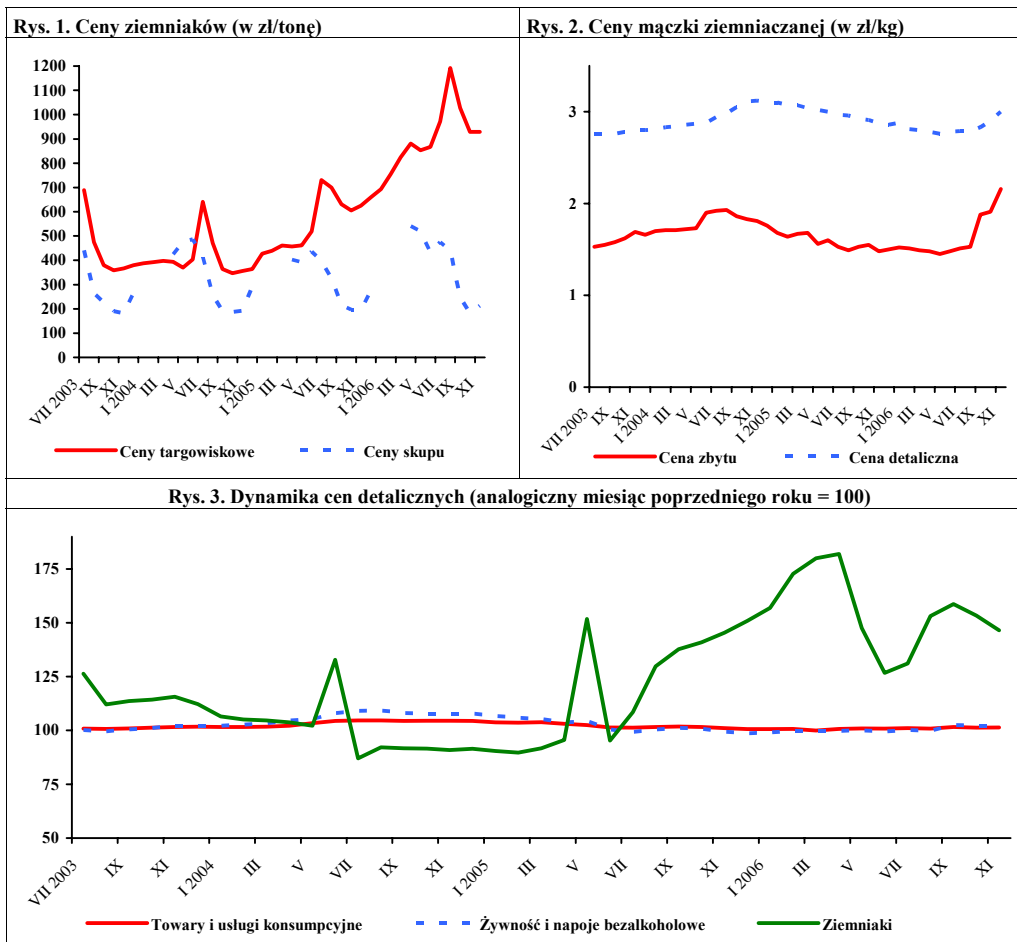
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		listopad	wrzesień	październik	listopad	wsk. zmian cen	
		2005	2006	2006	2006	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	59,2	112,0	104,9	106,6	179,9	101,6
2	Kujawsko-pomorskie	72,4	104,3	93,3	100,2	138,5	107,5
3	Lubelskie	50,9	99,3	79,7	77,8	152,7	97,7
4	Lubuskie	60,0	110,3	106,5	98,4	164,1	92,4
5	Łódzkie	65,4	100,0	93,2	92,8	141,8	99,5
6	Małopolskie	54,1	90,9	83,2	85,5	158,1	102,7
7	Mazowieckie	72,4	105,1	91,2	95,9	132,4	105,1
8	Opolskie	69,2	116,2	106,0	104,3	150,7	98,4
9	Podkarpackie	67,2	100,1	90,3	87,0	129,5	96,4
10	Podlaskie	52,6	96,8	78,8	72,4	137,6	92,0
11	Pomorskie	65,0	102,1	100,5	104,8	161,4	104,3
12	Śląskie	63,1	109,1	97,4	98,7	156,3	101,4
13	Świętokrzyskie	54,9	90,3	82,7	75,7	138,0	91,6
14	Warmińsko-mazurskie	59,5	102,0	88,0	87,7	147,5	99,6
15	Wielkopolskie	65,1	110,2	103,1	104,1	159,9	101,0
16	Zachodniopomorskie	61,3	105,2	104,3	100,0	163,0	95,8
maksimum		72,4	112,0	104,9	106,6	x	
minimum		50,9	104,3	93,3	72,4		
różnica w %		42,1	99,3	79,7	47,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W październiku 2006 r. w porównaniu z październikiem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze zwiększyły produkcję soku pomidorowego o 37%, gotowych dań mrożonych o 26%, mrożonych warzyw o 25% i marynat o 4%. Produkcja konserw warzywnych obniżyła się o 15%, a soków warzywnych pozostałych o 10%.

W październiku 2006 r. wyeksportowano 28,6 tys. ton warzyw świeżych o wartości 9,5 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do października 2005 r. o 30%, a wartości o 2%. Sprzedaż ogórków zmniejszyła się o 84%, marchwi o 68%, cebuli o 53% i pomidorów o 25%. Sprzedaż kalafiorów była zbliżona do poziomu z października 2005 r. Natomiast zwiększył się nieco eksport kapusty. W październiku 2006 r. sprzedano 37,6 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 22,8 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów spadły w stosunku do października 2005 r. o 7%, a wartość sprzedaży wzrosła o 8%. Na zmniejszenie wolumenu eksportu przetworów warzywnych wpłynęła niższa o 19% sprzedaż konserw, o 13% suszy, o 9% marynat i o 6% mrożonek.

Import warzyw świeżych w październiku 2006 r. wyniósł 7,5 tys. ton, a jego wartość 3,0 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2005 r. wolumen importu warzyw świeżych wzrósł o 38%, a jego wartość o 6%. Trzykrotnie więcej zakupiono cebuli i marchwi, dwukrotnie kapusty. Natomiast zmniejszył się import ogórków (o 54%), papryki (o 48%), pomidorów (o 38%) i czosnku (o 33%). Import przetworów warzywnych wyniósł 7,6 tys. ton, a jego wartość 6,4 mln EUR. Ilość zakupionych z zagranicy przetworów zmniejszyła się w stosunku do października 2005 r. o 24%, a wartość o 18%. Spośród przetworów o 17% zwiększył się przywóz mrożonek i o 6% marynat. Natomiast o 53% mniej sprowadzono konserw warzywnych, o 33% suszy i o 29% koncentratu pomidorowego.

Od stycznia do października 2006 r. wyeksportowano ogółem 313,7 tys. ton warzyw świeżych o wartości 110,8 mln EUR. Rozmiary eksportu w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego obniżyły się o 23%, a wartość o 5%. W tym samym czasie sprzedano 331,9 tys. ton warzyw przetworzonych o wartości 186,9 mln EUR, czyli o 5% mniej, ale o wartości wyższej o 10%. Równocześnie zaimportowano 183,4 tys. ton warzyw świeżych za 124,6 mln EUR, tzn. więcej o 33% i o wartości o 18% wyższej niż w analogicznym okresie 2005 r. Import przetworów

warzywnych wyniósł w tym czasie 86,3 tys. ton, a jego wartość 69,1 mln EUR, czyli zmniejszył się o 5% lecz jego wartość była zbliżona do roku poprzedniego.

W listopadzie 2006 r. w porównaniu z październikiem nieznacznie obniżyły się ceny detaliczne cebuli, kapusty białej, marchwi, buraków i porów. Natomiast ceny selerów wzrosły o 139%, papryki o 70% i kalafiorów o 26%. Ceny detaliczne i ceny zbytu przetworów warzywnych były zbliżone do cen w październiku br. W stosunku do listopada 2005 r. zwiększyły się ceny detaliczne prawie wszystkich warzyw świeżych, w tym: cebuli (o 53%), porów (o 21%), marchwi (o 18%), papryki (o 15%), buraków (o 14%) i selerów (o 13%). W porównaniu obu tych miesięcy obniżyły się cen detaliczne kapusty białej o 14% i kalafiorów o 12%. Zdrożała większość przetworów warzywnych, w tym najbardziej: szpinak mrożony (o 14%) i mrożona fasola (o 11%). Wzrosły ceny zbytu mrożonych mieszanek warzywnych (o 12%), mrożonej fasoli szparagowej (o 10%) i mrożonych kalafiorów (o 7%). Niższe były ceny zbytu ogórków konserwowych, koncentratu pomidorowego i soku pomidorowego.

W grudniu br. w porównaniu z listopadem wzrosły ceny skupu większości warzyw do bezpośredniego spożycia, w tym: pomidorów szklarniowych (o 44%), pieczarek (o 8%), cebuli (o 3%) i marchwi (o 2%). Natomiast o 10% staniała kapusta biała i o 4% buraki ćwikłowe. Nieznacznie zmieniły się ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa i na eksport (oprócz buraków, które zdrożały o 14%). Zwiększyły się ceny hurtowe większości warzyw, a najbardziej: pomidorów spod oston (o 48%) i ogórków (o 20%). W stosunku do grudnia 2005 r. wzrosły ceny skupu większości warzyw do bezpośredniego spożycia, do przetwórstwa i na eksport, a najbardziej, bo dwukrotnie, cebuli. Pożaniała kapusta biała, a spośród warzyw kierowanych na eksport dodatkowo: kapusta czerwona, pory i selery. Wzrosły ceny hurtowe niemal wszystkich warzyw, a najbardziej cebuli i kapusty białej, natomiast o 16% obniżyły się ceny hurtowe ogórków spod oston.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2005 X	0,50	0,94	0,39	0,54	0,47	-	-	1,31	2,01	1,23	4,31
XI	0,43	0,89	0,39	0,49	0,43	-	-	-	2,77	-	4,29
XII	0,43	0,89	0,40	0,49	0,44	-	-	-	3,34	-	4,41
2005 I-XII	0,40	0,92	0,49	0,61	0,47	1,10	0,76	1,78	3,80	1,54	4,32
2006 I	0,51	0,92	0,55	0,56	0,49	-	-	-	4,77	-	4,39
II	0,55	0,96	0,66	0,69	0,61	-	-	-	-	-	4,11
III	0,58	0,99	0,68	0,77	0,67	-	-	-	4,72	-	4,30
IV	0,60	1,04	0,69	0,82	0,73	-	-	-	6,41	-	4,35
V	0,69	1,07	0,63	1,06	0,82	-	-	-	5,34	-	3,95
VI	0,92	1,27	0,68	1,09	0,90	-	-	-	3,21	-	4,14
VII	1,58	1,76	1,50	1,53	0,78	1,22	0,90	-	2,69	-	4,88
VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
XII	0,93	1,39	0,26	0,58	0,48	-	-	-	4,07	-	4,68
Wskaźnik zmian w %											
XII 2006 XI 2006	103	103	90	102	96	x	x	x	144	x	108
XII 2006 XII 2005	216	156	65	118	109	x	x	x	122	x	106

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2005 X	0,60	0,39	0,21	0,20	0,66	-	1,44	0,99	-	0,45	0,24
XI	0,59	0,35	0,21	0,20	0,66	-	1,63	-	-	-	-
XII	0,60	0,35	0,21	0,22	0,67	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,52	0,37	0,20	0,22	0,70	0,71	1,46	0,95	0,93	0,46	0,24
2006 I	0,59	0,38	0,34	0,26	0,80	-	-	-	-	-	-
II	0,61	0,58	0,55	0,35	1,25	-	-	-	-	-	-
III	0,65	0,73	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,68	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,76	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,90	-	-	-	-	0,78	-	-	1,04	-	-
VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
XII	1,45	0,25	0,24	0,23	0,73	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
XII 2006 XI 2006	102	100	104	105	x	x	x	x	x	x	x
XII 2006 XII 2005	242	71	114	105	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2005 IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,43	0,53
X	2,89	2,00	0,73	0,41	0,60	2,26	0,49	1,73	0,92	0,30	1,14	0,41	0,55
XI	3,01	-	0,54	0,42	0,69	2,63	0,48	1,22	0,80	0,38	1,10	0,36	-
XII	-	-	0,53	0,46	0,65	-	0,50	1,19	0,79	0,30	1,25	0,35	-
2005 I-XII	2,91	1,33	1,11	0,45	0,47	2,53	0,60	1,11	1,09	0,30	1,18	0,46	0,35
2006 I	-	-	0,76	0,55	0,70	-	0,53	1,10	1,02	0,30	1,68	0,43	-
II	-	-	0,97	0,72	0,90	-	0,72	1,73	1,30	0,40	2,20	0,45	-
III	-	-	0,87	0,67	0,90	-	0,83	2,05	1,43	0,46	-	0,47	-
IV	-	-	0,86	0,61	-	-	0,88	2,00	1,93	0,49	-	0,48	-
V	5,50	-	1,42	0,59	-	-	0,94	2,50	3,00	0,56	-	0,60	-
VI	2,90	-	0,83	0,47	0,80	-	1,10	3,00	3,25	0,66	-	1,25	-
VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
XII	-	-	0,61	0,24	0,40	-	0,60	1,50	0,74	0,79	1,00	0,41	-
Wskaźnik zmian w %													
XII 2006 XI 2006	x	x	97	100	93	x	97	91	99	107	100	114	x
XII 2006 XII 2005	x	x	115	52	62	x	120	126	94	263	80	117	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2005 VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
VIII	2 768	953	32 385	11 117	939	12 983
IX	5 428	955	61 437	14 504	1 039	7 988
X	1 875	1 200	57 315	7 735	1 274	5 850
XI	2 528	881	46 868	4 133	1 152	4 225
XII	2 206	1 238	32 719	4 375	1 362	3 744
2005 I-XII	33 595	13 215	413 560	76 538	14 430	57 777
2006 I	2 139	707	34 676	3 116	1 291	2 018
II	2 411	1 002	31 559	3 692	1 340	2 497
III	3 232	1 391	36 214	4 361	1 397	3 464
IV	3 292	1 111	25 062	3 526	1 215	2 075
V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
X	2 561	1 080	71 581	6 593	1 605	6 089
Wskaźnik zmian w %						
X 2006 X 2005	137	90	125	85	126	104

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												IX 2006 IX 2005 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X								
Warzywa ogółem	30843	42264	40188	41015	31384	25839	463277	30022	33090	37908	31239	36057	28274	30694	30734	32244	28613								
Cebula	7019	10948	9839	14954	14323	14226	158740	19307	18329	18301	14923	16429	10135	6338	6129	7700	7038								
Kapusta	1708	1402	1759	3232	5899	3724	97036	2640	4389	6602	6147	6745	2410	1688	1404	1909	3382								
Marchew	793	498	618	959	896	728	22014	644	1546	1855	1624	2277	1800	454	266	256	306								
Ogórk	6543	10934	3587	2318	444	67	29806	66	104	57	263	802	2163	5813	7668	4096	362								
Pomidory	9132	12650	15125	10386	2756	179	63554	314	297	164	914	3409	6183	10269	10243	10985	7801								
Kalafiory	2268	1915	4135	3003	602	169	14552	170	106	149	116	147	2154	2848	1636	2455	2976								
Przetwory ogółem	22060	24484	39722	40318	43226	38665	430657	38491	40046	48913	33746	30387	28662	21025	21663	34126	37562								
Susze	961	1292	1146	1465	1620	862	14093	1530	1472	1837	1441	1385	1256	1143	1160	1408	1271								
Marynaty	1585	2202	3761	3547	3762	3089	31151	2180	2365	3509	2460	2383	1967	1874	2176	2776	3221								
Konserwy	1746	1862	3969	3968	4087	3988	35245	2896	3459	3741	2750	2439	1852	1066	1741	2938	3202								
-kapusta kwasz.	593	649	736	1363	1064	1199	12170	747	931	1087	800	877	506	375	628	1135	915								
Mrożonki	16239	17089	28396	29484	31545	28567	327375	29711	30417	37042	24615	22167	21085	15214	14436	24875	27590								
Pieczarki i ich przetwory	7901	8070	9310	12350	11848	11217	133923	12514	11425	13077	10735	10392	9122	7313	7327	8950	9509								
Warzywa ogółem	14638	16699	14693	14418	8615	6563	131836	6550	7096	8432	7287	12217	12903	15708	16122	17258	14084								
Cebula	1573	1987	2574	3483	3664	3223	29822	3456	3363	3480	2763	3285	2708	2170	2475	3627	3565								
Kapusta	325	156	222	414	667	462	9661	442	661	1063	876	1033	474	284	222	259	362								
Marchew	242	142	137	188	201	154	3458	133	216	302	243	348	327	187	129	105	95								
Ogórk	2496	3376	1071	680	128	51	11508	33	42	44	174	488	907	1935	2493	1351	223								
Pomidory	7615	8406	7605	6343	1590	93	44378	123	184	85	1053	3914	5770	8538	7887	8287	5608								
Kalafiory	744	699	993	822	134	90	4335	113	60	88	64	107	590	804	709	1015	888								
Przetwory ogółem	10622	12930	20773	21174	22256	20067	212840	20758	21045	26400	19065	17189	15700	11493	13298	21137	22836								
Susze	1496	1944	1972	2775	2657	1952	23092	2523	2090	3012	2290	2014	1986	1788	1973	2473	2259								
Marynaty	1068	1542	2497	2511	2658	2059	21486	1617	1684	2535	1960	1908	1546	1461	1587	2162	2625								
Konserwy	991	1234	2361	1790	2104	2094	19105	1653	2017	2386	1803	1532	1467	762	1243	1989	1985								
-kapusta kwasz.	156	250	245	376	380	424	3743	249	354	420	317	329	201	151	194	353	324								
Mrożonki	5983	6813	12375	12443	13368	12326	133496	13194	13218	16338	11156	10171	8902	6349	6764	12862	14166								
Pieczarki i ich przetwory	10304	10393	11500	15647	15645	15177	166481	16684	14884	17448	15807	16444	13934	10979	11169	13743	13017								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005										2006										IX 2006 IX 2005 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X				
Warzywa ogółem	11415	4769	4604	5418	17111	23313	179112	24538	25904	34659	27296	21491	20238	9957	5378	7962	7491	138			
Cebula	2891	1854	1684	1248	1721	2313	19094	1215	1770	2368	2030	3862	8285	3698	2596	6031	4360	349			
Kapusta	53	2	0	1	49	77	2276	81	258	354	675	431	26	11	1	-	2	200			
Marchew	1853	225	192	214	324	1067	20373	3326	3754	5050	4155	5681	5677	2966	1429	123	586	274			
Ogórki	2	3	21	1526	3934	3112	16328	3138	2427	2413	2085	352	123	22	34	43	699	46			
Pomidory	3184	887	104	550	5019	9308	58210	8734	9191	11310	7287	4788	3290	1572	552	177	343	62			
Papryka	2053	416	1038	570	2480	2815	20480	2528	2470	3766	2396	2019	1678	962	82	713	296	52			
Czosnek	329	798	958	506	730	748	7727	455	668	458	703	353	452	442	407	476	341	67			
Przetwory ogółem	8338	7246	8950	9981	8752	8927	108525	8496	8434	12548	9882	7862	7993	4465	9560	10070	7624	76			
Mrożonki	1457	1618	1378	1435	1819	1793	20879	2200	2443	3550	2470	2073	1698	1490	2524	2910	1674	117			
Susze	586	288	652	822	638	675	8873	834	678	975	1100	1102	824	506	537	594	552	67			
Marynaty	407	485	766	933	858	978	8375	761	692	732	657	523	571	520	525	710	987	106			
Konserwy	1878	1668	2322	2608	2497	2515	26622	1981	2036	3064	2630	1403	1677	1983	2696	2562	1236	47			
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	1038	998	1352	1513	1333	290	12303	781	948	1566	1759	471	629	722	1605	1538	261	17			
Koncentrat pomid.	3235	2321	2828	3143	1869	2035	33766	1987	1580	3032	2004	1718	2481	2484	2468	2136	2236	71			
Warzywa ogółem	5261	2121	1749	2822	10320	16729	133089	19739	20234	26496	22512	15582	8967	4515	1895	2049	2987	106			
Cebula	79	103	116	187	170	172	1732	146	258	625	235	295	968	448	406	940	753	403			
Kapusta	12	0	0	0	7	11	670	14	55	133	291	180	9	1	1	-	2	x			
Marchew	536	87	47	48	88	263	5219	737	971	1455	1269	1754	1693	754	532	31	103	215			
Ogórki	1	1	7	687	2088	2601	13175	3921	3131	1405	922	214	19	3	15	27	473	69			
Pomidory	2089	664	103	429	3598	7151	56550	6703	7439	10998	8149	5424	2307	1334	309	156	419	98			
Papryka	1537	305	442	329	2030	3124	24807	3068	3235	4331	3436	3822	2425	1092	78	270	207	63			
Czosnek	382	671	742	526	705	738	6554	654	795	641	1027	554	797	548	348	407	413	79			
Przetwory ogółem	6218	5837	6924	7851	7189	7147	84264	7205	6593	10066	8253	6955	6901	6704	7343	8363	6443	82			
Mrożonki	1169	1182	1008	1021	1300	1294	15325	1710	1600	2329	1634	1555	1187	1049	1383	1848	1107	108			
Susze	895	1092	1133	1291	994	901	1316	1115	946	1519	1646	1384	1111	725	843	1194	1004	78			
Marynaty	278	344	507	661	599	730	5566	497	459	527	484	458	471	403	384	626	754	114			
Konserwy	1766	1522	2089	2462	2501	2453	24940	2211	1992	3162	2605	1873	2223	2605	2948	2816	1768	72			
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	740	715	984	1130	1026	223	8802	634	697	1229	1321	353	459	527	1108	1142	1936	171			
Koncentrat pomid.	1638	1225	1564	1733	1086	1112	18500	1105	902	1670	1175	1022	1370	1333	1284	1179	1199	69			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiori	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2005 VIII	0,18	0,18	0,29	0,31	0,66	0,37	1,33	0,71	0,38	0,47
IX	0,26	0,13	0,22	0,30	0,50	0,24	1,29	0,61	0,33	0,48
X	0,23	0,13	0,20	0,29	0,61	0,27	1,30	0,66	0,28	0,47
XI	0,26	0,11	0,22	0,29	0,58	0,22	1,37	0,68	0,36	0,48
XII	0,23	0,12	0,21	0,75	0,52	0,53	1,48	0,65	0,35	0,46
2005 I-XII	0,19	0,10	0,16	0,39	0,70	0,30	1,29	0,67	0,31	0,46
2006 I	0,18	0,17	0,21	0,50	0,39	0,59	1,49	0,69	0,33	0,47
II	0,18	0,15	0,14	0,41	0,62	0,56	1,45	0,67	0,38	0,46
III	0,19	0,16	0,16	0,77	0,52	0,59	1,45	0,66	0,39	0,46
IV	0,18	0,14	0,15	0,66	1,15	0,55	1,39	0,90	0,39	0,48
V	0,20	0,15	0,15	0,61	1,14	0,72	1,44	0,62	0,38	0,48
VI	0,27	0,20	0,18	0,42	0,94	0,27	1,41	0,90	0,40	0,45
VII	0,34	0,17	0,41	0,33	0,83	0,28	1,40	0,98	0,40	0,42
VIII	0,40	0,16	0,49	0,33	0,77	0,43	1,49	0,79	0,31	0,52
IX	0,47	0,14	0,41	0,33	0,75	0,41	1,53	0,79	0,31	0,48
X	0,51	0,11	0,31	0,62	0,72	0,30	1,37	0,89	0,35	0,51
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2006}{IX\ 2006}$	109	79	76	188	96	73	90	113	113	106
$\frac{X\ 2006}{X\ 2005}$	222	77	155	214	118	111	105	135	125	109

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiori gruntowe
2005 VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
X	0,99	0,83	1,10	0,93	5,13	1,50	3,81	3,75	2,94
XI	0,56	0,50	0,64	0,59	-	-	3,72	2,79	-
XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	-
2005 I-XII	0,53	0,47	0,89	0,59	2,27	1,19	4,52	4,94	1,86
2006 I	0,57	0,61	0,85	0,64	-	-	9,45	5,40	-
II	0,65	0,78	1,03	0,79	-	-	10,81	7,98	-
III	0,74	0,81	1,07	0,78	-	-	4,86	11,83	-
IV	0,67	0,75	1,08	0,76	-	-	3,53	6,99	-
V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2006}{XI\ 2006}$	103	106	95	99	x	x	120	148	x
$\frac{XII\ 2006}{XII\ 2005}$	224	208	115	114	x	x	84	149	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2005 X	2,97	7,88	2,84	2,84	2,67	5,93	2,47
XI	2,96	7,85	2,86	2,85	2,70	5,98	2,54
XII	2,93	7,92	2,89	2,84	2,72	5,15	2,50
2005 I-XII	3,01	8,10	2,74	2,83	2,61	5,77	2,32
2006 I	2,84	7,67	2,89	2,86	2,67	5,25	2,36
II	2,79	7,49	2,92	2,87	2,75	5,31	2,35
III	2,81	7,48	2,93	2,90	2,77	5,57	2,29
IV	2,74	7,28	2,93	2,89	2,82	5,79	2,29
V	2,74	7,17	2,90	2,85	2,79	5,91	2,40
VI	2,77	7,17	2,91	2,89	2,78	5,93	2,49
VII	2,74	7,21	2,92	2,90	2,75	5,94	2,50
VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
XI	2,73	7,32	3,16	3,06	3,03	5,96	2,45
Wskaźnik zmian w %							
XI 2006 X 2006	98	101	100	102	103	100	101
XI 2006 XI 2005	92	93	110	107	112	100	96

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2005 IX	1,51	1,05	1,49	1,22	3,53	3,57	3,66	2,14	1,77	2,45	6,36
X	1,28	0,91	1,34	1,15	2,99	3,31	3,43	2,43	2,89	2,29	5,99
XI	1,21	0,87	1,31	1,14	2,82	3,18	5,01	-	-	3,38	5,87
XII	1,20	0,88	1,34	1,13	2,80	3,34	7,22	-	-	4,00	6,09
2005 I-XII	1,26	0,83	1,57	1,23	3,22	3,67	9,42	2,92	2,44	4,29	6,00
2006 I	1,21	0,95	1,42	1,18	2,89	3,87	8,90	-	-	5,86	6,06
II	1,26	1,13	1,62	1,29	3,26	4,72	9,61	-	-	6,67	5,98
III	1,28	1,22	1,72	1,36	3,41	5,73	10,04	-	-	6,52	5,89
IV	1,31	1,28	1,87	1,41	3,84	6,95	10,23	-	-	6,27	5,98
V	1,39	1,32	2,08	1,48	4,75	7,47	13,13	-	-	5,17	5,73
VI	1,81	1,33	2,36	1,76	5,98	6,66	11,80	-	3,06	3,37	5,75
VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
XI	1,85	0,75	1,55	1,30	3,20	3,84	5,76	-	-	2,98	5,95
Wskaźnik zmian w %											
XI 2006 X 2006	97	94	96	97	239	94	170	x	x	126	100
XI 2006 XI 2005	153	86	118	114	113	121	115	x	x	88	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2005 IX	4,41	15,14	6,12	5,04	6,70	5,30	8,60	3,56	5,30	7,94	3,74
X	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,30	8,55	3,56	5,30	7,91	3,73
XI	4,36	15,29	6,10	5,06	6,68	5,30	8,60	3,56	5,25	7,86	3,76
XII	4,32	15,29	6,10	5,08	7,00	5,30	8,56	3,54	5,18	7,69	3,76
2005 I-XII	5,18	15,05	6,14	5,07	6,80	5,31	8,51	3,56	5,24	7,82	3,74
2006 I	4,30	15,57	6,16	5,16	6,72	5,36	8,60	3,53	5,25	7,80	3,79
II	4,32	15,57	6,18	5,32	6,74	5,40	8,60	3,79	5,23	7,86	3,80
III	4,29	15,57	6,16	5,42	6,72	5,44	8,65	3,52	5,28	7,89	3,82
IV	4,23	15,57	6,22	5,54	6,68	5,44	8,70	3,52	5,18	7,74	3,82
V	4,22	15,57	6,24	5,60	6,68	5,48	8,70	3,52	5,23	7,86	3,82
VI	4,21	15,43	6,26	5,62	6,68	5,46	8,70	3,54	5,28	7,94	3,82
VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
XI	4,30	15,57	6,76	5,76	7,00	5,76	8,75	3,57	5,35	8,00	3,80
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2006</u> <u>X 2006</u>	100	100	104	101	103	102	101	101	99	99	100
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>	99	102	111	114	105	109	102	100	102	102	101

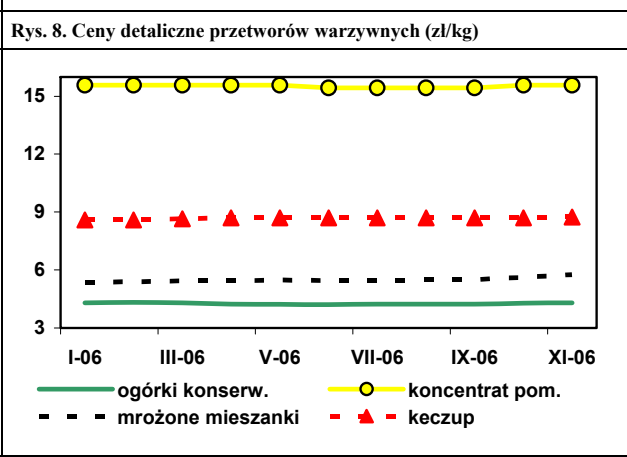
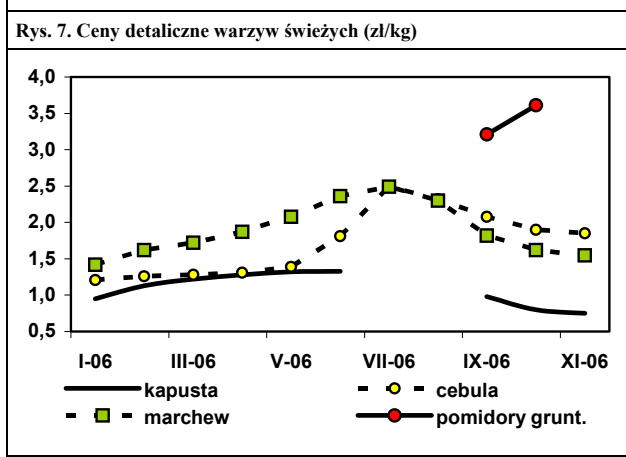
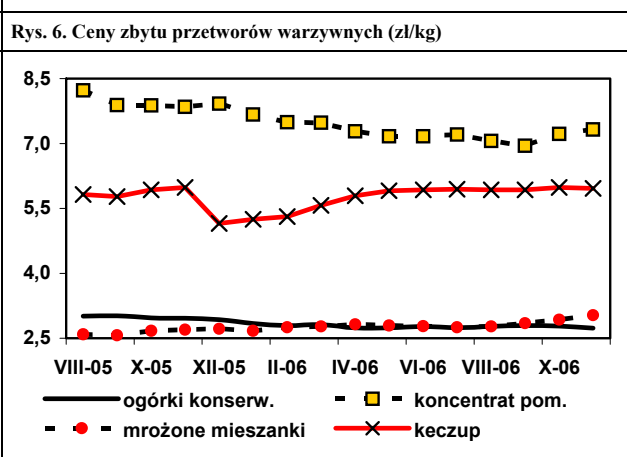
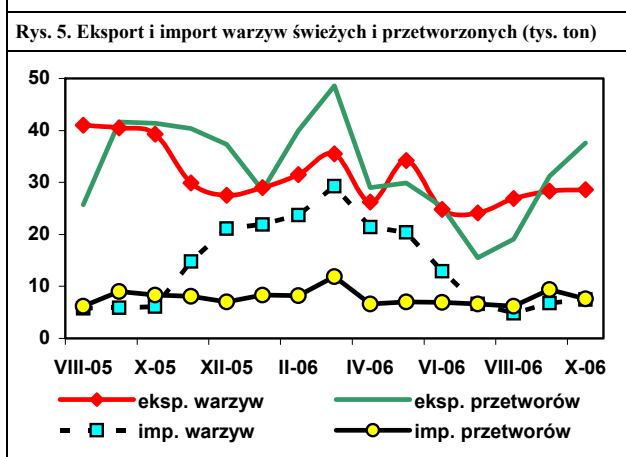
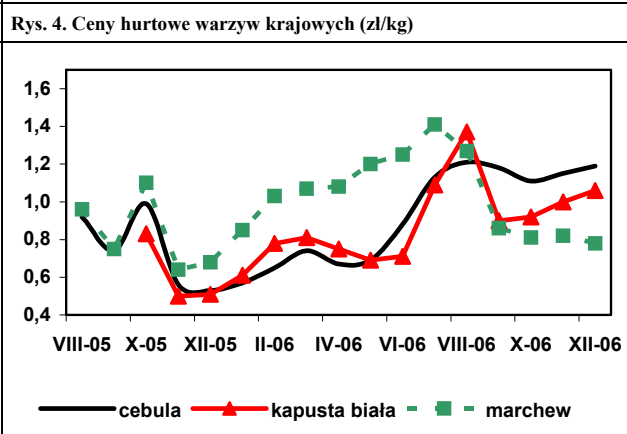
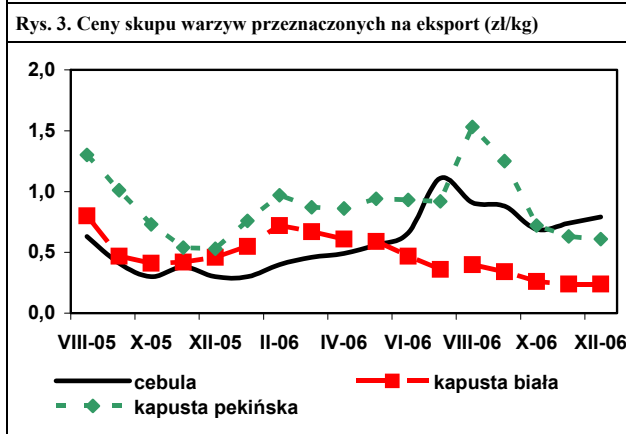
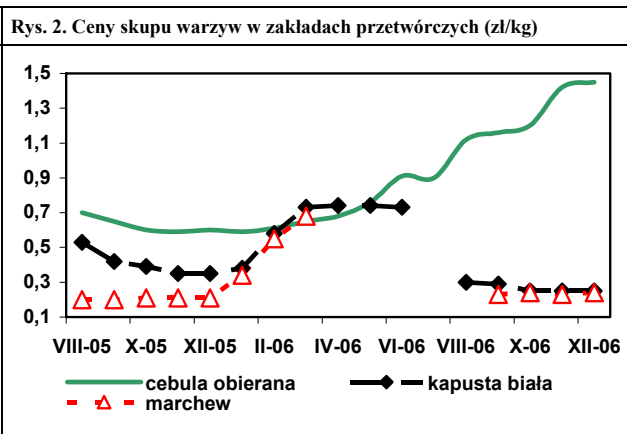
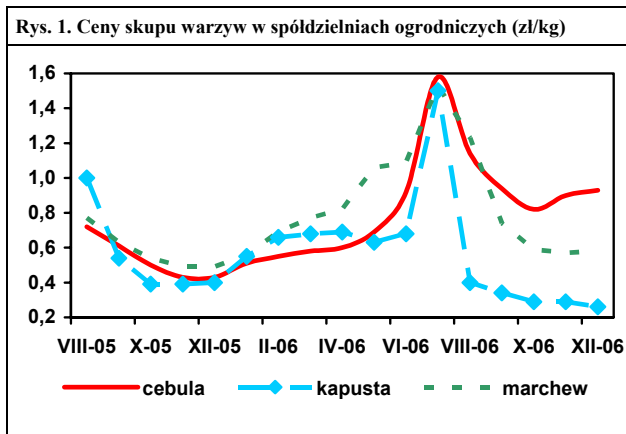
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2005 VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62	-	-	67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	65	36	-	63	78	65	95
X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	53	33	66	61	60	71	70
XII	48	75	35	27	-	-	57	30	61	56	40	65	55
2006 I	46	74	37	28	-	-	57	35	60	56	39	66	83
II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	53	74	30	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W październiku 2006 r. mniejsza niż w październiku roku poprzedniego była produkcja soków pitnych, dżemów, zagęszczonych soków owocowych i owoców mrożonych. Zwiększyła się natomiast produkcja kompotów. W okresie I-X 2006 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego produkcja soków pitnych obniżyła się o 10%, a dżemów o 27%. Nie zmieniła się produkcja soków zagęszczonych. Natomiast produkcja owoców mrożonych zwiększyła się o 19%, a kompotów 3-krotnie.

W październiku br. większe o 22% w porównaniu z październikiem 2005 r., były rozmiary eksportu owoców świeżych (decydujący był wzrost eksportu jabłek). Eksport przetworów owocowych zwiększył się o 11% (niższa była jedynie sprzedaż truskawek w puszkach). Wpływy z eksportu całej tej grupy towarowej zwiększyły się mniej niż jego rozmiary i wyniosły 89,7 mln EUR, wobec 84,6 mln EUR w październiku 2005 r. Import owoców świeżych obniżył się o 32%. Najbardziej zmniejszył się przywóz jabłek (o 80%), owoców cytrusowych (o 40%) i winogron (o 22%). Wzrósł jedynie przywóz arbuzów. Rozmiary importu przetworów owocowych obniżyły się o 18%. Zdecydował o tym spadek aż o 57% przywozu soków zagęszczonych (przede wszystkim koncentratu soku jabłkowego). Niższy był także import owoców mrożonych. Import pozostałych przetworów był wyższy niż w październiku 2005 r., a najbardziej wzrósł przywóz owoców południowych w puszkach i suszy owocowych. Wyższe ceny w imporcie zdecydowały o mniejszym, niż wolumenu, obniżeniu wartości przywozu zarówno owoców świeżych jak i ich przetworów. Wartość przywozu owoców spadła o 18% a przetworów o 6%. Łączna wartość przywozu owoców i ich przetworów była niższa o 15% i wyniosła 69,5 mln EUR. W październiku dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego owocami i ich przetworami wyniosło 20,2 mln EUR, wobec 3,7 mln EUR, w październiku roku poprzedniego. W okresie I-X 2006 r. zarówno wartość eksportu, jak i importu owoców oraz ich przetworów wzrosła w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego – odpowiednio 17,9 i 11,7% i wyniosła 805,7 i 766,6 mln EUR. Dodatnie saldo obrotów wyniosło 39,1 mln EUR. W okresie I-IX 2005 r. import przewyższał eksport o 2,6 mln EUR.

W listopadzie wyższe niż w listopadzie 2005 r. były ceny detaliczne pomarańczy, soku jabłkowego i pomarańczowego, a także truskawek mrożonych. Potaniały winogrona, gruszki, banany, cytryny i mandarynki, a także owoce południowe w puszkach, dżemy i sok z czarnej porzeczki. Nie zmieniły się ceny jabłek. W okresie styczeń–październik 2006 r. przeciętne ceny detaliczne owoców świeżych zwiększyły się w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego o 3,9% (w tym jabłek o 18,4%), a przetworów owocowych spadły o 1,4%, przy wzroście cen żywności o 0,5 %. Owoce świeże podrożały więc znacznie wobec wielu grup żywnościowych. W listopadzie 2006 r. wyższe niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego, były ceny zbytu pitnego soku pomarańczowego i produkowanego z porzeczki czarnych. Niższe były ceny soku jabłkowego i dżemów. Średnie ceny zbytu soku jabłkowego i dżemów były też niższe niż w okresie I-XI 2006 r. w porównaniu z tym okresem roku poprzedniego

W grudniu 2006 r. nie zmieniły się w stosunku do grudnia roku poprzedniego ceny jabłek deserowych (zarówno w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze jak i notowane na rynkach hurtowych). Niższe były (o 5%) ceny hurtowe pochodzących z importu gruszek. Tańsze na rynkach hurtowych były także wszystkie owoce południowe, a najbardziej zmniejszyły się ceny winogron, bananów i pomarańczy. Zwiększyły się natomiast ceny jabłek oferowane przez firmy eksportowe (o 4%) oraz gruszek skupowanych przez spółdzielnie ogrodnicze (o 11%). Ceny jabłek kierowanych do przetwórstwa, z powodu większej ich podaży, były niższe o 17% i wyniosły ok. 0,50 zł/kg. W grudniu 2006 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim potaniały na rynkach hurtowych jabłka, cytryny, mandarynki i pomarańcze. Wzrosły ceny hurtowe pozostałych owoców południowych i gruszek. Droższe były także jabłka deserowe skupowane przez firmy eksportowe i spółdzielnie ogrodnicze. Podrożały też o 29% jabłka kierowane do przetwórstwa. W listopadzie ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 46% cen w Niemczech, gruszki były tańsze o 26%, a banany o 28% (w listopadzie roku poprzedniego wskaźniki te wynosiły odpowiednio: 48,5 i 28%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2005 X	1,05	1,83	-	-	-	-	2,79
XI	1,00	2,14	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,14	-	-	-	-	-
2005 I-XII	1,03	1,92	1,47^a	2,44^a	4,33	2,34	2,03^a
2006 I	1,01	2,43	-	-	-	-	-
II	1,15	2,54	-	-	-	-	-
III	1,17	2,57	-	-	-	-	-
IV	1,27	2,75	-	-	-	-	-
V	1,71	-	-	-	-	-	-
VI	1,97	-	1,74	-	-	-	-
VII	2,54	-	1,82	2,43	1,99	4,38	-
VIII	1,66	-	-	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,97	2,52	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,38	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2006</u> <u>XI 2006</u>	101	94	x	x	x	x	x
<u>XII 2006</u> <u>XII 2005</u>	100	111	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tloczenia	Śliwki do mrożenia
2005 X	0,43	-	-	-	1,75	-	-	-	1,00
XI	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,33	1,13^a	0,76^a	0,62^a	1,84^a	0,62^a	2,03^a	1,84^a	0,92^a
2006 I	0,46	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,35	1,71	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,31	2,22	0,55	0,61	2,02	-	1,37	0,70	-
VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>XII 2006</u> <u>XI 2006</u>	129	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2006</u> <u>XII 2005</u>	83	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czereśnie	Maliny	Śliwki
2005 X	0,77	0,98	-	0,71	0,75	0,85	0,77	1,50	1,57	-	-	-	2,53
XI	0,81	0,99	1,10	0,75	0,76	0,84	0,78	1,50	1,69	-	-	-	-
XII	0,78	1,00	1,00	0,74	0,74	0,81	0,75	1,50	1,78	-	-	-	-
2005 I-XII	0,82	1,16	1,38	0,77	0,77	0,80	0,76	1,50	1,55	2,15	3,33	4,15	1,88
2006 I	0,82	0,98	1,00	0,84	0,75	0,81	0,78	-	1,47	-	-	-	-
II	0,98	1,15	1,00	1,11	1,00	1,03	1,01	-	-	-	-	-	-
III	1,01	1,50 ^a	1,51	0,95	1,01	1,04	1,02	-	-	-	-	-	-
IV	1,08	1,70 ^a	1,53 ^a	1,05	1,03	1,06	1,11	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,47	1,90	2,11	1,58	1,61	1,60	1,29	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,05	2,21	-	2,05	2,25	2,16	2,11	-	-	3,98	3,13	-	-
VII ^a	2,07	2,20	-	2,38	2,20	2,20	2,20	-	-	3,78	3,46	5,33	-
VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	-	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
XII	0,81	1,04	1,32	0,86	0,79	0,79	0,77	1,48	1,45	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>XII 2006</u> <u>XI 2006</u>	104	101	127	113	108	108	105	96	100	x	x	x	x
<u>XII 2006</u> <u>XII 2005</u>	104	104	132	116	107	98	103	99	81	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2005 IX	22 677	13 709	14 394	37 202	26 368	4 965	624
X	29 257	15 327	10 085	56 791	15 764	5 868	183
XI	11 642	14 733	18 169	27 128	12 342	5 592	971
XII	10 843	18 429	13 814	6 362	11 150	5 615	854
2005 I-XII	163 582	192 602	178 496	182 823	285 161	74 376	6 210
2006 I	6 986	12 624	19 880	1 922	10 419	6 475	940
II	6 541	10 201	20 920	2 368	9 279	4 372	932
III	7 383	12 295	26 652	2 548	11 368	4 976	1 007
IV	8 325	11 491	22 920	1 946	9 726	4 362	821
V	8 221	11 632	24 640	1 088	8 832	4 073	951
VI	8 943	10 571	19 138	5 250	51 958	5 205	1 013
VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
X	10 275	9 486	25 762	49 665	15 422	4 447	997
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	155	104	136	109	44	120	96
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	35	62	255	87	98	76	545

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												X 2006 X 2005 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	26 215	27 574	21 744	21 241	37 055	632 867	49 138	68 737	69 526	41 175	42 036	36 447	44 024	34 804	31 431	26 623	122								
Jabłka	3 856	5 194	7 729	10 922	24 077	426 280	43 048	63 618	60 871	35 625	34 757	11 892	1 893	3 161	13 981	16 949	219								
Gruszki	120	867	1 046	533	227	6 428	147	162	127	96	103	19	40	171	805	567	54								
Truskawki	686	444	238	83	83	22 315	124	43	86	370	204	16 181	6 210	331	274	11	5								
Śliwki	2 499	4 830	1 189	-	-	8 602	-	0	-	-	-	16	103	2 333	5 847	1 421	120								
Maliny	2 432	1 604	1 591	102	41	16 056	182	39	178	195	165	175	10 143	5 405	3 273	665	42								
Wiśnie	278	188	51	41	-	1 734	-	-	-	-	-	-	1 213	7 982	40	-	0								
Przetwory owocowe	57 817	61 297	73 776	68 134	48 982	688 712	51 169	46 653	56 974	50 343	50 111	52 592	73 646	69 940	77 738	81 843	111								
Zagęszczony sok jabłkowy	16 386	23 254	36 941	32 185	18 573	234 819	15 501	11 001	13 353	13 966	12 572	13 195	15 016	14 330	30 707	39 718	108								
Truskawki w puszkach	550	594	952	572	414	5 817	400	639	725	720	733	1 099	802	558	614	580	61								
Wiśnie w puszkach	544	546	450	483	366	7 769	465	560	789	549	441	365	333	764	525	581	129								
Dżemy	1 906	1 981	1 633	1 600	1 325	20 203	1 849	1 845	2 693	2 377	2 360	1 873	1 840	2 427	3 080	2 941	180								
Mrożonki	25 022	21 477	20 606	18 526	15 372	268 410	20 698	19 538	23 400	19 513	19 546	20 697	38 603	33 001	26 944	23 075	112								
Owoce świeże	16 993	15 426	9 861	9 282	11 865	226 769	12 796	17 644	20 426	12 344	13 805	19 707	30 251	20 387	14 085	8 344	85								
Jabłka	870	1 021	1 746	2 939	4 991	91 250	9 836	14 987	15 099	9 557	9 944	3 637	594	1 022	2 935	3 740	214								
Gruszki	46	325	395	218	102	2 790	61	73	40	68	63	14	25	81	351	275	70								
Truskawki	982	443	149	50	48	12 516	73	25	25	276	303	11 837	5 655	403	539	25	17								
Śliwki	953	1 958	544	1	-	3 500	2	2	-	-	-	6	38	822	2 222	675	124								
Maliny	1 563	1 301	1 041	151	61	10 249	245	49	224	267	162	146	7 955	3 658	2 032	433	42								
Wiśnie	202	128	55	51	-	1 343	-	-	-	-	-	-	792	3 695	35	-	-								
Przetwory owocowe	54 790	59 469	74 779	69 615	48 356	595 795	49 497	45 704	55 670	53 822	49 927	56 918	77 720	80 880	84 452	81 352	109								
Zagęszczony sok jabłkowy	11 560	21 378	40 600	35 102	19 183	197 560	15 990	10 976	13 910	18 266	13 432	14 494	15 184	13 688	31 223	38 368	95								
Truskawki w puszkach	623	687	600	697	504	6 427	486	713	840	808	855	1 176	939	643	687	660	110								
Wiśnie w puszkach	573	616	538	615	476	7 989	610	667	886	617	530	469	395	701	570	620	115								
Dżemy	2 096	2 299	1 984	1 968	1 434	22 909	1 996	2 224	3 428	3 085	2 936	2 453	2 962	3 068	3 682	3 193	161								
Mrożonki	22 671	20 268	19 472	17 051	13 766	213 291	18 839	17 085	21 160	17 796	18 140	19 106	37 544	35 042	26 703	22 847	117								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW, Ministerstwa Finansów i od 01.01.2006 Centrum Analityczne Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												X 2006 X 2005 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	112 213	96 156	91 177	81 802	111 466	1043 109	97 257	77 931	87 084	69 948	70 333	69 314	102 200	97 746	69 833	61 846	68								
Banany	16 828	17 905	19 466	17 789	20 314	240 349	27 149	17 439	22 407	16 667	21 124	16 734	16 517	20 572	17 292	16 487	85								
Owoce cytrusowe	8 759	11 194	29 631	40 883	71 978	368 806	58 455	47 595	44 510	33 811	18 642	12 008	9 142	8 689	10 731	17 973	61								
Brzoskwinie i nekt.	25 220	17 722	2 025	217	27	78 976	61	50	53	24	2 667	8 742	25 192	19 964	10 927	1 661	82								
Winogrona	23 775	25 535	19 780	8 237	5 659	114 033	2 912	3 609	5 574	7 261	8 276	4 414	6 361	18 650	15 463	15 373	78								
Arbuzy	26 913	10 786	235	148	162	99 756	146	195	533	874	7 386	17 252	33 822	20 637	6 725	554	236								
Jabłka	841	3 804	11 594	3 318	303	25 316	184	755	889	1 188	2 712	2 842	4 333	1 482	2 876	2 403	21								
Przetwory razem	25 216	24 406	25 608	27 445	26 688	263 209	19 557	16 407	25 494	21 206	21 701	17 189	20 933	19 727	19 695	20 648	81								
Soki zagęszczone	13 795	13 663	13 184	11 902	13 508	132 177	9 628	7 215	7 907	8 751	9 810	7 682	7 054	5 846	6 321	5 607	43								
-sok pomarańczowy	5 309	5 383	5 885	5 759	6 386	64 739	5 013	3 389	4 042	4 240	4 080	4 404	4 548	3 883	4 265	3 758	64								
Mrożonki	3 611	2 994	2 589	1 535	1 688	23 409	1 442	1 277	2 964	1 431	2 012	897	3 453	6 040	2 695	1 851	72								
Susze	829	823	1 358	1 834	1 332	11 132	1 171	998	814	371	729	651	689	894	861	1 725	127								
Dżemy	586	659	549	762	424	5 940	344	410	701	506	510	744	376	228	311	603	110								
Przetwory puszkow.-ananas	6 326	6 140	7 746	11 288	9 545	89 236	6 834	6 357	12 878	10 057	8 516	7 171	9 314	6 596	9 356	10 551	136								
-brzoskwinie	1 543	1 305	2 026	2 741	2 084	21 697	1 015	1 794	3 540	2 243	1 506	1 557	1 445	1 632	1 629	2 241	111								
	2 002	1 762	2 449	4 547	3 765	29 579	2 253	1 716	4 631	3 460	2 826	2 109	1 757	1 803	3 628	3 568	146								
Owoce świeże	53 463	53 983	54 442	58 787	74 493	620 803	55 381	51 388	60 101	51 097	54 352	50 162	60 521	57 586	44 047	44 574	82								
Banany	7 952	8 287	10 186	10 910	11 292	125 315	11 152	11 537	14 005	11 533	13 513	11 026	6 434	9 427	8 084	8 703	85								
Owoce cytrusowe	4 986	6 324	13 393	22 682	38 833	194 592	30 525	24 968	22 666	16 138	8 782	6 591	5 423	5 235	6 706	10 374	77								
Brzoskwinie i nekt.	13 520	9 324	1 092	107	11	44 241	44	76	100	40	2 324	8 191	19 748	16 143	6 735	956	88								
Winogrona	15 142	16 631	16 331	8 842	6 258	100 861	2 912	3 609	5 574	7 261	8 276	4 414	6 361	18 650	15 463	15 373	94								
Arbuzy	2 685	758	106	84	66	17 197	79	120	329	637	3 332	5 369	8 659	3 360	852	182	172								
Jabłka	316	723	1 252	783	126	6 607	109	327	459	799	2 055	2 024	3 061	519	478	416	33								
Przetwory razem	24 427	25 716	26 490	29 270	25 824	253 632	20 868	18 387	29 226	21 275	21 658	19 139	25 240	30 871	25 770	24 910	94								
Soki zagęszczone	10 619	10 884	11 247	11 564	12 117	105 629	9 869	7 673	9 266	9 304	9 517	8 949	8 632	7 318	7 971	7 045	63								
-sok pomarańczowy	4 327	4 427	5 063	5 522	6 112	54 236	5 741	4 128	5 277	5 485	5 217	5 400	5 983	4 896	5 329	4 998	99								
Mrożonki	5 807	3 730	2 469	1 873	1 763	29 673	1 303	1 243	2 954	1 608	1 358	834	8 331	13 991	5 934	2 868	116								
Susze	1 115	1 191	2 235	2 929	2 409	16 682	2 237	1 873	1 623	701	1 272	992	1 016	1 386	1 363	2 766	124								
Dżemy	613	652	884	1 228	712	8 200	547	677	991	750	524	936	323	355	415	773	87								
Przetwory puszkow.-ananas	6 122	9 091	9 452	11 439	8 571	91 589	6 799	6 783	14 129	8 747	8 800	7 327	6 842	7 688	9 846	11 091	117								
-ananas	974	776	1 158	1 642	1 241	12 553	624	1 018	1 976	1 221	861	804	721	805	830	1 186	102								
-brzoskwinie	1 071	1 024	1 321	2 520	1 877	15 736	1 232	1 439	2 549	1 827	1 568	1 135	894	936	1 569	2 179	165								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2005 VIII	0,23	0,38	1,43	0,26	0,64	0,73	0,67	0,96	0,83	1,13	1,05
IX	0,20	0,37	1,00	0,68	0,81	0,68	0,67	0,99	1,01	1,16	1,13
X	0,23	0,38	0,63	0,54	0,65	1,07	0,71	1,01	1,16	0,63	1,19
XI	0,27	0,41	0,59	0,60	1,48	1,25	0,70	1,09	1,18	1,22	1,27
XII	0,21	0,45	0,58	0,86	1,49	-	0,68	0,99	1,16	1,22	1,30
2005 I-XII	0,21	0,43	0,56	0,29	0,64	0,77	0,66	0,80	0,94	1,10	1,03
2006 I	0,23	0,42	0,59	0,56	1,35	-	0,68	1,07	1,22	1,21	1,31
II	0,24	0,45	0,60	0,43	1,27	-	0,68	1,01	1,21	1,11	1,19
III	0,25	0,31	0,29	0,49	1,26	-	0,69	1,02	1,26	1,16	1,12
IV	0,27	0,70	0,75	0,46	1,37	3,50	0,72	1,08	1,58	1,12	1,12
V	0,29	0,61	1,49	0,26	0,98	-	0,84	1,05	1,26	1,17	1,20
VI	0,31	0,70	0,73	0,24	0,83	-	0,88	1,11	1,27	1,07	1,29
VII	0,31	0,62	0,91	0,25	0,78	0,65	0,90	0,84	1,20	1,17	1,19
VIII	0,32	0,47	1,22	0,36	0,68	0,46	0,98	0,79	1,17	1,15	0,92
IX	0,21	0,44	1,97	0,59	0,62	0,86	1,01	0,82	1,10	1,12	1,09
X	0,22	0,48	2,24	0,39	0,65	2,70	1,03	0,77	1,01	1,14	1,07
Wskaźniki zmian cen (%)											
X 2006 IX 2006	105	109	114	66	105	314	102	94	92	102	98
X 2006 X 2005	96	126	356	72	100	252	145	76	87	181	90

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2005 X	1,39	1,35	1,36	1,32	1,52	3,02	7,28	-	-	4,04	4,12	3,84	4,98	3,60	4,52
XI	1,36	1,33	1,37	1,33	1,53	2,87	-	-	-	-	3,99	3,80	4,28	3,84	6,00
XII	1,30	1,25	1,23	1,17	1,26	2,80	-	-	-	-	3,92	3,46	3,97	3,83	6,52
2005 I-XII	1,30	1,32	1,28	1,20	1,28	2,70	5,08	4,10	4,51	3,10	4,07	3,65	4,43	3,56	7,08
2006 I	1,34	1,28	1,28	1,26	1,30	2,84	-	-	-	-	3,75	3,14	3,93	3,69	11,15
II	1,54	1,10	1,26	1,10	1,52	3,12	-	-	-	-	3,93	3,08	4,01	3,60	10,90
III	1,54	1,11	1,23	1,34	1,50	3,06	-	-	-	-	3,83	2,99	4,01	3,58	8,98
IV	1,75	1,67	1,76	1,98	1,82	3,97	-	-	-	-	3,95	2,66	3,85	3,28	8,59
V	2,22	1,26	2,50	2,01	2,93	4,02	16,46 ^a	-	-	-	4,11	2,88	4,16	3,43	9,44
VI	2,42	2,18	2,30	2,23	2,70	4,55	2,50	-	-	-	3,67	3,04	5,34	3,26	8,58
VII	2,37	-	-	-	-	4,47	4,24	3,42	4,02	3,19	3,00	3,05	5,52	3,61	8,22
VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
XII	1,27	1,31	1,28	1,32	1,48	2,65	-	-	-	-	3,50	3,14	3,56	3,43	5,04
Wskaźniki zmian cen (%)															
XII 2006 XI 2006	97	102	96	98	99	105	X	x	x	x	108	97	95	94	104
XII 2006 XII 2005	98	105	102	113	117	95	x	x	x	x	89	91	90	86	77

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2005 VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
IX	8,60	7,30	8,50	2,61	1,58	1,82
X	8,63	7,77	8,60	2,99	1,63	1,83
XI	8,63	7,50	8,27	2,96	1,63	1,83
XII	8,57	7,47	7,67	2,87	1,64	1,90
2005 I-XII	8,07	7,62	8,08	2,65	1,61	1,84
2006 I	7,30	7,57	6,40	2,89	1,47	1,86
II	7,40	7,47	6,37	2,79	1,29	1,64
III	7,30	7,13	6,50	2,88	1,49	1,69
IV	7,63	7,37	6,47	2,98	1,49	1,77
V	7,57	7,30	6,60	2,86	1,52	1,80
VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
XI	7,50	7,33	7,33	3,11	1,52	2,06
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2006</u> X 2006	102	100	100	100	99	105
<u>XI 2006</u> XI 2005	87	98	89	105	93	113

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czerśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2005 IX	2,15	4,11	2,93	-	-	9,16	5,36	5,25	4,94	5,03	6,97
X	2,09	4,08	3,99	-	-	-	5,50	5,17	4,83	5,04	6,61
XI	2,08	4,30	-	-	-	-	7,20	5,20	4,87	5,02	4,99
XII	2,10	4,44	-	-	-	-	9,47	5,05	4,79	4,90	4,73
2005 I-XII	2,07	4,62	3,95	5,68	7,00	7,77	9,88	5,19	4,86	5,00	5,47
2006 I	2,13	4,51	-	-	-	-	13,27	5,00	4,69	4,77	4,63
II	2,19	4,65	-	-	-	-	13,31	5,09	4,58	4,63	4,66
III	2,29	4,84	-	-	-	-	11,59	5,01	4,51	4,44	4,90
IV	2,39	5,17	-	-	-	-	10,80	5,05	4,55	4,24	4,99
V	2,75	5,46	-	-	14,18	-	10,64	5,01	4,62	4,27	5,26
VI	3,25	5,89	-	7,24	5,36	-	10,26	4,89	4,67	4,40	5,72
VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
XI	2,07	4,16	-	-	-	-	6,16	4,25	5,09	4,47	4,82
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2006</u> X 2006	97	103	x	x	x	x	107	109	100	102	77
<u>XI 2006</u> XI 2005	100	97	x	x	x	x	86	82	105	89	97

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2005 IX	10,92	4,08	2,84	3,41	9,42	5,82	5,18
X	11,00	4,07	2,83	3,40	9,26	5,80	5,13
XI	11,06	4,08	2,84	3,39	9,04	5,78	5,07
XII	11,06	4,07	2,83	3,38	8,80	5,62	4,95
2005 I-XII	10,89	4,11	2,84	3,41	9,97	6,02	5,48
2006 I	11,03	4,07	2,81	3,38	8,44	5,68	4,81
II	11,00	4,06	2,84	3,40	8,26	5,66	4,75
III	10,97	4,05	2,83	3,45	8,12	5,62	4,71
IV	11,03	4,05	2,83	3,45	7,96	5,46	4,55
V	11,00	4,07	2,84	3,50	7,88	5,46	4,54
VI	11,00	4,07	2,87	3,50	7,74	5,44	4,54
VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
XI	10,97	3,98	2,90	3,71	9,40	5,26	4,65
Wskaźniki zmian cen (%)							
$\frac{XI\ 2006}{X\ 2006}$	100	100	100	102	104	100	102
$\frac{XI\ 2006}{XI\ 2005}$	99	98	102	109	104	91	92

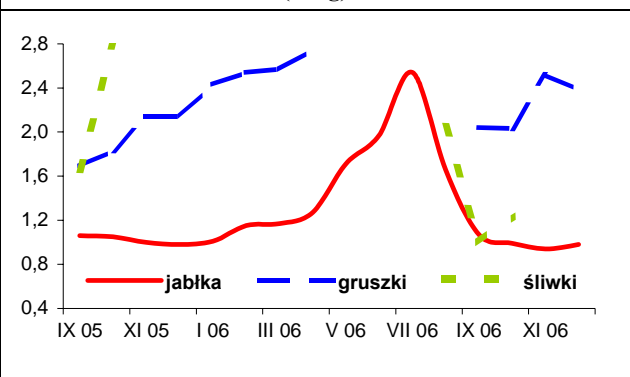
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

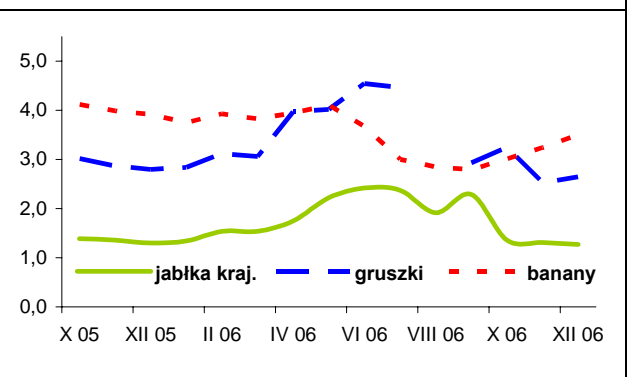
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2005 VII	57	-	39	63	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	59	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	66	43	87	-	106	108	53
X	43	98	-	68	44	72	-	110	110	61
XI	48	95	-	72	42	68	-	109	120	-
XII	45	94	-	70	42	67	-	105	134	-
I-XII	54	93	35	66	41	75	63	100	111	62
2006 I	49	96	-	68	45	65	-	108	128	-
II	52	97	-	69	47	68	-	103	122	-
III	55	110	-	67	45	75	-	97	113	-
IV	55	-	-	68	44	76	-	99	116	-
V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	-	-	-	-	-	-
XI	46	74	-	72	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

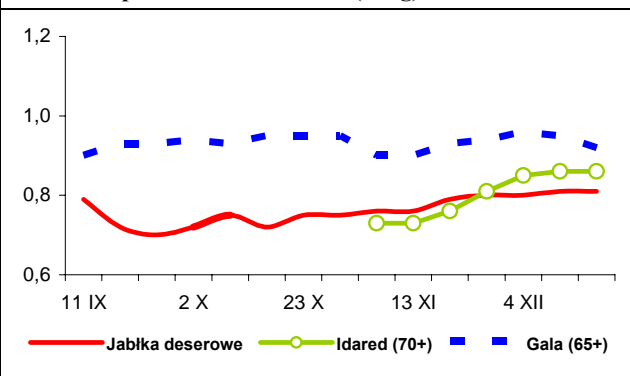
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

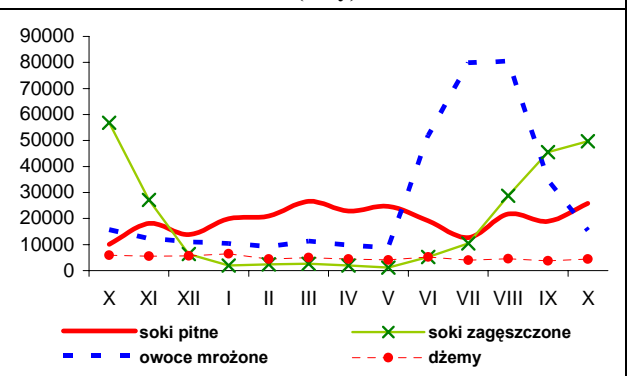
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

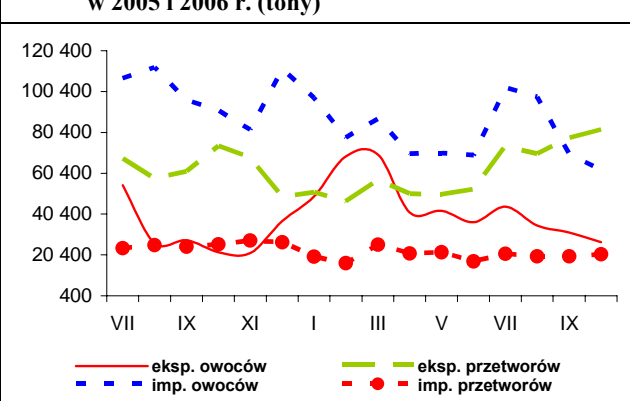
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w IX-XII 2006 r. (zł/kg)

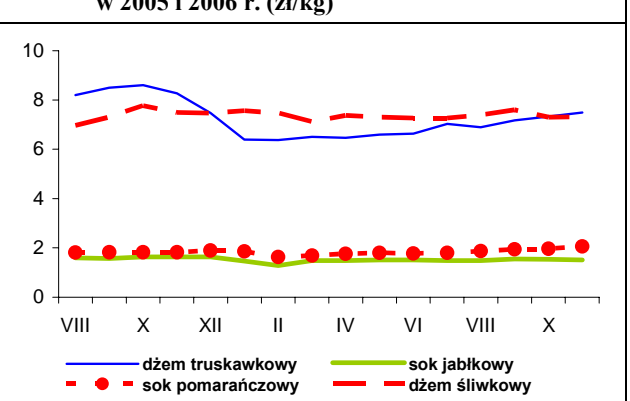
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2005 i w 2006 r. (tony)

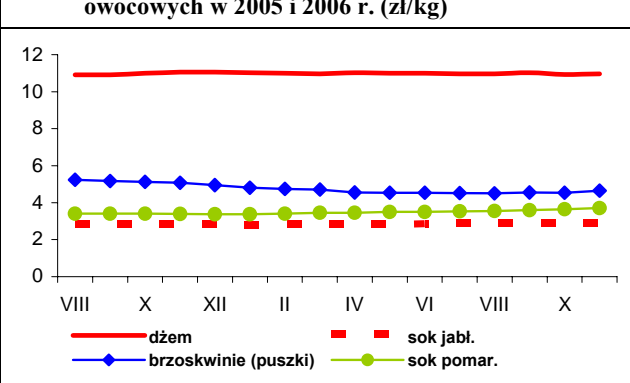
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2005 i 2006 r. (tony)

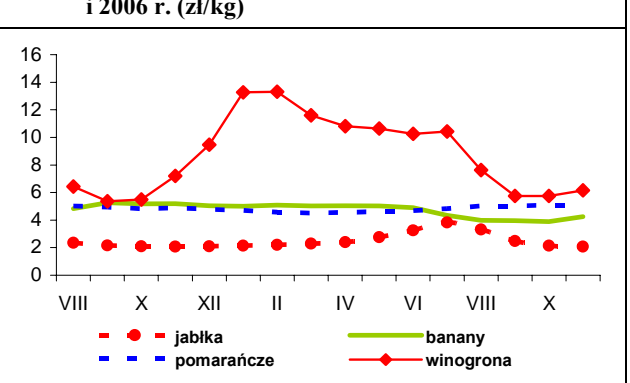
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W listopadzie br. sezonowy spadek skupu był nieco głębszy niż przed rokiem. W porównaniu z październikiem skup był o 12,5% mniejszy i wyniósł 621 mln l, tj. o 0,7% mniej niż w listopadzie 2005 r. Przeciętna cena skupu w rozpatrywanym okresie wzrosła o 1,7%. Prawdopodobnie także w grudniu nastąpił nieznaczny wzrost cen skupu.

Od stycznia do obrotu rynkowego dopuszczone jest tylko mleko klasy ekstra wyprodukowane w gospodarstwach spełniających minimalne wymagania strukturalne. Nie powinno to jednak spowodować znacniejszego wzrostu cen w skali kraju, bowiem udział mleka klasy ekstra w skupie przekracza 95%. Lokalnie mogą się jednak pojawić niedobory surowca mlecznego odpowiadającego standardom wspólnotowym. Powinno to przyspieszyć obrót kwotami i restrukturyzację produkcji mleka.

Ceny jałówek kształtowały się w grudniu w granicach 1900-2900 zł/szt., średnio ok. 2300 zł/szt. Ceny krów dojnych zostały obniżone z 1400-2800 zł/szt., średnio 2144 zł/szt. w pierwszym tygodniu grudnia, do 1350-2400 zł/szt., przeciętnie 2063 zł/szt. w ostatnim.

Ceny zbytu wyrobów przemysłu mleczarskiego w grudniu nie wykazywały większych zmian, przy dużym zróżnicowaniu regionalnym. Przeciętne krajowe ceny zbytu mleka spożywczego 2% utrzymywały się na poziomie ok. 135 zł/100 kg. Najniższe ceny płacono w makroregionie zachodnim (120-121 zł/100 kg), a najwyższe w m. północnym (144-146 zł/100 kg.). Ceny mleka UHT 2% wynosiły średnio 175-176 zł/100 kg i wykazywały słabą tendencję wzrostową w makroregionach północnym i centralnym oraz spadkową w m. zachodnim. Słabe tendencje wzrostowe wykazywały także ceny jogurtu naturalnego 2% (z 286 do 288 zł/100 kg). Śmietana 10-29% średnio w kraju staniała z 441 zł/100 kg w połowie miesiąca do 423 zł/100 kg w ostatnim tygodniu grudnia.

Ceny masła w blokach 82% w skali kraju obniżyły się z 978 zł/100 kg w połowie grudnia do 974 zł/100 kg w ostatnim tygodniu, przy zróżnicowanych tendencjach w poszczególnych makroregionach. Zwiększony popyt na masło konfekcjonowane spowodował wzrost ceny przeciętnej z 971 do 1009 zł/100 kg. Najbardziej zdrożało masło w m. północnym (z 1161 do 1202 zł/100 kg), centralnym (z 857 do 889 zł/100 kg) oraz zachodnim (z 1163 do 1173 zł/100 kg).

Ceny mleka pełnego w proszku w ostatnim miesiącu 2006 r. wykazywały na ogół słabe tendencje spadkowe i średnio w kraju

obniżyły się z 930 do 926 zł/100 kg. Na rynku odtłuszczonego mleka w proszku odwrotnie dominowały tendencje wzrostowe. Średnio w kraju cena OMP wzrosła z 848 do 849 zł/100 kg, w m. północnym z 845 do 871 zł/100 kg, centralnym z 837 do 850 zł/100 kg i w m. zachodnim z 841 do 850 zł/100 kg. Jedynie w m. południowo-wschodnim OMP staniało z 870 do 827 zł/100 kg.

Zdrożały sery – zarówno w skali kraju jak i w poszczególnych makroregionach. Cena sera Edam wzrosła średnio z 1090 do 1114 zł/100 kg, sera Gouda z 1057 do 1084 zł/100 kg, a serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego utrzymały się na poziomie ok. 1047 zł/100 kg. Ceny twarogu o zawartości tłuszczu 40% wynosiły średnio w kraju od 756 do 762 zł/100 kg, przy wahaniami od 663 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do 810 zł/100 kg w m. zachodnim.

Na Wspólnym Rynku ceny podstawowych produktów mleczarskich kształtowały się następująco. Ceny masła utrzymały się we Francji na poziomie 2540 EUR/tonę, we Włoszech 2700 EUR/tonę w Holandii 2560 EUR/tonę. W Belgii masło zdrożało z 2618 do 2682 EUR/tonę. Spadek cen masła zanotowano w Niemczech z 2645 EUR/tonę w listopadzie do 2635 EUR/tonę w połowie grudnia 2006 r. W Polsce masło staniało odpowiednio z 2588 do 2569 EUR/tonę, a w Wielkiej Brytanii z 2610 do 2609 EUR/tonę.

Ceny mleka pełnego w proszku wzrosły w Belgii z 2580 EUR/tonę w listopadzie do 2595 EUR/tonę w pierwszej połowie grudnia oraz w Niemczech odpowiednio z 2595 do 2605 EUR/tonę. We Francji PMP staniało z 2460 do 2450 EUR/tonę, podobnie w Polsce z 2423 do 2399 EUR/tonę. Natomiast w Holandii ceny mleka pełnego w proszku utrzymały się na poziomie 2510 EUR/tonę. Równocześnie ceny mleka odtłuszczonego w proszku utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca: w Niemczech 2275 EUR/tonę i we Francji 2240 EUR/tonę. W Belgii OMP nieznacznie zdrożało z 2372 do 2373 EUR/tonę. W Polsce cena OMP wzrosła z 2208 do 2213 EUR/tonę w początkach grudnia. Natomiast w Holandii OMP staniało z 2290 do 2270 EUR/tonę.

Wyraźne tendencje wzrostowe cen dotyczyły serwatki w proszku, która zdrożała w Niemczech z 980 do 1000 EUR/tonę, we Francji z 880 do 930 EUR/tonę oraz w Holandii z 990 do 1010 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2005 I-XII	8 360,9	92,8	.	.
2005 X	701,3	92,04	99,14	65,59
XI	625,0	94,23	101,96	65,56
XII	624,0	96,91	103,75	66,97
2006 I	615,3	95,19	101,77	66,16
II	563,9	95,46	100,21	66,73
III	628,7	94,48	100,21	68,21
IV	667,1	93,87	98,70	64,87
V	772,4	91,56	97,05	64,14
VI	779,9	90,95	96,44	61,61
VII	784,1	89,94	95,77	61,05
VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
XI	620,6	94,60	102,05	68,95
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2006</u> X 2006	87,5	101,7	102,6	103,6
<u>XI 2006</u> XI 2005	99,3	100,4	100,1	105,2

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		Chude	pełne				świeże	dojrzewające
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2005 I-XII	2 290,9	142,3	49,6	240,9	313,6	179,5	295,2	239,0
2005 IX	176,6	12,2	3,3	19,7	24,5	14,0	22,6	21,8
X	177,9	11,1	3,3	19,8	25,3	14,6	23,8	20,8
XI	169,6 ^a	7,8	2,2	18,8	21,5	12,9	24,1	18,3
XII	171,6 ^a	7,2	2,5	14,2	21,7	14,1	23,8	18,4
2006 I	165,1	7,4	3,2	31,2	21,6	13,3	25,4	19,8
II	159,6	6,1	2,6	24,6	20,5	12,0	23,0	18,0
III	181,5	7,3	2,4	31,1	24,2	13,7	25,4	19,5
IV	175,1	9,0	3,8	26,4	25,3	14,1	24,5	18,4
V	192,3	11,7	3,5	31,2	32,4	14,4	26,5	21,7
VI	186,9	15,9	2,2	28,4	36,7	13,9	22,9	21,8
VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
X	185,6	12,7	3,0	28,7	27,4	15,6	25,9	21,2
Wskaźnik zmian w %								
<u>X 2006</u> IX 2006	97,5	94,1	107,1	120,6	94,2	106,1	112,1	93,8
<u>X 2006</u> X 2005	104,3	114,4	90,9	144,9	108,3	106,8	108,8	101,9

^a korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	Chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2005 X	1,21	1,63	8,04	10,25	11,06	11,08	0,75	4,59	7,11	11,92
XI	1,21	1,63	7,98	10,12	10,90	10,95	0,76	4,58	7,10	11,99
XII	1,22	1,63	7,93	10,25	10,98	11,05	0,76	4,57	7,12	11,98
2006 I	1,22	1,65	7,97	9,95	10,61	11,46	0,77	4,60	7,15	11,87
II	1,22	1,63	7,94	9,86	9,85	11,42	0,78	4,61	7,17	11,75
III	1,22	1,63	8,12	9,76	9,84	11,42	0,78	4,60	7,15	11,71
IV	1,22	1,63	8,19	9,78	10,08	11,52	0,76	4,61	7,15	11,66
V	1,22	1,63	8,13	9,86	9,75	11,37	0,76	4,61	7,17	11,65
VI	1,22	1,63	8,08	9,78	9,71	11,19	0,76	4,61	7,14	11,52
VII	1,22	1,63	8,12	9,78	9,70	11,07	0,76	4,61	7,16	11,31
VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI	1,23	1,65	9,02	10,34	10,58	11,35	0,76	4,64	7,26	11,61
XII ^a	1,35	1,76	8,50	9,26	9,74	10,09	.	4,23	7,63	11,15
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2006</u> X 2006	100,0	100,6	101,5	102,0	.	100,2	101,3	100,0	100,3	101,3
<u>XI 2006</u> XI 2005	101,7	101,2	113,0	102,2	97,1	103,7	100,0	101,3	102,3	96,8

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 25-31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2005 X	1,47	2,41	10,75	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,42	16,15
XI	1,47	2,42	10,75	3,06	3,11	0,62	1,03	1,35	9,42	16,02
XII	1,47	2,41	10,74	3,06	3,10	0,62	1,03	1,35	9,41	16,05
2006 I	1,56	2,41	10,67	3,04	3,06	0,63	1,04	1,34	9,42	16,15
II	1,56	2,40	10,72	3,04	3,06	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
III	1,56	2,40	10,67	3,04	3,03	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
IV	1,57	2,39	10,68	3,05	3,01	0,63	1,03	1,33	9,42	16,21
V	1,57	2,39	10,72	3,02	3,02	0,63	1,03	1,34	9,46	16,12
VI	1,57	2,39	10,68	3,03	3,03	0,63	1,03	1,34	9,49	16,04
VII	1,57	2,38	10,71	3,03	3,04	0,63	1,04	1,34	9,49	15,92
VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
XI	1,59	2,38	10,73	3,04	3,03	0,63	1,05	1,34	9,59	15,93
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2006</u> X 2006	99,4	100,0	99,8	99,7	99,7	100,0	101,0	100,0	100,1	99,5
<u>XI 2006</u> XI 2005	108,2	98,3	99,8	99,3	97,4	101,6	101,9	99,3	101,8	99,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2005 IX	11,9	10,3	2,8	24,8	6,4	0,4	1,6	0,3	0,7	0,3
X	15,7	9,3	2,4	22,6	6,5	0,5	1,3	0,3	1,8	0,7
XI	14,2	9,7	2,7	18,0	6,8	0,3	1,3	0,5	0,7	0,8
XII	7,5	9,1	1,8	18,4	6,1	0,5	1,3	0,3	0,5	0,4
2006 I	9,7	8,7	2,1	13,4	7,7	0,4	1,6	0,2	1,2	0,6
II	6,4	8,4	2,4	11,7	7,8	0,5	1,3	0,2	1,1	0,9
III	6,9	10,0	2,3	16,4	8,2	0,4	1,9	0,6	1,7	1,1
IV	8,0	8,6	1,8	25,8	6,7	0,4	1,4	0,3	1,7	0,9
V	7,4	13,4	1,5	22,3	7,9	0,6	1,7	0,4	1,8	1,3
VI	11,8	9,7	2,7	27,2	7,1	0,8	1,6	0,2	2,1	1,1
VII	12,4	9,5	1,9	25,9	6,9	0,8	1,1	0,3	2,4	0,9
VIII	10,7	11,1	2,3	25,6	6,8	0,4	1,0	0,3	2,9	1,0
IX	10,8	9,2	2,4	19,5	6,5	0,5	1,1	0,4	2,8	0,7
X	7,8	10,6	2,1	22,6	7,9	0,4	1,8	0,5	6,0	0,9
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	72,2	115,2	87,5	115,9	121,5	80,0	163,6	125,0	214,3	128,6
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	49,7	114,0	87,5	100,0	121,5	80,0	138,5	166,7	333,3	128,6

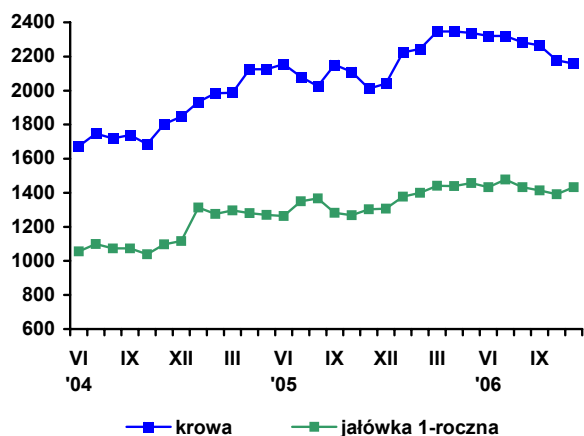
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tone)

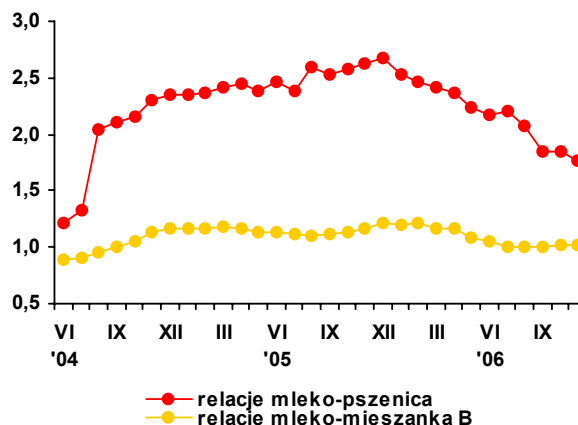
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 223	1 432	801
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2005 IX	1 800	2 499	2 278	473	928	2 183	2 854	2 684	1 158	1 089
X	1 853	2 646	2 348	528	1 008	1 827	3 155	3 857	530	1 404
XI	1 872	2 709	2 388	526	1 007	2 193	3 102	3 095	782	1 376
XII	1 758	2 644	2 097	443	970	1 742	3 056	3 088	929	1 296
2006 I	1 852	2 627	1 981	515	1 016	2 115	2 949	3 200	572	1 429
II	1 791	2 665	1 918	476	1 441	1 695	3 006	3 232	585	1 255
III	1 856	2 806	1 872	503	1 010	1 653	3 136	5 090	531	1 278
IV	1 863	2 705	1 768	316	969	1 986	3 099	2 720	503	1 169
V	1 853	1 784	1 947	457	973	1 935	2 627	2 938	521	1 153
VI	1 903	2 631	1 886	564	985	2 171	2 787	3 181	608	1 068
VII	1 839	2 511	1 789	524	1 000	1 764	3 344	2 668	501	997
VIII	1 995	2 576	1 679	512	868	1 830	3 302	2 842	452	1 027
IX	2 038	2 657	1 831	569	1 016	1 995	3 570	3 117	557	1 157
X	2 104	2 686	1 711	521	987	1 945	3 119	2 675	469	1 059
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	103,2	101,1	93,4	91,6	97,1	97,5	87,4	85,8	84,2	91,5
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	113,5	101,5	72,9	98,7	97,9	106,5	98,9	69,4	88,5	75,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

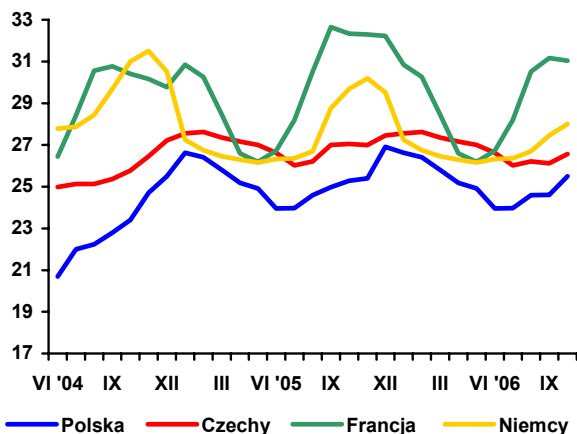
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

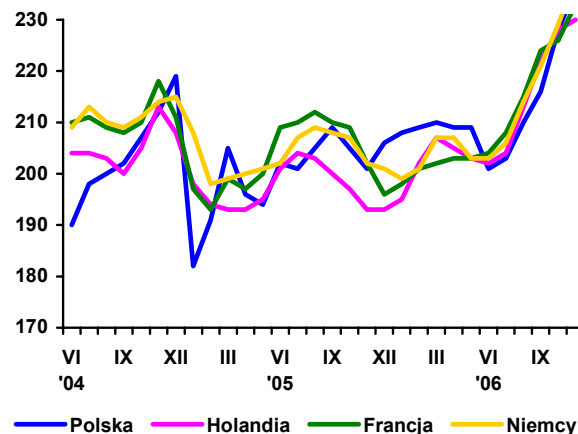
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

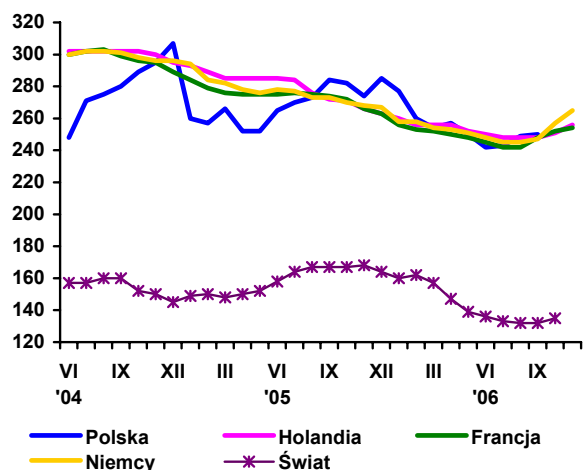
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

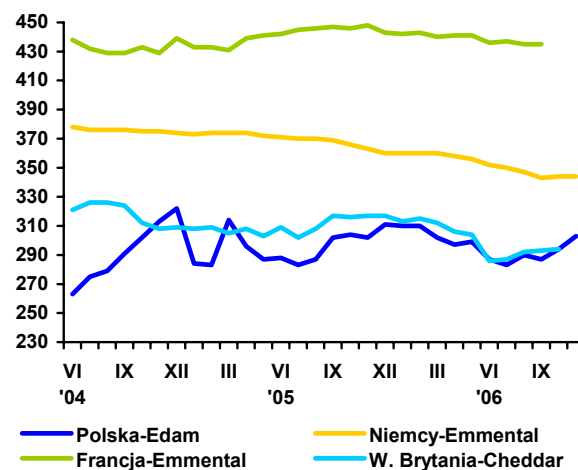
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W listopadzie 2006 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 3,93 zł/kg i była o ok. 3% niższa niż w poprzednim miesiącu. Ceny skupu pozostałych gatunków żywca obniżyły się bardziej i relacja ceny wołowiny do wieprzowiny wzrosła z 0,94 we wrześniu 2006 r. do 1,14 w listopadzie 2006 r., a do drobiu z 1,30 do 1,41. W końcu grudnia 2006 r. ceny skupu buhajków wynosiły 4,87 zł/kg wagi żywej i były o ok. 2% niższe w porównaniu do końca listopada 2006 r. Ceny skupu krów płacone przez rzeźnie ich dostawcom kształtowały się na poziomie 3,16 zł/kg i były o ok. 5% niższe.

Od września do listopada 2006 r. ceny zbytu mięsa wołowego z kością wzrosły o 3%, a jego ceny detaliczne pozostawały na niezmiennym poziomie. W grudniu 2006 r. zakłady mięsne obniżyły ceny zbytu ćwierci z krów o ok. 6%, w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. Ceny zbytu ćwierci z buhajów wzrosły o ok. 4%.

W listopadzie ub. r. skup żywca wołowego wyniósł 16,2 tys. ton i był o ok. 3,1 tys. ton większy w porównaniu do listopada 2005 r. W II półroczu 2006 r. produkcja żywca wołowego będzie o ok. 10% większa niż w II półroczu 2005 r. W IV kwartale br. utrzymują się więc tendencje wzrostowe w skupie żywca wołowego. Od stycznia do listopada 2006 r. uboje przemysłowe będą wyniosły 1083,7 tys. sztuk i były o 129,3 tys. sztuk większe niż w analogicznych miesiącach 2005 r., w tym o 22% wzrosły uboje krów i o 9% uboje byków. Pogorszyła się struktura ubojów młodych byków. Udział klas E, U, R w ubojach tej kategorii wiekowo-użytkowej obniżył się z 33,7% w miesiącach styczeń-listopad 2005 r. do 31,4% w miesiącach styczeń-wrzesień 2006 r., a klas P i O wzrósł z 66,3 do 68,6%. W strukturze ubojów krów udział klas P i O wyniósł ok. 86%, a w strukturze ubojów jałówek 76%.

W październiku 2006 r. eksport mięsa wołowego wyniósł 9,3 tys. ton wobec 8,9 tys. ton w analogicznym miesiącu 2005 r. Ceny uzyskiwane w eksporcie wyniosły:

- 2,12 EUR/kg mięsa wołowego chłodzonego i były o ok. 10% niższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca 2006 r. i o ok. 3% niższe w porównaniu do października 2005 r.,

- 2,86 EUR/kg mięsa wołowego mrożonego i były o ok. 4% niższe w stosunku do poprzedniego miesiąca 2006 r., ale w stosunku do października 2005 r. były o ok. 6% wyższe,
- 3,66 EUR/kg żywca wołowego i cielęcego i były o 2,8% wyższe niż we wrześniu 2006 r. i o 51% wyższe niż w październiku 2006 r.

Od czerwca do października 2006 r. eksport cieląt obniżył się z 51,2 do 22,6 tys. sztuk, a pozostałych kategorii wiekowo-użytkowych z 17,9 do 13,2 tys. sztuk. Analogiczna tendencja w eksporcie cieląt wystąpiła w okresie czerwiec-październik 2005 r., kiedy ich sprzedaż na rynki zagraniczne zmniejszyła się z 52,8 do 35,2 tys. sztuk, ale spadek eksportu pozostałych kategorii była był minimalny (z 20,2 do 19,5 tys. sztuk), gdyż wówczas można było stosować subsydia do eksportu sztuk rzeźnych. W miesiącach czerwiec-październik 2006 r. spadkowi eksportu cieląt towarzyszył większy eksport mięsa wołowego chłodzonego, który wyniósł 53,6 tys. ton i był o ok. 10 tys. ton większy niż w analogicznych miesiącach 2005 roku.

W listopadzie 2006 r. na rynku włoskim ceny młodego bydła rasy Czarno-Białej wyniosły 1,22 EUR/kg, a rasy Limousin 2,32 EUR/kg wagi żywej i kształtowały się na tym samym poziomie co w poprzednim miesiącu. Na rynku holenderskim od trzech miesięcy ceny nie uległy zmianie i wyniosły: łąta wołowa 2,95-3,30 EUR/kg, półtusze z krów 3,0-4,4 EUR/kg, rostbef 5,75-7,90 EUR/kg. Na rynku hurtowym w Berlinie ceny ćwierci wołowych utrzymywały się na niezmiennym poziomie. W grudniu 2006 r. w Stanach Zjednoczonych ceny hurtowe poładwicy wołowej obniżyły się z 4,11 do 4,0 USD/kg, a łąty z 1,40 do 1,36 USD/kg (o 3%).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2004	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
	XI	13,1	13,1	3,2	9,4	0,9
2006	XII	12,3	13,2	3,1	9,7	0,4
	I	10,0	11,7	2,5	9,0	0,6
	II	12,2	11,5	2,4	9,0	0,3
	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2
XI	16,2	-	-	-	-	

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2004	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	16,74	3,73	4,25
	XI	3,89	10,90	14,60	16,65	3,75	4,28
	XII	3,86	11,32	14,60	16,75	3,78	4,34
2006	I	3,93	10,60	14,67	16,95	3,73	4,31
	II	4,12	11,35	14,83	16,96	3,59	4,12
	III	4,18	11,53	14,95	17,05	3,57	4,08
	IV	4,19	11,18	15,01	17,05	3,58	4,07
	V	4,17	10,82	15,05	17,13	3,61	4,11
	VI	4,23	10,66	15,13	17,13	3,57	4,05
	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	17,17	3,79	4,24
	XI	3,93	9,20	15,37	17,18	3,91	4,37
w % ceny	sprzed roku	101,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	97,1	-	-	-	-	-

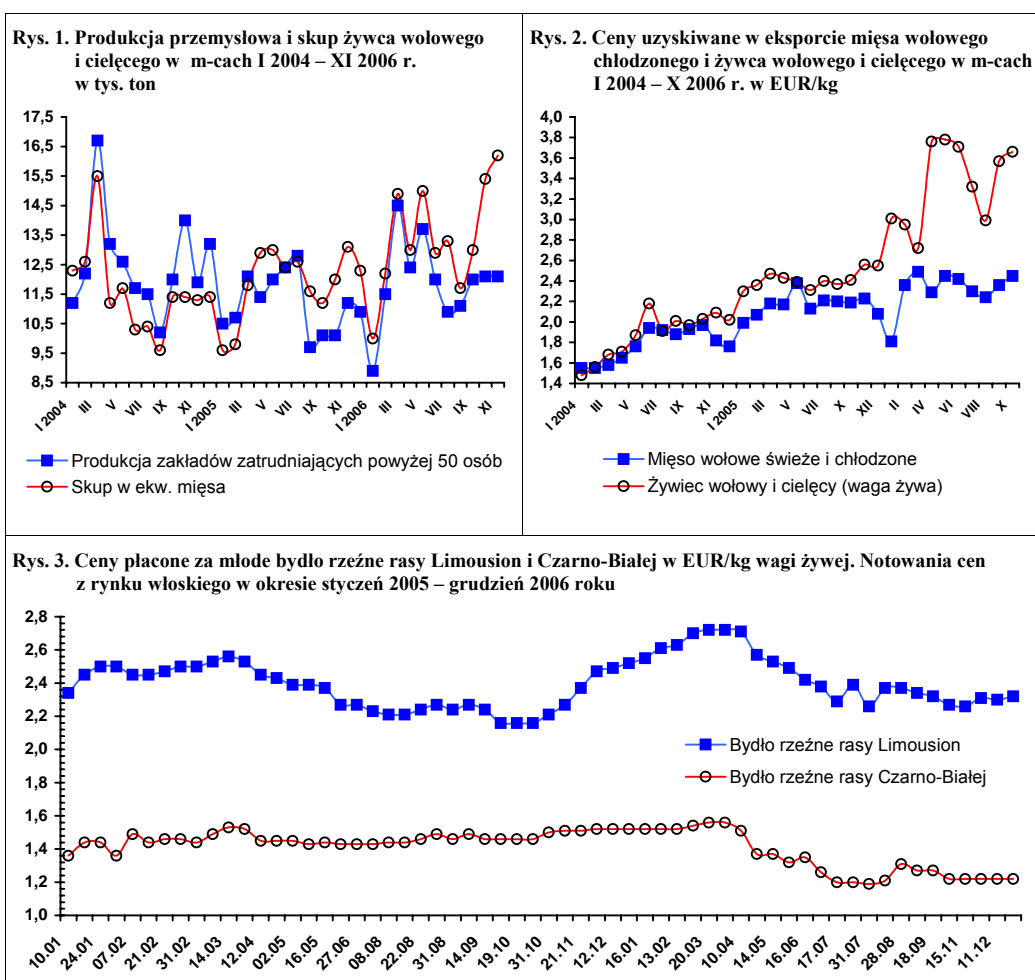
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2006	V 2006	VI 2006	VII 2006	VIII 2006	IX 2006	X 2006	XI 2006	XII 2006
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,31	4,30	4,35	4,45	4,29	4,33	4,13	4,11	4,04
Buhaje kl. R	4,76	4,77	5,13	4,93	4,81	4,83	4,72	4,66	4,87
Krowy R+O+P	3,50	3,43	3,46	3,56	3,40	3,40	3,37	3,23	4,62
Średnia cena targowiskowa ciałąt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,43	10,19	10,33	10,27	9,75	9,52	9,33	9,44	9,60
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 052	10 106	10 395	10 330	10 074	10 010	9 778	9 653	9 815
Ćwierci z krów rzeźnych	7 992	7 813	8 049	8 296	7 658	7 620	7 267	6 996	6 598
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	328,78	327,27	328,27	313,92	311,98	314,65	313,65	313,85	311,9
Polska	242,45	239,60	246,44	244,45	236,32	239,31	239,06	240,88	246,6

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustalona przez Komisję w wysokości 2224 euro/tonę kl.R3. Jeśli średnia cena referencyjna w UE-25 stanowi mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

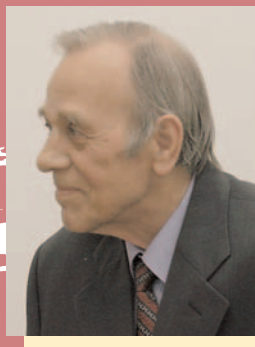
Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W ciągu całego 2006 r., z wyjątkiem III kwartału, ceny skupu trzody były istotnie niższe niż w 2005 r. i dużo niższe niż w okresie marzec-grudzień 2004 r. W grudniu 2006 r. przeciętna cena skupu trzody wynosiła 3,20 zł/kg, wobec 3,60 zł/kg w grudniu 2005 r. i 4,41 zł/kg w grudniu 2004 roku.

Uczestnicy rynku, zwłaszcza producenci żywca wieprzowego oczekiwali w początkowych i późniejszych miesiącach poprzedniego roku, że rozpoczynający się kryzys na rynku wieprzowiny da się, częściowo przynajmniej, załagodzić wzrostem eksportu i spadkiem importu. Wzrost eksportu i spadek importu rzeczywiście wystąpił, ale stało się to możliwe nie w wyniku poprawy jakości eksportowanego mięsa, czy zdobycia nowych rynków zbytu, lecz bardzo niskich cen trzody. Inaczej zresztą być nie mogło, gdyż produkcja trzody nadal rosła o wiele szybciej niż konsumpcja wewnętrzna i na rynku utrzymywała się wciąż przewaga podaży nad popytem.

W I półroczu 2006 r. produkcja trzody wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. o 10,4%. Ocenia się, że w II półroczu produkcja ta była wyższa o ponad 10% niż w II półroczu 2005 r. W okresie zimy utrzymywać się ona będzie na maksymalnie wysokim poziomie. W okresie tym nie należy więc liczyć na wzrost cen, ponieważ „maksimum” podaży odpowiada „minimum” cen.

Załamanie się krzywej podaży i wzrostu krzywej cen spodziewać się należy dopiero z początkiem wiosny tego roku. Sprzedawcy tuczników w ostatnich i najbliższych miesiącach ponieśli i poniosą więc straty uzyskując ceny poniżej kosztów produkcji. W tej sytuacji część z nich już zmniejszyła krycie loch, bądź będzie to czynić w najbliższym czasie pod wpływem już nie tylko niskich cen trzody, ale i niedostatku pasz w wyniku nieurodzaju zbóż i rosnących cen pasz przemysłowych. Tymczasem producenci powinni wziąć pod uwagę, że w drugiej połowie roku po dużym jak się przewiduje spadku pogłowia trzody, na rynku pojawią się wysokie ceny tuczników. Tak więc ci producenci, którzy w obecnym czasie nie zlikwidują, a wręcz przeciwnie pokryją maciory i będą mieli tuczniaki w jesieni, będą mogli je sprzedawać po wysokich cenach, rekompensując część strat poniesionych na ich sprzedaży w okresie jesienno-zimowym.

W trzeciej dekadzie stycznia br. GUS przedstawi wyniki reprezentacyjnego badania stanu pogłowia trzody w grudniu 2006 r. i jego zmian w stosunku do grudnia 2005 r. Sądzymy, że wyniki tego badania potwierdzą naszą ocenę.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2005 I-XII	1945,0	103,1	243,0	125,9	197,0	159,5	46,0
I	85,4	80,3	15,3	63,8	9,8	.	5,5
II	95,5	92,3	15,8	55,4	12,4		3,4
III	116,0	96,6	19,1	69,5	14,5	322,2	4,6
IV	102,5	95,3	19,7	107,7	11,6	414,3	8,1
V	115,9	116,0	22,0	170,5	11,5	132,2	10,5
VI	113,1	116,9	25,3	225,9	12,1	78,6	13,2
I-VI	942,0	96,3	100,0	81,6	68,0	206,1	32,0
VII	104,1	111,7	25,4	186,8	16,0	103,2	9,54
VIII	111,7	128,8	26,1	274,7	21,4	145,6	4,7
IX	100,5	103,3	27,2	215,9	20,7	131,0	6,5
X	108,5	115,4	22,8	148,1	22,0	153,8	0,8
XI	109,9	117,3	23,8	147,8	21,3	125,3	3,5
XII	116,2	107,2	25,2	144,8	18,0	139,5	7,2
2006 I	109,6	128,3	20,3	132,7	13,5	137,8	6,8
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,3	99,2	10,3
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,7	129,0	7,6
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	14,0	115,7	20,6
I-VI	1017,9	108,1	159,2	159,2	85,7	126,0	73,5
VII	107,2	103,0	31,3	123,2	15,3	95,6	16,0
VIII	124,7	111,6	29,2	111,9	18,8	87,9	10,4
IX	112,0	111,4	31,6	116,2	12,9	62,3	18,7
X	132,8	122,4	27,4	120,2	10,5	47,7	16,9
XI	126,6	115,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100   Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2005 III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	133
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,7	2,5	126
XII	3,60	33,16	10,9	80,2	4,4	161,7	2,2	124
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,43	2,2	92

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy Toruńskie j	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2005 I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,74	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006 I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8

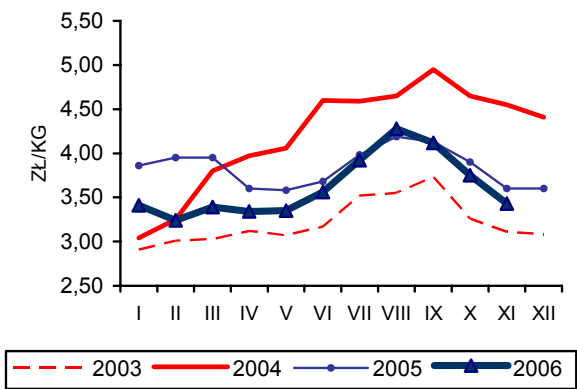
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

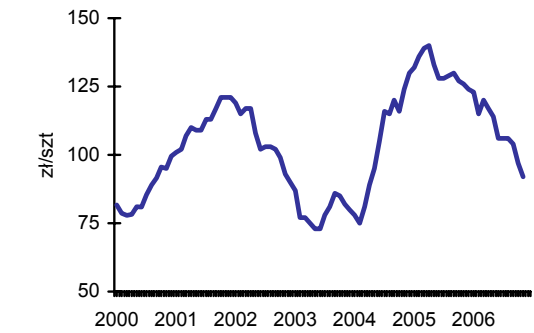
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2005 I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	93,5	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
XII	134,00	118,00	143,00	124,00	88,1	82,5	95,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

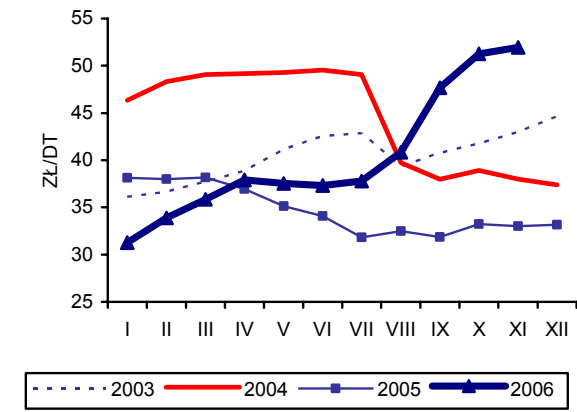
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

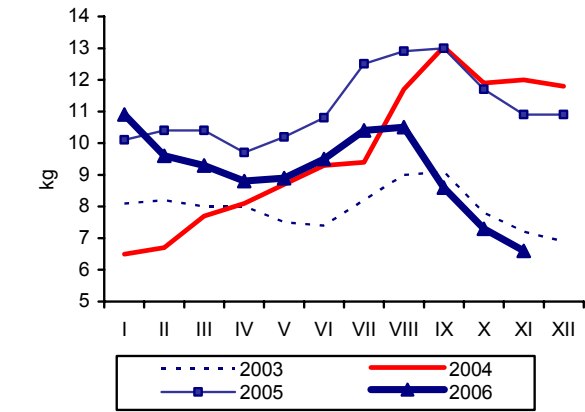
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

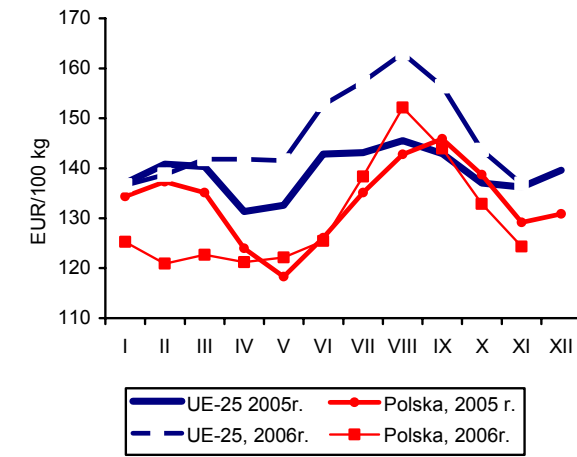
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

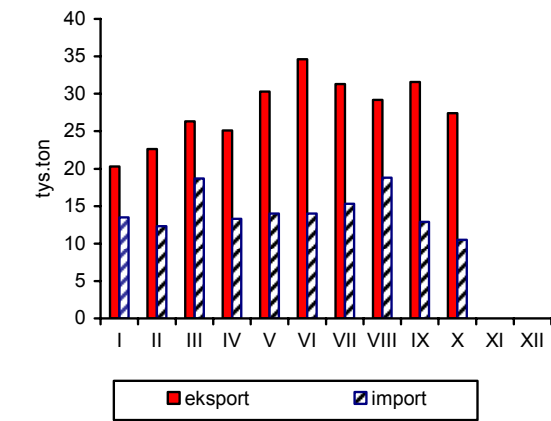
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od stycznia do końca listopada 2006 r. przemysł drobiarski wyprodukował 1015 tys. ton mięsa drobiowego. Jest to ilość o ok. 11% większa od produkcji wytworzonej w tym samym okresie roku poprzedniego. Wielkość produkcji w poszczególnych miesiącach 2006 r. wykazuje jednak większą zmienność niż w latach poprzednich.

W pierwszych trzech kwartałach 2006 r. utrzymywała się dobra koniunktura dla eksportu mięsa i przetworów drobiowych. Od stycznia do października włącznie, sprzedano za granicę 159 tys. ton mięsa drobiowego, w tym ok. 5% wolumenu sprzedaży stanowiły przetwory drobiowe. Sprzedaż mięsa drobiowego była o 11% większa niż w okresie od stycznia do października 2005 r. Dynamika sprzedaży eksportowej w pierwszych trzech kwartałach 2006 r. była względnie stabilna w porównaniu z rokiem poprzednim. Głównymi odbiorcami były kraje Unii Europejskiej, do której trafiło ok. 78% ilości wywozu. Tempo wzrostu ilości sprzedaży było wyższe niż jej wartości.

Import mięsa drobiowego wraz z przetworami, od stycznia do października 2006 r., był o ok. 17% mniejszy niż w tym samym czasie poprzedniego roku. Wyniósł on 66 tys. ton, w tym ok. 0,8% masy stanowiły przetwory. Dynamika importu jest zmienna w poszczególnych miesiącach. Od stycznia do czerwca import wykazywał tendencję malejącą. W sierpniu import zwiększył się do poziomu z początku roku, tj. 7 tys. ton. W minionych trzech kwartałach 2006 r. miesięczna wielkość importu mięsa i przetworów wahała się od 3 do 8 tys. ton.

Według danych GUS w pierwszym półroczu 2006 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca było na tym samym poziomie co w tym samym okresie 2005 r. Dane GUS nie potwierdzają spadku konsumpcji drobiu. Jednak z obserwacji rynku wynika, że obawy przed ptasią grypą spowodowały spadek spożycia mięsa drobiowego w tym okresie. Świadczył o tym utrzymujący się od listopada 2005 r. niski poziom cen detalicznych na rynku drobiarskim. W sierpniu 2006 r. nastąpił ich silny, bo niemal 14-procentowy, wzrost w relacji miesiąc do miesiąca. Jednak we wrześniu ceny kurcząt ponownie obniżyły się o prawie 10%.

Począwszy od drugiego kwartału 2006 r. mamy więc do czynienia z silnymi koniunkturalnymi wahaniami cen na detalicznym rynku mięsa drobiowego, który nie może wrócić do równowagi po kryzysie wywołanym ptasią grypą.

Od początku roku do sierpnia 2006 r. ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów obniżyły się. Od września obserwowuje się powolny wzrost cen mieszanek, nadal jednak utrzymują się na niskim poziomie. W listopadzie podrożały one o 1%. Ceny żywca drobiowego wykazują silne wahania okresowe. Na rynku brojlerów kurzych, ceny obniżyły się w pierwszym kwartale bieżącego roku, po czym do sierpnia coraz intensywniej rosły. W drugim półroczu ceny skupu wykazują duże wahania miesięczne, bez wyraźnych trendów. Nagły spadek cen wystąpił w zbyciu. Zaznaczył się on szczególnie w ostatnim kwartale 2006 r. Średnie ceny zbytu tuszek kurcząt obniżyły się we wrześniu o niemal 20%. W październiku i listopadzie tempo spadku cen zbytu było już o połowę mniejsze, ale i tak szybsze niż cen skupu żywca. Od września obniżają się także ceny detaliczne kurcząt – o ok. 10% miesięcznie.

Na rynku indyków, podobnie jak na rynku kurcząt ceny płaczone hodowcom obniżyły się w pierwszym kwartale bieżącego roku. Od maja do listopada wykazywały one wzrostową tendencję. W grudniu żywiec indycki potaniał o 2% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Od sierpnia do końca roku rosły natomiast ceny zbytu mięsa indyczego.

Od września coraz silniej powiększa się różnica pomiędzy średnią ceną tuszki kurczęcia w Unii Europejskiej i w Polsce, wyrażoną w EUR. Ceny unijne były w listopadzie 2006 r. o 70% wyższe niż przeciętnie w Polsce, podczas gdy w sierpniu o 28%. Było to spowodowane przede wszystkim bardzo silnym spadkiem cen w Polsce. W okresie od stycznia do października bieżącego roku tempo wzrostu cen unijnych przewyższało dynamikę zmian cen w Polsce. W listopadzie 2006 r. ceny polskie pozostawały na poziomie znacząco niższym niż u głównych europejskich producentów drobiu, a różnica w porównaniu z listopadem 2005 r. niemal się podwoiła.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
I	55,2	62,0	74,4	89,1
II	57,2	58,1	71,0	84,0
III	59,2	68,2	84,9	94,3
IV	62,1	68,3	82,7	83,7
V	57,8	69,0	77,8	91,6
VI	56,8	66,2	79,6	94,1
VII	63,6	68,4	82,9	91,3
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4
IX	65,1	73,5	87,3	94,9
X	67,1	76,4	91,4	101
XI	58,9	71,4	91,6	97,2
XII	62,1	75,3	90,9	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a
I	3 205	7 049	10 392	15 054
II	4 718	8 154	11 750	13 706
III	3 885	6 262	13 460	14 041
IV	5 093	4 982	13 863	12 071
V	9 744	6 362	12 971	16 576
VI	7 805	2 649	13 310	16 250
VII	8 202	3 974	14 862	16 403
VIII	5 096	7 298	14 156	16 402
IX	6 090	4 883	15 893	19 326
X	11 737	2 917	21 889	18 973
XI	5 954		16 802	
XII	2 444		11 703	
RAZEM	73 973		171 051	

^a dane nieostateczne (na dzień 8 stycznia 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	1,41	1,46	1,46	0,20	0,20	0,21
II	1,46	1,47	1,48	0,21	0,21	0,20
III	1,54	1,55	-	0,22	0,22	-
IV	1,62	1,67	-	0,22	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	1202	1082	1,04	1,04	2,83	2,4	4,2	3,61	5,45	4,53
II	1179	1081	1,06	1,05	2,81	2,43	4,43	3,66	5,32	4,71
III	1150	1073	1,09	1,01	2,84	2,34	4,91	3,54	5,42	4,27
IV	1129	1065	1,09	1,02	2,80	2,40	4,41	3,76	5,58	4,51
V	1120	1062	1,09	1,05	2,96	2,40	5,43	3,89	6,18	5,25
VI	1111	1060	1,09	1,06	2,99	2,48	5,05	4,07	6,30	5,17
VII	1001	1057	1,10	1,03	3,05	2,54	5,29	4,50	6,19	5,19
VIII	1099	1057	1,12	1,04	3,09	2,72	5,60	4,75	6,33	5,91
IX	1097	1069	1,13	1,06	3,00	2,55	4,66	3,89	6,07	5,34
X	1092	1070	1,13	0,96	2,72	2,45	3,99	3,72	5,34	4,80
XI	1087	1078	1,08	1,00	2,60	2,38	3,76	3,46	4,76	4,62
XII	1089		1,08		2,51	2,39	3,85	3,59	4,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDI-IG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indy (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	5,00	5,80	3,96	3,55	7,32	6,13
II	5,00	5,90	3,75	3,51	7,26	6,13
III	5,00	5,90	3,77	3,25	6,71	5,85
IV	5,00	5,90	3,95	3,29	7,27	5,59
V	5,00	5,60	4,35	3,43	7,03	6,04
VI	5,00	5,60	4,39	3,60	7,32	6,02
VII	5,00	5,60	4,33	3,59	7,34	5,78
VIII	5,50	5,60	4,38	3,65	7,53	5,86
IX	5,80	5,60	4,54	4,12	7,24	6,15
X	5,80	5,60	4,53	4,22	6,63	6,36
XI	5,80	5,50	4,04	4,17	6,36	6,45
XII	5,80		3,67	4,10	6,67	6,76

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

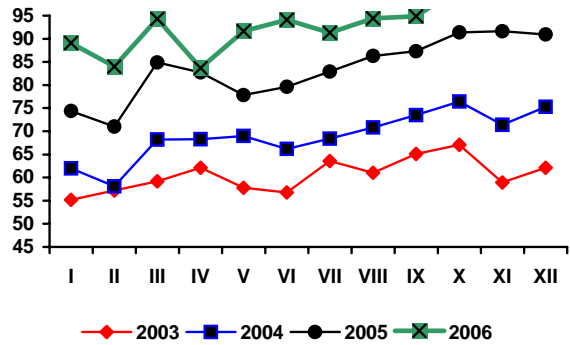
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE-25 (EUR/100 kg)

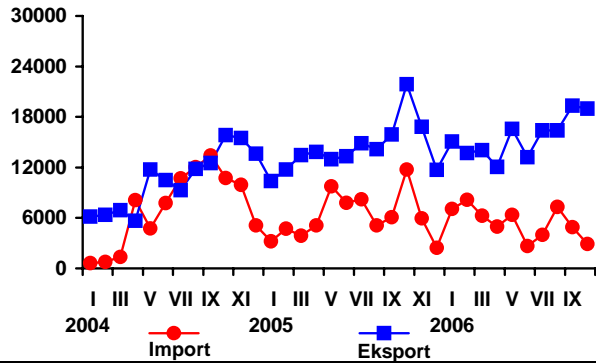
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2006 I	95,51	175,00	141,38	146,65	143,39	144,50	150,55	141,18
II	102,38	170,89	137,85	142,03	137,00	144,50	156,14	140,52
III	91,50	170,00	126,96	138,78	141,81	139,92	140,04	134,03
IV	95,87	170,00	124,23	136,80	150,70	135,00	142,73	135,76
V	108,11	170,00	118,82	139,63	173,55	135,00	160,30	151,37
VI	104,04	173,17	127,96	140,86	198,27	135,00	176,17	164,55
VII	110,52	175,00	128,82	139,28	197,19	136,29	178,84	166,37
VIII	123,70	175,00	130,57	142,99	191,94	140,00	179,34	167,71
IX	101,29	177,25	128,51	147,53	188,53	141,00	169,91	161,17
X	96,38	181,37	127,83	154,08	185,00	145,00	173,30	159,37
XI	94,53	183,33	129,78	156,01	185,00	145,00	175,52	162,09

Źródło: Dane MRiRW.

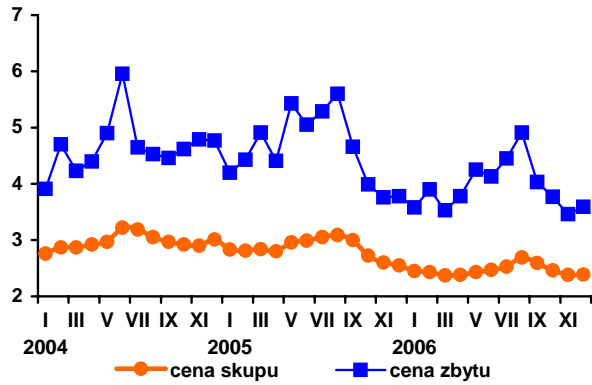
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

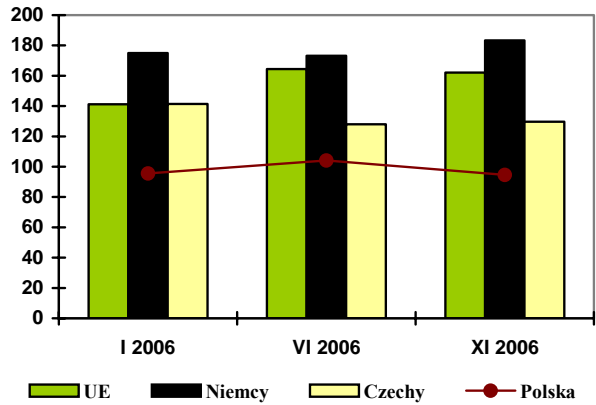
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE-25, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

Od lutego do lipca 2006 r. ceny jaj konsumpcyjnych bardzo silnie spadały. Od sierpnia br. jaja ponownie zaczęły drożeć. Dopiero w grudniu 2006 r. tempo wzrostu cen osłabło, wynosząc ok. 1% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Wzrost cen jaj wystąpił we wszystkich grupach wagowych z wyjątkiem jaj małych, które bardzo intensywnie drożały w miesiącach poprzednich. Największy przyrost cen wystąpił w grupie wagowej jaj największych XL; wyniósł on 5% w stosunku do listopada 2006 r. O 0,9% podrożały jaja średnie, klasy M. Znacznie mniejszy przyrost cen wystąpił w grupie wagowej L (0,5%). Jaja małe S potaniały o 4%.

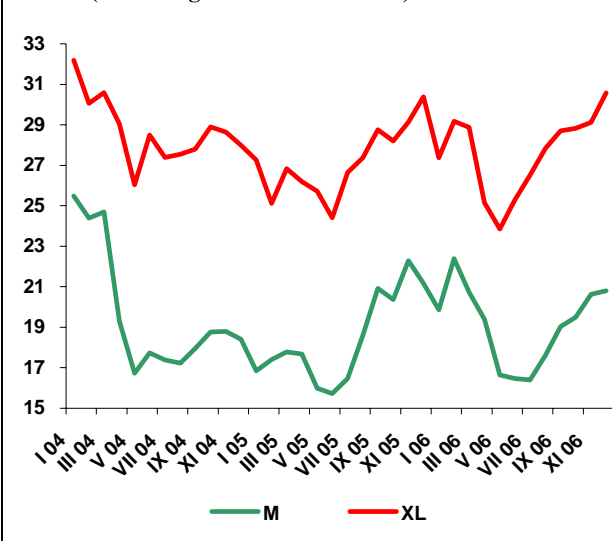
W skupie jaj do przetwórstwa od lutego do lipca 2006 r. utrzymywała się silna tendencja spadkowa cen. W lipcu jaja w skupie były przeciętnie o 28% tańsze niż w lutym bieżącego roku. Od sierpnia trwa intensywny wzrost cen jaj przetwórczych. W listopadzie podrożały one o dalsze 8% w stosunku do miesiąca poprzedniego, sięgając bardzo wysokiego poziomu cen z okresu poprzedzającego akcesję do Unii Europejskiej.

Według wstępnych danych Centrum Analitycznego Administracji Celnej (CAAC) eksport jaj świeżych w okresie od stycznia do października 2006 r. był o 2% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wyniósł on ponad 43 tys. ton jaj świeżych. Obniżył się natomiast import – o 18% w stosunku do okresu styczeń–październik 2005 r. Import jaj świeżych od stycznia do paź-

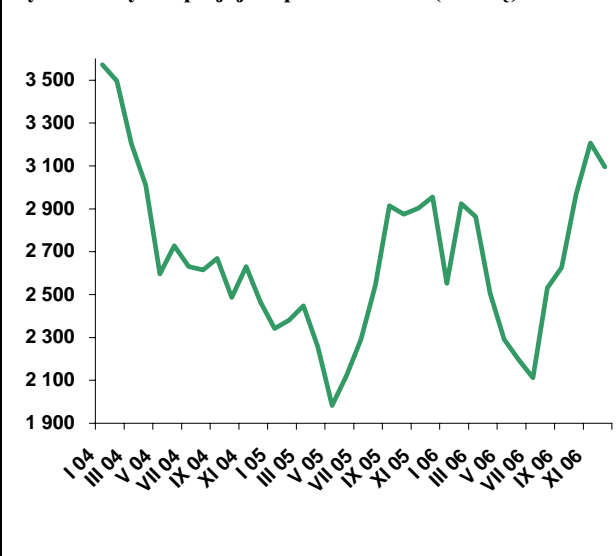
dziernika 2006 r. wyniósł 7 tys. ton. Wolumen importu jest bardzo zmienny w poszczególnych miesiącach, wahając się od ponad 1600 ton w lutym do ok. 300 ton w maju. Bardziej stabilne są obroty przetworami z jaj. Znacząco zwiększył się ich import w relacji do pierwszych trzech kwartałów poprzedniego roku. Od stycznia do października, Polska zaimportowała 2,2 tys. ton przetworów, tj. trzy razy tyle, co w tym samym czasie roku poprzedniego. Na poziomie roku ubiegłego utrzymywał się natomiast eksport. Od stycznia do października 2006 r. Polska wyeksportowała 3,7 tys. ton przetworów z jaj. Odbiorcami były głównie kraje Unii Europejskiej.

Przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej od stycznia do lipca 2006 r. wykazywały tendencję malejącą. W tym okresie obniżyły się one o ok. 4%. Od sierpnia przeciętne ceny jaj w UE rosły. W listopadzie były one o 6% droższe niż w poprzednim miesiącu. W Polsce, w listopadzie, jaja konsumpcyjne w przeliczeniu na EUR były droższe o 5,6% w relacji do października. Ceny jaj u głównych producentów europejskich są znacząco niższe niż średnio w UE. Najtańszym producentem w listopadzie br. były Czechy, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 96,56 EUR, tj. o ok. 3,8% mniej niż w Polsce. W listopadzie b. r., pomimo poprawy konkurencyjności cenowej w stosunku do średniej europejskiej, polskie jaja nadal były droższe niż u większości głównych producentów.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupienia jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a
I	855	456	3 770	5 580	65	225	345	253
II	1 452	1 660	3 698	4 751	92	229	343	287
III	1 165	1 058	3 270	4 894	66	318	207	194
IV	1 320	383	3 721	3 544	44	247	236	167
V	584	313	3 739	5 532	68	142	222	415
VI	290	443	5 318	4 377	114	120	238	483
VII	514	592	3 932	4 697	116	123	185	468
VIII	979	1 055	4 420	4 484	118	178	199	536
IX	1 033	658	4 574	3 881	218	462	207	310
X	388	459	6 107	1 607	174	210	323	617
XI	1 226		3 920		246		213	
XII	976		2 907		130		163	
RAZEM	10 782		49 376		1 451		2 881	

^a dane nieostateczne (na dzień 8 stycznia 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	27,26	27,37	19,66	22,08	16,85	19,86	15,45	19,51
II	25,12	29,17	19,40	24,98	17,40	22,38	15,96	19,98
III	26,83	28,87	20,47	25,89	17,78	20,73	14,00	19,61
IV	26,20	25,15	19,72	24,28	17,68	19,39	16,40	20,92
V	25,71	23,86	17,88	19,59	15,99	16,65	13,98	15,76
VI	24,40	25,28	17,75	18,95	15,72	16,47	13,05	17,53
VII	24,64	26,51	18,59	20,41	16,47	16,39	13,35	16,21
VIII	27,38	27,84	20,87	23,50	18,59	17,61	15,72	17,25
IX	28,76	28,70	22,85	24,67	20,92	19,03	17,14	16,43
X	28,20	28,83	22,04	23,16	20,37	19,50	17,78	17,14
XI	29,13	29,12	23,43	25,57	22,29	20,62	18,58	19,25
XII	30,39	30,57	23,15	25,70	21,17	20,80	17,79	18,50

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2006 I	95,53	83,64	83,56	77,96	86,32	93,11
II	103,62	85,92	89,18	84,68	94,32	96,25
III	104,17	88,25	92,28	86,67	96,71	98,08
IV	95,59	86,69	86,70	81,43	87,74	94,17
V	79,44	76,01	73,89	71,90	70,50	85,48
VI	79,40	72,92	70,13	71,92	68,39	85,31
VII	87,32	71,88	79,77	73,72	81,13	89,68
VIII	93,22	82,12	89,15	92,08	90,17	98,75
IX	93,22	82,12	89,15	92,08	90,33	98,81
X	95,1	89,65	91,88	90,25	94,97	101,92
XI	100,41	96,56	99,35	102,30	102,42	108,44

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W 2006 r. ceny jagniąt w Unii Europejskiej oscylowały wokół poziomów z poprzedniego roku. W I i III kwartale były one nieco wyższe niż w odpowiednich okresach 2005 r., a w II i IV kwartale nieco niższe. W listopadzie i w grudniu przeciętna w 25 krajach cena jagniąt nie przekroczyła 600 EUR/100 kg wagi poubojowej i w obu wypadkach była o ponad 20% niższa niż w tych samych miesiącach 2005 r.

Od stycznia do końca października ceny owiec ciężkich wykazywały tendencję rosnącą, która w listopadzie odwróciła się. Przeciętna cena tych owiec w 25 krajach Unii Europejskiej wyniosła w listopadzie 400 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o prawie 3% niższa niż w listopadzie 2005 r. W grudniu ukształtowała się ona na poziomie 396 EUR/100 kg, a więc o 4,5% niższym niż w grudniu 2005 roku.

W Polsce, w 2006 r. ceny skupu owiec obniżały się. Tylko w lutym, listopadzie, a być może także w grudniu były one wyższe niż w odpowiednich miesiącach przed rokiem. Prawdopodobnie przyczynił się do tego większy udział jagniąt w skupie, związany z ich większą sprzedażą na rynek włoski przed Bożym Narodzeniem. W listopadzie przeciętna cena skupu żywca baraniego osiągnęła 5,56 zł/kg i była o 8% wyższa niż w listopadzie 2005 roku.

W 2006 r. znacznie obniżył się polski eksport owiec i mięsa baraniego. W okresie od stycznia do października wyniósł on tylko 794 tony, wobec 940 ton w tym samym okresie 2005 r. Ceny w eksporcie w 2006 r. były wyższe niż rok wcześniej. W okresie I-X przeciętna cena żywych owiec osiągnęła 2,47 EUR/kg i była o 25% wyższa niż w analogicznym okresie 2005 r. Wyższe, niż w 2005 r., były też ceny mięsa, choć skala wzro-

stu cen była znacznie mniejsza. Przeciętna cena mięsa ukształtowała się bowiem w okresie I-X na poziomie 6,30 EUR/kg, a więc o ok. 6% wyższym niż w okresie I-X 2005 roku.

W 2006 r. wyjątkowo korzystne były warunki importu. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii od stycznia do końca października były niższe niż rok wcześniej. Co prawda w listopadzie i w grudniu ceny te nieco wzrosły i były o około 6% wyższe niż w analogicznych miesiącach 2005 r., ale wówczas mieliśmy do czynienia ze znacznym spadkiem cen na rynku australijskim. W listopadzie i w grudniu ceny jagniąt w Australii były 20 % niższe aniżeli przed rokiem.

W 2006 r. wzrósł polski import żywca i mięsa owczego. W okresie I-X sprowadzono do Polski 121 ton tego mięsa, wobec zaledwie 56 ton w takim samym okresie ubiegłego roku. W miesiącach I-X 2006 r. przeciętna cena mięsa w imporcie osiągnęła 7,07 zł/kg, wobec 11,35 zł/kg rok wcześniej.

W dniu 30 grudnia 2006 r. ukazało się rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1994/2006 otwierające wspólnotowe kontyngenty taryfowe w odniesieniu do owiec, kóz, mięsa baraniego i koziego na okres od 01. 01. 2007 do 31.12. 2007. Zgodnie z nim w 2007 r. do krajów Unii Europejskiej można łącznie przywieźć z krajów trzecich 284 tys. ton mięsa baraniego i koziego w ekwiwalencie tusz. Jest to nieznacznie więcej niż w 2006 r., gdyż o 200 ton powiększony został kontyngent przyznany Chile. Pozostałe kontyngenty, w tym największy dotyczący Nowej Zelandii (228 tys. ton w ekwiwalencie tusz), nie uległy zmianie.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006 P	Zmiana w % 2006/2005
I półrocze	1 477	1 305	1 434	110
II półrocze	1 146	1 023	1100	108
Rok	2 623	2 328	2 534	109

P - prognoza

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2005	40,6	41,1	387,8	150,1	77,3	72,5	81,4	114,0	35,0	42,5	15,9	181,7	1239,9
2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	2,0	0,3	x	x	1000,0 P
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,3	177,4	37,8	179,0	107,9	59,2	96,1	51,1	5,7	0,7	x	x	80,6
Import 2005	9,9	2,8	3,8	4,3	7,8	2,3	4,9	8,6	8,0	3,7	13,4	3,2	72,7
2006	3,2	9,8	5,0	6,9	15,8	44,1	5,1	3,3	9,2	18,8	x	x	130,0 P
miesiąc roku poprzedniego = 100	32,3	346,4	131,6	160,5	202,6	1917,4	104,1	38,4	115,0	508,1	x	x	178,8

P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2004/2005	7,97	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71	5,14
2005/2006	8,18	6,94	6,95	6,27	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35	4,89	5,56
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,6	94,3	118,8	82,2	96,7	93,3	93,9	96,4	86,2	96,9	85,6	108,2

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
23.04.2006	9,14	2,35	19,45	5,01	5,98	1,54	12,7	3,27
21.05.2006	-	-	-	-	5,75	1,45	12,2	3,08
18.06.2006	-	-	-	-	5,53	1,36	11,8	2,91
16.07.2006	-	-	-	-	5,76	1,43	12,3	3,05
13.08.2006	-	-	-	-	5,39	1,39	11,5	2,97
10.09.2006	-	-	-	-	5,73	1,44	12,2	3,06
08.10.2006	-	-	-	-	5,54	1,42	11,8	3,02
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08
03.12.2006	-	-	-	-	5,60	1,47	11,9	3,12
31.12.2006	8,99	2,35	19,13	4,99	5,54	1,45	11,8	3,08

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2004/2005	24,20	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71	23,81
2005/2006	23,82	23,27	26,06	27,43	30,36	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99	29,34	28,47
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	96,5	110,8	113,5	125,7	126,2	130,7	129,9	127,7	129,9	123,7	119,6

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-25												
2004/2005	558,2	498,2	539,8	561,7	512,0	536,5	566,4	603,0	624,7	719,5	788,2	772,3
2005/2006	654,4	559,3	521,8	527,4	512,7	540,7	601,8	637,0	673,6	644,5	598,1	593,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	117,2	112,3	96,7	93,9	100,1	100,8	106,3	105,6	107,8	89,6	75,9	76,8
Włochy												
2004/2005	564,4	535,3	664,5	559,9	553,2	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5	723,4
2005/2006	623,9	573,8	567,1	680,4	642,9	666,0	651,5	668,6	695,2	734,4	719,5	722,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,5	107,2	85,3	121,5	116,2	106,4	105,2	106,4	97,5	102,3	102,4	99,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-25												
2004/2005	397,3	385,9	397,9	410,2	423,7	407,9	382,7	378,9	376,8	382,7	411,4	414,7
2005/2006	405,9	394,0	408,7	441,4	455,7	456,7	423,1	416,9	412,8	407,4	400,3	396,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,2	102,1	102,7	107,6	107,6	112,0	112,0	110,0	113,6	106,5	97,3	95,5
Wielka Brytania												
2004/2005	357,1	358,8	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6	347,6
2005/2006	333,6	332,2	375,8	363,5	448,3	454,8	384,6	362,4	357,8	350,6	347,0	337,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,4	92,6	102,7	91,8	104,0	112,6	108,8	105,7	107,9	108,0	99,8	97,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/ EUR
	NZD/ sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/ sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
2006									
II	45,33	78,4	34,12	85,4	707	80,2	1018	93,8	0,560
III	44,12	76,8	33,03	84,1	720	84,5	1059	98,0	0,640
IV	46,16	77,2	x	x	x	x	x	x	0,630
V	50,18	81,2	x	x	x	x	x	x	0,630
VI	55,95	88,2	x	x	x	x	x	x	0,620
VII	57,35	87,3	x	x	x	x	x	x	0,620
VIII	61,35	92,0	x	x	x	x	x	x	0,630
IX	64,74	96,5	x	x	x	x	x	x	0,655
X	65,55	98,4	x	x	x	x	x	x	0,664
XI	67,52	105,8	x	x	x	x	x	x	0,666
XII	58,34	105,9	x	x	x	x	x	x	0,692

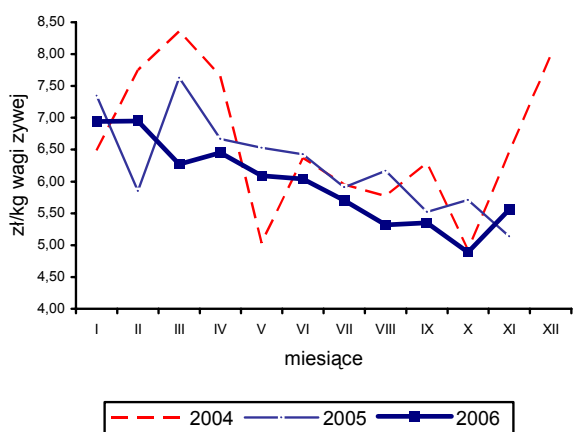
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agri-Fax i Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

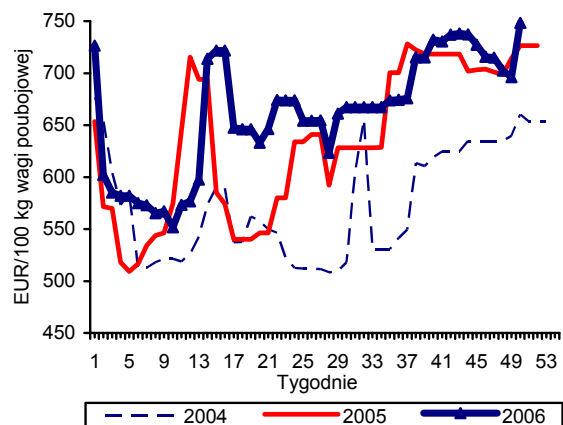
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004/2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	390	407	407	384	366	356	346
2005/2006												
AUD/100 kg cwe	351	369	346	342	346	350	364	367	315	308	289	290
miesiąc roku poprzedniego = 100	100	106	101	102	101	90	89	90	82	84	81	84

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

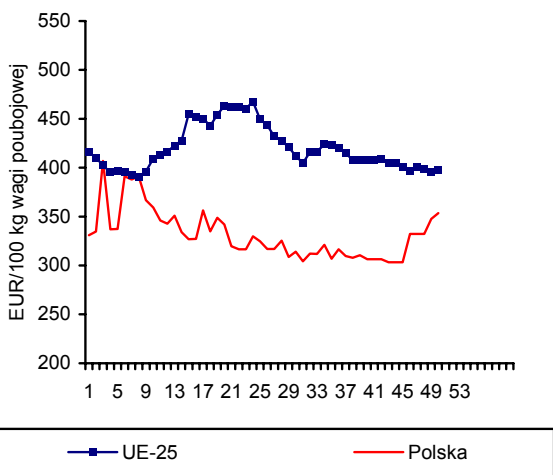
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

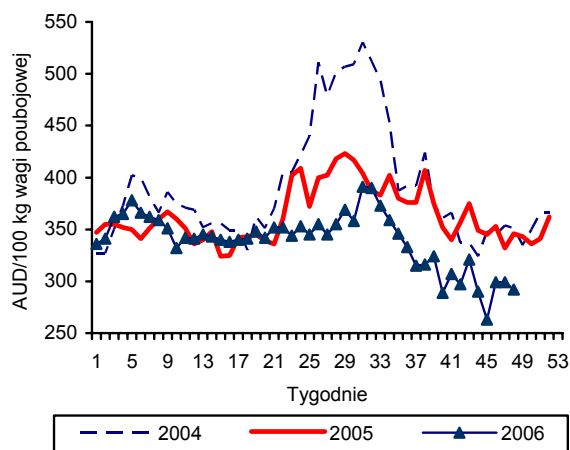
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

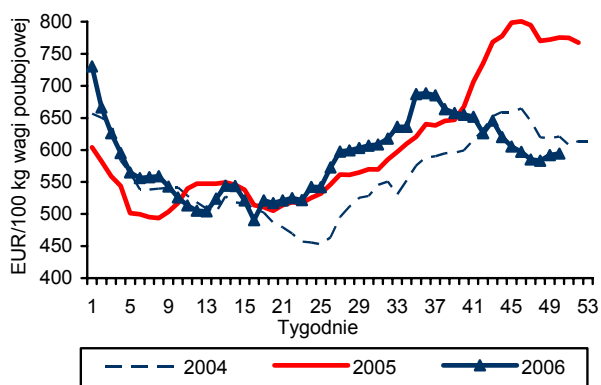
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

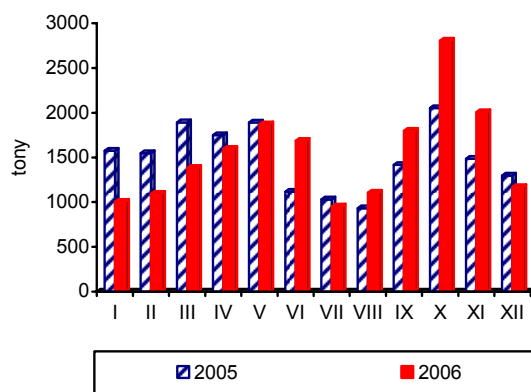
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W listopadzie 2006 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 4,5 tys. ton, tj. o 21,9% mniej niż przed rokiem. Mniejsze były wyładunki wszystkich ważniejszych gatunków ryb: śledzi o 28,2%, dorszy o 22%, szprotów o 19,3% oraz ryb płaskich o 10,0%. Większe były natomiast połowy ryb liczonych w sztukach: łososi (2,4-krotny wzrost) oraz troci (1,7-krotny wzrost). Wielkość połowów liczona od początku roku jest o 22% niższa niż w roku ubiegłym. Na rekordowo niskim poziomie kształtują się połowy szprotów (spadek o 31,9%) oraz ryb płaskich (o 20,6%) na co wpłynęła przede wszystkim znaczna redukcja floty oraz niska opłacalność połowów. Liczba statków połowiących szproty spadła w stosunku do 2004 r. o 40%, a flądry o 26%. Rok 2006 będzie udany dla rybaków połowiących dorsze. Do końca listopada rejestrowane połowy wyniosły 12,6 tys. ton tych ryb – o 18,6% więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Z przyznanej Polsce kwoty połowowej pozostało do wykorzystania w grudniu ok. 2,7 tys. ton i prawdopodobnie udało się go zrealizować w 100%. Jednak cały dostępny rybakom bałtyckim limit ryb kwotowanych zostanie wykorzystany zaledwie ok. 50%.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w październiku 27,3 tys. ton i była o 8,4% wyższa niż przed rokiem. Zdecydował o tym głównie wzrost produkcji przetworów i konserw rybnych, zwłaszcza śledzi (o 24,8%) oraz makreli (o 91,4%). Wzrosło także przetwórstwo ryb solonych, suszonych i wędzonych (o 11,4%), w tym wędzonych łososi o 66%. Mniejsza była produkcja świeżych i mrożonych ryb oraz filetów. W okresie styczeń–październik produkcja ryb i przetworów rybnych wyniosła 220 tys. ton i była o 17,6% wyższa niż przed rokiem. Spośród wszystkich grup towarowych w największym stopniu wzrosła produkcja wędzonych łososi (2-krotnie), świeżych filetów z ryb morskich (o 79%) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 49%). Spadło przetwórstwo mrożonych ryb morskich i słodkowodnych oraz przetworów i konserw ze szprotów i sardynek. Wyraźnie pogorszyła się sytuacja finansowa przetwórstwa rybnego. Wzrost cen zakupu ryb na rynkach zagranicznych, przy niższym tempie wzrostu przychodów z eksportu (ponad 50% sprzedaży sektora trafia na eksport) spowodował, że większość wskaźników finansowych znacznie obniżyła się.

Eksport ryb i przetworów rybnych wyniósł w październiku 2006 r. 13,5 tys. ton i był o 9,2% niższy niż przed rokiem. Wyższe ceny uzyskiwane ze sprzedaży spowodowały jednak, że wartość eksportu wzrosła o 6,0% (207,6 mln zł). Spadł przede wszystkim wywóz filetów i mięsa z ryb (o 34,6%), zwłaszcza z dorszy (o 43,6%) oraz ryb mrożonych (o 31,2%). Wzrost popytu wewnętrznego i zbliżający się okres świąteczny (większość rocznego spożycia ryb przypada na grudzień) wpłynął na 5,1% wzrost ilości sprowadzonych ryb. Wydatki na import zwiększyły się w październiku o 1,6% i wyniosły 222,5 mln zł, a średnia cena zakupu ryb po raz pierwszy w roku (w układzie miesięcznym) była niższa niż w 2005 r. i wyniosła 7,09 zł/kg. Bardzo dobre wyniki handlu zagranicznego w I półroczu 2006 r. powodują, że mimo spadku eksportu w ostatnich miesiącach, w ujęciu rocznym jest on dużo wyższy niż w roku ubiegłym. W okresie styczeń–październik wyeksportowaliśmy 161 tys. ton ryb i przetworów rybnych o wartości 1907 mln zł, tj. odpowiednio o 28,7 i 27,0% więcej niż przed rokiem. Import zwiększył się o 11,6% do 265 tys. ton, a jego wartość o 24,6% do 2054 mln zł.

Ceny ryb i produktów rybnych na różnych poziomach obrotu wykazywały w listopadzie na ogół tendencje wzrostowe. Wyjątkiem były śledzie, filety z mintaja oraz wędzone łososie i makrele, które wyraźnie taniały. W zbyciu za kilogram filetów ze śledzi trzeba było zapłacić o 3,5% mniej niż w październiku, a za śledzie solone niepatroszone o 2,2%. Spadek cen w detalu był znacznie niższy i wyniósł odpowiednio 0,2 i 0,5%. Średni wzrost cen detalicznych ryb i przetworów rybnych wyniósł w listopadzie 2006 r. 0,21%, od początku roku o 1,71%, a w stosunku do listopada roku ubiegłego o 1,67%. Spośród wszystkich badanych przez GUS produktów najbardziej w listopadzie podrożały mrożone patroszone dorsze (o 1,6%) oraz szproty w oleju (o 1,1%).

Wzrosły ceny ryb na aukcji w Ustce, jednak ich poziom jest zbliżony do ubiegłorocznego. Średnia cena dorszy wyniosła w grudniu 2006 r. 6,41 zł/kg wobec 6,29 zł/kg w listopadzie. Wątroba dorszowa zdrożała o 4,9% do 10,27 zł/kg, a flądry (>27 cm) o 3,2% do 1,91 zł/kg.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki	Pstrąg tęczowy
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905	1 295
2005 XI	1 542	1 544	2 035	572	139	5 832	5 175	1 726	0
XII	1 706	550	2 176	346	78	4 856	4 007	8 023	7
2006 I	4 922	996	1 556	1 168	101	8 743	13 376	985	16
II	6 717	683	1 500	1 509	52	10 461	17 162	1 812	12
III	13 167	868	1 514	890	10	16 449	20 142	2 272	0
IV	12 576	2 195	1 409	530	276	16 986	27 822	2 892	0
V	8 266	1 180	1 610	690	220	11 966	11 108	2 042	0
VI	1 318	1 933	1 257	805	344	5 657	366	0	0
VII	179	1 504	79	730	365	2 857	384	0	0
VIII	394	2 284	34	590	381	3 683	1 505	0	0
IX	282	3 860	961	512	241	5 856	6 268	342	1
X	394	2 886	1 063	720	250	5 313	10 387	1 304	8
XI	1 244	1 108	1 588	515	99	4 554	8 990	4 099	0
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2006 XI 2005	80,7	71,8	78,0	90,0	71,2	78,1	173,7	237,5	x
I-XI 2006 I-XI 2005	68,1	91,8	118,6	79,4	70,0	77,9	85,5	113,4	2,9

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2005 X	717	8 524	5 415	10 536	7 526	942	478	25 192
XI	686	8 186	7 906	11 886	8 871	900	486	28 664
XII	590	8 466	6 967	12 476	9 606	664	403	28 499
2006 I	434	4 895	5 310	9 897	6 678	873	563	20 536
II	543	4 958	5 500	12 139	8 373	1 101	631	23 140
III	839	9 088	5 849	13 161	9 291	926	716	28 937
IV	847	7 657	4 706	10 195	6 883	782	487	23 405
V	765	6 151	3 947	8 788	5 490	808	607	19 651
VI	577	4 953	3 591	8 674	5 856	605	450	17 795
VII	432	4 002	2 871	7 441	5 340	568	415	14 746
VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
X	644	7 211	6 034	13 420	9 394	851	915	27 309
Wskaźnik zmian (%)								
X 2006 X 2005	89,9	84,6	111,4	127,4	124,8	90,3	191,4	108,4
I-X 2006 I-X 2005	179,0	102,7	129,4	120,3	122,3	80,9	106,6	117,6

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej

^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	159,45	60,26	32,76	21,95	13,25	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2005 X	14,90	5,74	3,21	2,24	0,93	29,86	13,29	6,54	2,88	4,24
XI	18,49	8,51	3,28	2,78	1,04	37,92	18,89	6,67	4,34	5,20
XII	15,99	7,00	2,32	3,15	0,74	37,69	18,81	6,19	3,11	6,31
2006 ^b I	14,49	4,87	3,99	1,79	0,81	28,34	11,88	7,53	2,43	4,38
II	16,07	6,33	3,22	1,84	1,35	33,83	15,32	8,23	2,94	5,60
III	21,66	6,69	4,06	2,43	1,97	35,81	16,64	8,86	2,67	5,28
IV	27,32	5,12	3,29	2,16	1,26	22,93	10,40	3,29	1,91	5,02
V	18,33	5,04	3,14	1,98	1,22	23,01	9,65	3,78	2,58	4,70
VI	13,73	5,22	2,19	1,93	1,06	21,37	8,27	5,17	2,07	3,51
VII	11,23	4,69	1,99	1,72	0,71	19,71	7,95	3,21	2,93	3,48
VIII	11,22	5,61	1,17	1,69	0,68	21,85	9,10	4,96	2,53	3,38
IX	13,28	5,87	2,53	1,99	0,48	27,05	10,14	7,68	2,68	4,30
X	13,53	6,20	2,10	2,43	0,64	31,38	14,09	7,04	2,70	5,31
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	90,8	108,0	65,4	108,5	68,8	105,1	106,0	107,6	93,8	125,2
<u>I-X 2006</u> <u>I-X 2005</u>	128,7	124,4	101,9	124,5	88,6	111,7	116,6	98,0	105,5	153,8

^a bez eksportu z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 X	4,22	4,83	3,89	4,58	6,76	5,97	6,25	7,19	13,72	8,04
XI	4,70	4,55	4,77	5,04	4,67	5,84	8,34	7,28	13,94	7,92
XII	4,55	4,29	4,99	3,01	5,30	6,04	8,00	7,77	14,62	8,39
2006 ^a I	4,10	3,85	4,56	5,09	4,73	6,10	6,96	7,41	13,26	7,26
II	4,03	3,89	4,85	5,40	4,63	5,77	6,40	7,27	12,71	7,73
III	4,10	3,49	4,80	5,50	4,53	6,10	6,92	7,23	14,74	7,72
IV	3,87	3,03	4,75	5,45	5,92	6,08	7,95	7,39	15,66	7,04
V	4,10	2,84	5,22	4,82	2,59	5,77	7,79	7,41	19,26	6,73
VI	3,87	3,02	4,51	5,35	2,78	5,61	7,94	7,23	21,64	7,12
VII	4,37	2,71	5,07	5,19	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,68
VIII	4,11	2,93	4,95	5,93	4,75	5,43	8,26	7,38	17,50	7,19
IX	3,91	3,05	4,87	4,37	4,39	5,61	7,51	7,30	15,59	7,43
X	3,85	2,35	4,53	4,04	4,05	5,42	8,15	7,67	13,99	7,22
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	91,2	48,7	116,5	88,2	59,9	90,8	130,4	106,7	102,0	89,8

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone	Filety z flądry
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania
2005 X	7,48	16,64	17,51	18,09	34,23	31,85	35,00	9,95
XI	7,77	18,21	16,81	18,42	35,50	32,59	40,33	10,25
XII	7,27	16,61	23,92	18,83	34,46	31,71	35,42	9,55
2006 ^a I	7,41	17,85	16,36	17,74	35,78	32,11	36,03	10,35
II	7,09	16,97	15,38	17,12	34,43	31,77	36,90	10,31
III	7,50	17,28	15,11	17,02	35,27	32,66	34,48	10,55
IV	7,86	17,82	15,67	17,96	35,69	33,58	39,96	10,57
V	7,62	17,77	16,85	18,99	38,43	33,92	34,22	11,01
VI	8,15	18,08	15,75	19,82	42,15	34,80	34,25	11,34
VII	7,38	19,74	17,82	18,14	45,45	35,03	39,55	11,88
VIII	7,16	19,21	15,32	21,00	61,11	34,45	39,04	11,12
IX	7,30	21,61	15,14	21,65	52,27	34,41	38,93	12,22
X	7,06	20,53	18,36	18,91	41,10	34,76	39,99	12,67
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2006}{X\ 2005}$	94,4	123,4	104,9	104,5	120,1	109,1	114,3	127,3

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2005 XI	8,38	-	8,14	53%	9,26	71%	7,87	60%	6,02	71%	7,48	70%
XII	7,55	-	8,34	54%	9,12	70%	7,64	60%	5,83	68%	7,54	70%
2006 I	7,95	-	8,69	57%	9,24	70%	7,88	60%	5,87	68%	7,40	69%
II	8,10	-	8,70	56%	9,27	70%	7,83	59%	5,92	69%	7,32	68%
III	8,17	-	8,73	56%	9,22	69%	7,77	59%	5,88	69%	7,19	67%
IV	8,26	-	8,93	58%	9,32	70%	7,80	59%	5,89	69%	7,07	66%
V	8,46	-	9,09	58%	9,38	71%	7,67	58%	5,95	69%	7,14	67%
VI	8,75	-	9,17	58%	9,72	73%	7,79	59%	5,96	70%	7,20	67%
VII	8,77	-	9,17	58%	9,81	74%	7,79	59%	5,93	69%	7,21	67%
VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
XI	8,73	-	9,27	58%	9,87	73%	7,80	60%	5,80	68%	6,96	65%
Wskaźnik zmian (%)												
$\frac{XI\ 2006}{XI\ 2005}$	104,2	x	113,9	x	106,6	x	99,1	x	96,3	x	93,0	x
$\frac{I-XI\ 2006}{I-XI\ 2005}$	100,1	x	113,2	x	107,9	x	99,3	x	100,6	x	97,6	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny pierwszej sprzedaży ryb na Aukcji Rybnej w Ustce (zł/kg)

Miesiące	Dorsz (4) ^a	Dorsz (5) ^a	Flądra (25-27 cm)	Flądra (>27 cm)	Wątroba dorszowa	Łosoś bałtycki
2005 I	6,76	6,37	1,53	1,88	6,80	-
II	6,23	6,09	1,30	1,33	7,36	12,00
III	6,43	6,25	1,03	1,11	8,05	10,50
IV	6,18	6,12	-	1,20	8,20	9,87
XI	6,34	6,13	1,53	1,78	9,73	-
XII	6,43	6,26	1,70	1,91	10,28	-
2006 I	6,01	5,79	1,56	1,78	10,35	13,28
II	5,84	5,55	1,57	1,73	10,08	13,35
III	6,05	5,70	1,40	1,60	6,65	15,17
IV	6,06	5,90	-	1,69	5,63	16,38
V	6,04	5,77	-	1,63	4,58	19,71
VI	5,63	5,20	-	1,66	3,48	22,60
IX	5,93	5,53	-	-	4,63	23,88
X	6,28	6,03	1,74	-	6,32	22,12
XI	6,34	6,13	1,40	1,85	9,80	-
XII	6,48	6,32	-	1,91	10,27	-
Wskaźnik zmian (%)						
XII 2006 XII 2005	100,8	101,0	x	100,0	99,9	x

^a wielkość dorszy: 1 – największy, 5 - najmniejszy

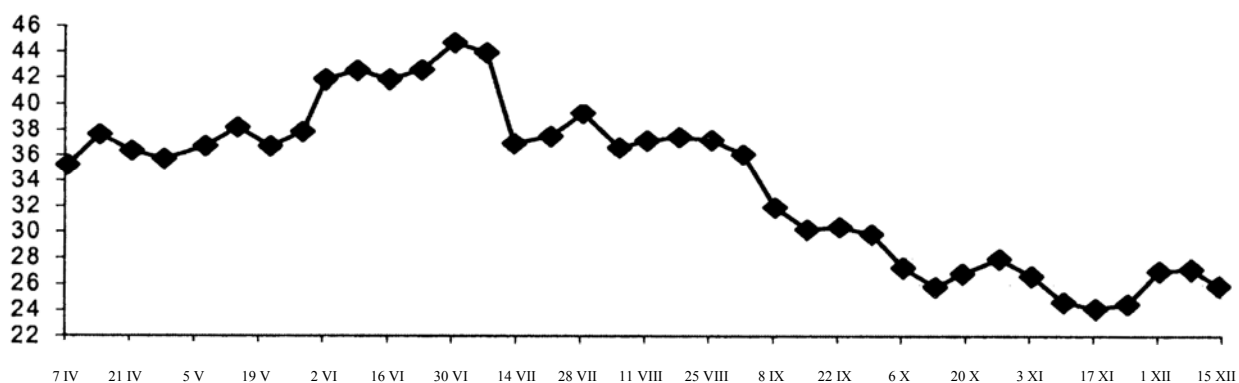
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Aukcji.

Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

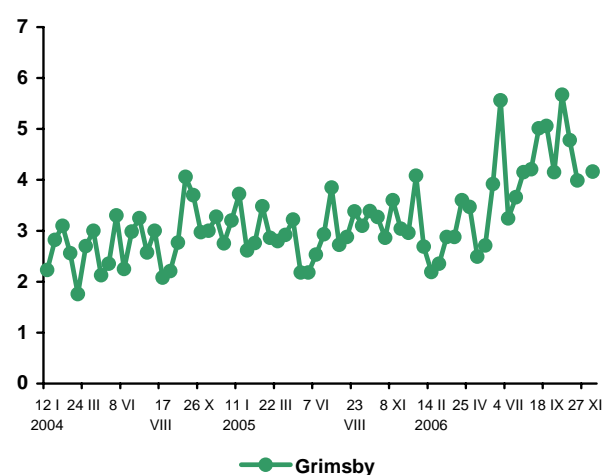
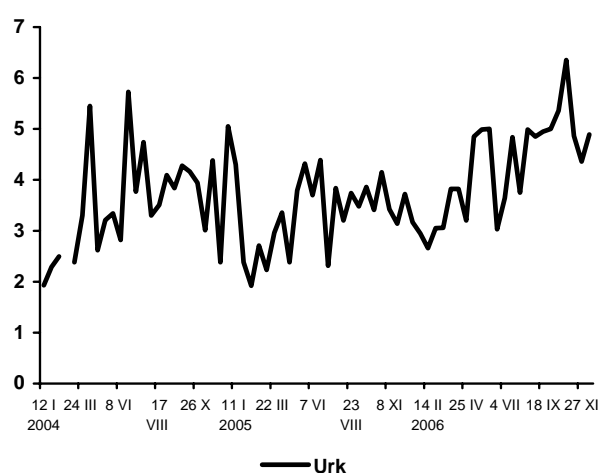
Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2005XI	13,11	13,19	57,10	6,88	12,74	13,39	12,50	20,12	10,73	11,63	11,79
XII	13,14	13,12	57,20	6,92	13,08	13,35	12,55	20,06	10,72	11,65	11,15
2006I	13,19	13,22	56,40	7,01	13,32	13,42	12,60	19,82	10,69	11,68	11,22
II	13,23	13,25	56,60	7,01	13,45	13,48	12,65	19,88	10,69	11,56	11,21
III	13,28	13,19	56,20	7,07	13,49	13,45	12,65	19,94	10,66	11,69	11,27
IV	13,29	13,20	56,60	7,10	13,55	13,52	12,70	19,76	10,64	11,64	11,28
V	13,25	13,14	57,20	7,13	13,57	13,52	12,70	19,82	10,68	11,63	-
VI	13,30	13,12	57,70	7,14	13,60	13,48	12,70	19,88	10,66	11,66	-
VII	13,25	13,09	58,60	7,16	13,64	13,52	12,80	19,94	10,68	11,77	-
VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,94	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
XI	13,43	12,91	61,40	7,36	13,66	13,68	13,10	20,23	10,70	12,08	11,65
Wskaźnik zmian (%)											
XI 2006 XI 2005	102,4	97,9	107,5	107,0	107,2	102,2	104,8	100,5	99,7	103,9	98,8
I-XI 2006 I-XI 2005	101,8	99,4	102,9	106,5	111,2	104,4	106,3	100,7	101,5	102,8	98,0

Źródło: Dane GUS.

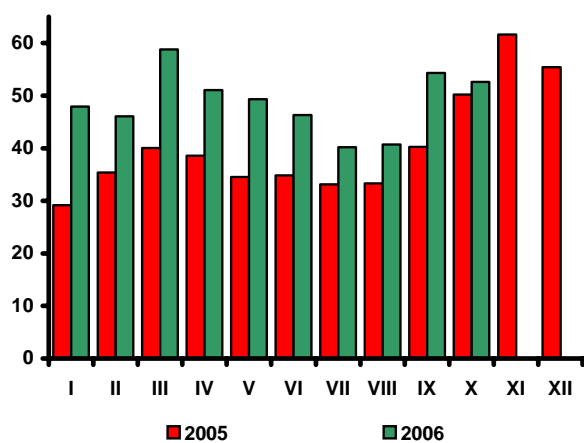
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych łososi w Norwegii w 2006 r. (NOK/kg)

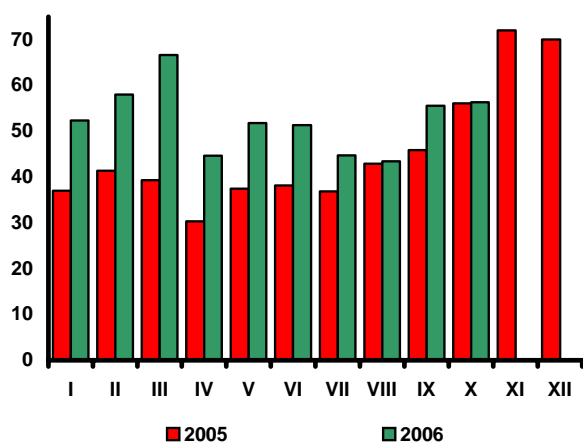
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W listopadzie 2006 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,2%, przy stabilizacji średniego poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Najbardziej podrożały warzywa (o 2,9%) i owoce (o 2,2%). Więcej niż w październiku należało zapłacić za mąkę (o 2,4%) i pieczywo (o 0,4%). Ceny jaj podniosły się o 1,2%, artykułów mleczarskich i ryb po 0,2%, a tłuszczów roślinnych o 0,1%. Potaniało natomiast mięso i przetwory mięsne (o 0,9%), w tym zwłaszcza mięso drobiowe (o 2,6%) i wieprzowe (o 1,8%), cukier (o 1,6%), tłuszcze zwierzęce surowe i topione oraz masło (po 0,3%). Ceny napojów bezalkoholowych były w listopadzie wyższe niż w październiku średnio o 0,2%, w tym soków i kawy wyższe odpowiednio o 0,4% i 0,3%, przy spadku cen wód mineralnych o 0,2%.

W okresie styczeń-listopad 2006 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 2,1%, wobec spadku o 1,3% w analogicznym okresie przed rokiem. Dynamika cen żywności przewyższyła stopę inflacji (1,6%). Istotnie, bo o 9,6% zwiększyły się ceny warzyw, głównie za sprawą wydatnego wzrostu cen ziemniaków (o 40,2%), cebuli (o 25,6%) i buraków (o 13,5%). Pieczywo i produkty zbożowe podrożały o 4,9%, w tym mąka o 12,1%, pieczywo żytnie o 9,7%, pszenne o 7,0%, ryż o 5,6%, przy wzroście cen makaronów o 1,0%. Łączne ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 3,7%, w tym cukru o 9,0%, a wyrobów cukierniczych o 0,6%. Przeciętne ceny ryb wzrosły o 2,0%, w tym słodkowodnych o 3,2%, a morskich o 0,9%. O wzroście cen artykułów mleczarskich (o 0,7%) zdecydowała głównie wyższa cen jogurtów (o 2,8%) i mleka spożywczego (o 1,1%), przy nieznacznej obniżce cen twarogów (o 0,2%) i stabilizacji cen serów dojrzewających. W okresie jedenastu miesięcy br. potaniały owoce (o 2,7%), tłuszcze jadalne (o 0,4%) i artykuły mięsne (o 0,1%), przy różnokierunkowych zmianach cen poszczególnych produktów. W grupie owoców istotnej redukcji uległy ceny bananów (o 16,3%) i jabłek (o 2,0%), przy wzroście cen owoców cytrusowych (o 1,5%). Ceny tłuszczów zmalały za przyczyną znaczącej obniżki cen smalcu i słoniny (o 5,9%) oraz masła (o 1,5%), przy wzroście cen margaryn i olejów (o 1,3%). Wzrostowi cen wołowiny (o 3,7%) i wieprzowiny (o 1,7%) towarzyszył spadek cen mięsa drobiowego (o 5,4%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności w okresie jedenastu miesięcy 2006 r. w stosunku do analogicznego okresu przed rokiem wyniósł 0,5% i był mniejszy od stopy inflacji (1,0%). W konsekwencji obniżenia się zbiorów większości podstawowych upraw wzrosły głównie ceny produktów pochodzenia roślinnego, a zmalały większości produktów zwierzęcych. Droższe niż rok wcześniej były m.in. warzywa (o 14,6%), owoce (o 3,9%), pieczywo i produkty zbożowe (o 0,9%) oraz cukier i wyroby cukiernicze (o 0,6%), tańsze natomiast – mięso i przetwory mięsne (o 4,2%), tłuszcze jadalne (o 2,5%) oraz artykuły mleczarskie (o 0,3%). W grupie warzyw najbardziej podrożały ziemniaki (o 52,5%), buraki i cebula (po 20,5%) oraz kapusta (o 14,0%). O wzroście cen owoców zdecydował wysoki, ponad 18,0% wzrost cen jabłek, przy obniżeniu się cen cytrusów (o 2,7%) i bananów (o 11,1%). W okresie styczeń-listopad 2006 r. przeciętne ceny mięsa drobiowego i wieprzowego, pomimo istotnych sezonowych podwyżek w III kwartale, były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 14,5% i 3,5%. Spadek cen tłuszczów w porównywanych okresach był efektem istotnej redukcji cen tłuszczów zwierzęcych (o 4,6%), w tym wieprzowych o 11,2% i masła o 3,0%.

Wzrost cen towarów żywnościowych w okresie styczeń-listopad 2006 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, był dużo mniejszy niż przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz przeciętnej emerytury i renty. Wydatna poprawa sytuacji dochodowej ludności i korzystne zmiany na rynku pracy sprzyjały wzrostowi popytu. Według GUS produkcja sprzedana przemysłu w dziale wytwarzającym artykuły spożywcze i napoje zwiększyła się w porównywanych okresach o 7,8% (wobec wzrostu o 4,9% przed rokiem), a sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wzrosła o 9,5% (wobec wzrostu o 6,2% odpowiednio rok wcześniej).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2006 roku

Wyszczególnienie	XI 2006			I-XI 2006
	X 2006=100	XII 2005=100	XI 2005=100	I-XI 2005=100
O G Ó Ł E M	100,2	101,6	101,4	101,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,2	102,1	102,2	100,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	101,6	101,5	101,7
Odzież i obuwie	100,0	92,9	92,8	93,1
Mieszkanie	100,2	103,8	103,8	103,8
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	104,6	104,7	104,7
W tym nośniki energii	100,3	106,2	106,4	106,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,3	100,3	100,2
Zdrowie	100,1	101,0	101,0	101,3
Transport	98,9	99,2	96,8	100,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,5	97,6	92,9	102,2
Łączność	99,7	101,6	101,4	99,2
Rekreacja i kultura	99,6	101,7	101,7	99,1
Edukacja	100,1	101,0	101,0	101,5
Restauracje i hotele	100,3	102,3	102,3	101,7
Inne towary i usługi	100,0	100,7	100,7	100,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2006 roku

Wyszczególnienie	XI 2006			I-XI 2006
	X 2006=100	XI 2005=100	XII 2006=100	I-XI 2005=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,2	101,4	102,1	100,5
Żywność	100,2	102,3	102,2	100,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	104,8	104,9	100,9
Pieczywo	100,4	106,5	106,4	101,50
Ryż	100,6	105,4	105,6	102,0
Makarony	100,1	100,9	101,0	100,2
Mięso i przetwory	99,1	98,7	99,9	95,8
Mięso wieprzowe	98,2	99,8	101,7	96,5
Mięso wołowe	99,9	103,7	103,7	104,2
Drób	97,4	91,5	94,6	85,5
Przetwory mięsne i wędliny	99,8	100,0	100,6	98,2
Ryby	100,2	101,7	101,7	101,9
Mleko, sery i jaja	100,3	100,7	100,6	100,1
Artykuły mleczarskie	100,2	100,7	100,7	99,7
Mleko	100,2	101,1	101,0	100,8
Sery twarogowe	100,2	99,6	99,8	98,6
Sery dojrzewające i topione	100,2	100,0	100,0	98,4
Jaja	101,2	100,9	99,8	102,5
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,9	99,0	99,6	97,5
Masło	99,8	98,1	98,5	97,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	92,9	94,1	88,8
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,0	100,5	101,2	99,5
Oleje roślinne	100,3	100,6	100,8	98,7
Owoce	102,2	97,1	97,3	103,9
Jabłka	97,8	98,7	98,0	118,3
Owoce cytrusowe	93,4	99,4	101,5	97,3
Banany	109,6	81,2	83,7	88,9
Warzywa	102,9	115,9	109,6	114,6
Ziemniaki	100,1	146,5	140,2	152,5
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,4	103,3	103,7	100,6
Cukier	98,4	107,9	109,0	100,1
Napoje bezalkoholowe	100,2	101,6	101,8	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	
Cukier i wyroby Cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	

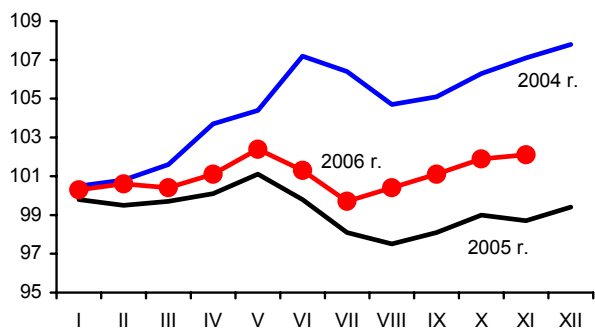
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

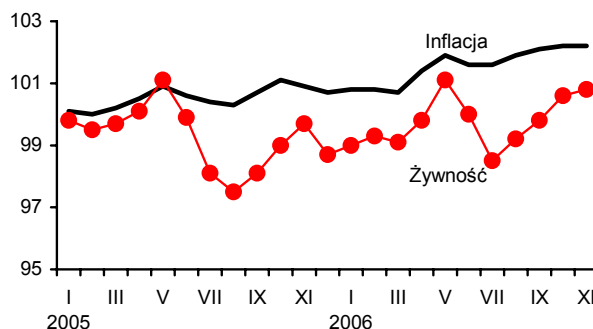
Wyszczególnienie a – 2005 r. b – 2006 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69	2,65	2,62	2,61	2,60
	b	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69	2,71	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34	1,34	1,34	1,34	1,33
	b	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47	1,47	
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12	4,12	4,12	4,11	4,10
	b	4,05	4,07	4,07	4,07	4,06	4,05	4,07	4,06	4,07	4,02	4,01	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49	1,47	1,45	1,43	1,42
	b	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55	1,60	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50	16,67	16,74	16,65	16,72
	b	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17	17,18	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06	21,25	21,25	21,23	21,17
	b	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30	22,29	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49	13,67	13,56	13,44	13,07
	b	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98	13,61	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33	6,07	5,34	4,76	4,63
	b	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80	4,62	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88	19,95	19,84	19,80	19,67
	b	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08	20,10	
Kiełbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03	9,08	9,11	9,08	9,00
	b	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95	8,88	
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53	11,55	11,61	11,63	11,65
	b	11,68	11,56	11,69	11,64	11,63	11,66	11,77	11,89	11,92	11,89	12,08	
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46	2,46	2,44	2,45	2,45
	b	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42	2,42	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97	0,95	0,95	0,95	0,94
	b	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97	0,97	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42	9,42	9,42	9,42	9,41
	b	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58	9,59	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91	15,88	15,89	15,90	15,88
	b	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83	15,86	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35	4,38	4,40	4,39	4,40
	b	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43	4,43	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35	0,35	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	3,10
	b	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04	3,03	
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23	1,23	1,22	1,22	1,22
	b	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23	1,23	
Olej rzepakowy – 1l	a	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72	4,70	4,67	4,63	4,64
	b	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74	4,75	
Ślonina – 1 kg	a	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06	4,06	4,03	4,00	3,92
	b	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50	3,48	
Smalec – 250 g	a	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32	1,30	1,28	1,26	1,23
	b	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04	3,06	3,07	3,06	3,03
	b	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,03	3,08	3,24	3,33	3,34	3,28	
Jabłka – 1 kg	a	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36	2,15	2,09	2,08	2,10
	b	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13	2,07	

Źródło: Dane GUS.

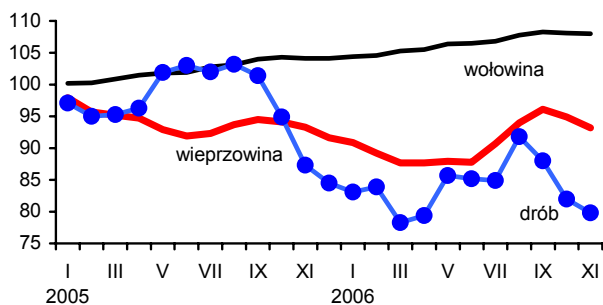
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

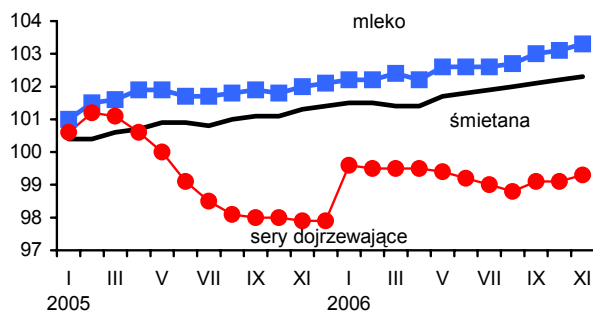
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2004 = 100) (w %)

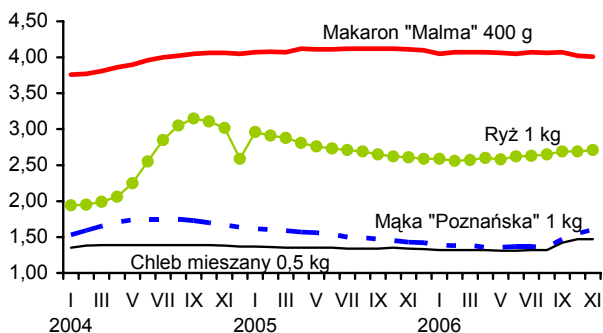
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2004 = 100) (w %)

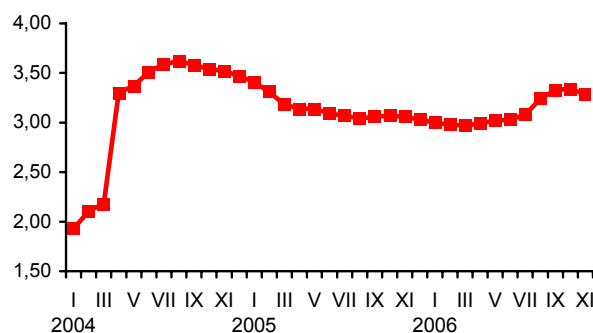
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2004 = 100) (w %)

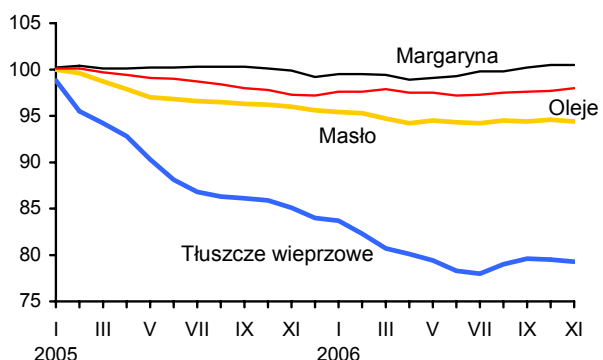
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

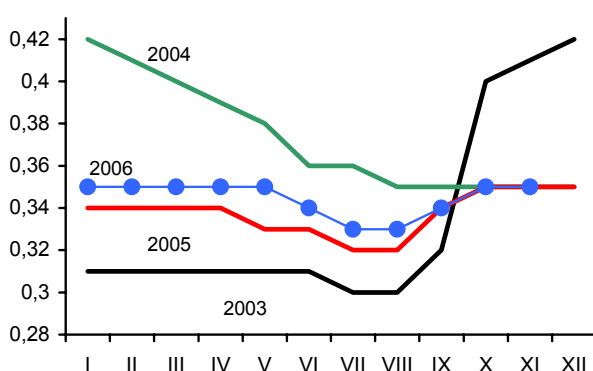
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2004 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Poszczególne segmenty rynku środków produkcji w końcu 2006 r. były stabilne. Rosły jedynie ceny materiałów budowlanych, co świadczy o trwającym dużym ożywieniu inwestycyjnym, również na obszarach wiejskich.

Na rynku nawozów mineralnych w listopadzie i grudniu obroty były bardzo niskie, a ceny nie zmieniły się. W okresie od grudnia 2005 r. do grudnia 2006 r. ceny nawozów mineralnych wzrosły średnio o 1,7%, a w okresie 12 ostatnich miesięcy o 0,6%. Przy inflacji wynoszącej 1,6% niektóre nawozy mineralne potaniały. Od grudnia 2005 r. wzrosły ceny saletry amonowej (o 5%), wapna tlenkowego (o 6,5%), superfosfatu prostego granulowanego (o 4,4%), polifoski (o 4,2%) i saletrzaka (o 3,3%). Staniały w tym czasie nawozy wieloskładnikowe (o 7%), sól potasowa (o 1,7%) i superfosfat potrójny (o 0,4%). Poprawiły się relacje cen nawozów mineralnych do cen produktów rolnych. W listopadzie 2006 r. na 1 kg NPK należy wydatkować równowartości 3,97 kg pszenicy, podczas gdy w listopadzie 2005 r. było to 5,82 kg pszenicy. Do najdroższych relatywnie nawozów należy superfosfat prosty (5,35 kg pszenicy) i saletrzak (4,65 kg), zaś do najtańszych sól potasowa (2,72 kg pszenicy), fosforan amonu (3,25 kg) i polifoska (3,66 kg).

Stabilny był rynek środków ochrony roślin. Zarówno skala obrotów jak i średnie ceny w listopadzie pozostały na tym samym poziomie co w miesiącach poprzednich. Od początku roku zdrożały jedynie wybrane pestycydy: ziarno zatrute o 4,4%, Decis 2,5 EC o 3,5%, Nimrid 250 E o 2,6% i Chwastox extra o 2,0%. Obniżone zostały ceny Dithane M-45 (o 4,7%), Zolone 350 (o 2,8%), Reglone 200 SL (o 1,1%) i zaprawy nasiennej (o 0,6%). Średni wzrost cen pestycydów od początku 2006 r. wyniósł 0,8%.

Na rynku nośników energii w 2006 r. ceny spadły średnio o 1,4%. W okresie od listopada 2005 r. do listopada 2006 r. węgiel kamienny zdrożał o 7,7%, podczas gdy koks opałowy staniał o 12,6%. Staniały również wszystkie ropopochodne nośniki energii. Ceny benzyny uległy obniżeniu o 8,9%, oleju napędowego do ciągników o 2,8%, oleju opałowego o 1,2% i gazu propan-butan o 1,8%.

Rośnie popyt na poszczególne materiały budowlane, czemu towarzyszy wzrost cen. Sprzyjające warunki pogodowe i atmosferyczne w 2006 r. przesunęły okres realizacji inwestycji niemal do połowy grudnia. W drugiej połowie roku odmiennie jak w latach poprzednich utrzymywał się popyt nie tylko na materiały podstawowe, komplementarne, ale również wykończeniowe. Średni wzrost cen materiałów budowlanych w 2006 r. wyniósł ok. 7%. Do materiałów budowlanych, na które odnotowano podwyżki cen należy: dwuteownik gruby (o 15%), rury stalowe ocynkowane (o 10,4%), drzwi drewniane zewnętrzne (o 9,3%), cegła pełna (o 8,3%), cement i stal płaska (o 7,2%). Do materiałów budowlanych na które obniżono ceny należały okna z PCV (o 4,5%), płyty wiórowe (o 0,2%) i tarcica iglasta (o 0,9%). Relacje cen materiałów budowlanych do cen produktów rolnych pochodzenia roślinnego poprawiły się, a do produktów zwierzęcych uległy pogorszeniu.

Rynek maszyn rolniczych powoli wraca do równowagi. Rosną zakupy maszyn rolniczych nie tylko podstawowych, ale również o wyższym poziomie technicznym. W ostatnich miesiącach ubiegłego roku średni wzrost cen maszyn był minimalny stąd w całym 2006 r. średni wzrost cen wyniósł 3,7%. Dominowały podwyżki, a ich rozpiętość była dość znaczna. Najbardziej zdrożały kultywatory ciągnikowe (o 9,0%), kopaczki elewatorowe (o 8,2%), dojarki z rurociągiem (o 7,6%), kosiarki rotacyjne (o 6,4%), pługi ciągnikowe oraz rozrzutniki obornika (o 5%). Nieliczne obniżki objęły: kombajny zbożowe TC 54 Hydro (o 9,9%), rozsiewacze nawozów (o 5,4%), agregatu uprawowe do siewników i schładzarki do mleka (o 4,5%) oraz opryskiwacze (o 1,3%). Poprawiają się relacje cen maszyn rolniczych do cen produktów rolniczych.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w 2006	
		XI 2005	XII 2005	XI 2006	XI 2006 X 2006	XI 2006 XII 2005	XI 2006 XI 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	67,92	67,48	69,68	100,2	103,3	102,6	4,65	7,26
Saletra amonowa 34%N	„	74,60	74,36	80,71	103,3	108,5	108,2	4,43	6,92
Mocznik 46%N	„	94,20	93,92	96,24	99,4	102,5	102,2	3,90	6,10
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	55,72	54,96	57,36	99,7	104,4	102,9	5,35	8,36
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	85,24	84,96	84,64	99,7	99,6	99,3	3,95	6,17
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	109,90	109,64	111,56	99,9	101,8	101,5	3,25	5,08
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	89,64	89,08	87,56	99,7	98,3	97,7	2,72	4,26
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	105,44	105,44	109,84	100,3	104,2	104,2	3,66	5,72
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	107,12	109,80	101,96	100,0	92,9	95,2	3,81	5,95
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	44,67	45,19	48,11	98,1	106,5	107,7	1,50	2,34

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2005	XII 2005	XI 2006	XI 2006 X 2006	XI 2006 XII 2005	XI 2006 XI 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	60,44	60,41	58,71	100,0	97,2	97,1	10,96	17,12
Nurelle D 550 FC	100 ml	42,87	42,79	43,50	99,9	101,7	101,5	8,12	12,68
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,89	19,86	20,28	100,1	102,1	102,0	3,78	5,91
Decis 2,5 EC	250 ml	24,28	24,23	25,09	100,1	103,5	103,3	4,68	7,31
Dithane M-45	1 kg	23,18	23,16	22,07	100,3	95,3	95,2	4,12	6,43
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,29	28,26	28,10	100,0	99,4	99,3	5,24	8,19
Bravo	1 l	42,76	42,70	42,76	100,0	100,1	100,0	7,98	12,47
Nimrod 250 EC	1 l	97,21	97,10	99,66	99,8	102,6	102,5	18,60	29,06
Roundup	1 l	22,98	22,99	23,45	100,1	102,0	102,0	4,38	6,84
Granstar	8 g	17,93	17,90	17,90	100,0	100,0	99,8	3,34	5,22
Fusilade Forte	1 l	112,07	112,20	113,79	99,7	101,4	101,5	21,24	33,17
Chwastox extra	1 l	14,25	14,20	14,48	99,9	102,0	101,6	2,70	4,22
Reglane 200 SL	1 l	77,50	77,49	76,67	100,0	98,9	98,9	14,31	22,35
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	19,04	19,03	19,86	99,8	104,4	104,3	3,71	5,79

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2005	XII 2005	XI 2006	XI 2006 X 2006	XI 2006 XII 2005	XI 2006 XI 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	495,70	497,46	534,06	101,0	107,4	107,7	99,68	155,70
Koks opałowy	t	847,14	828,01	740,63	102,5	89,4	87,4	138,23	215,93
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,17	3,93	3,80	95,7	96,7	91,1	0,71	1,11
Olej napędowy	l l	3,93	3,82	3,82	98,2	100,0	97,2	0,71	1,11
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,57	2,46	2,54	99,6	103,3	98,8	0,47	0,74
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,23	2,20	2,19	103,8	99,5	98,2	0,41	0,64
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,28	11,29	11,36	100,3	100,6	100,7	2,12	3,31
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,87	20,86	20,81	100,1	99,8	99,7	3,88	6,07
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,67	10,68	10,98	100,3	102,8	102,9	2,05	3,20
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	10,12	10,13	10,24	100,1	101,1	101,2	1,91	2,99
Energia elektryczna	10 kWh	4,24	4,24	4,24	100,0	100,0	100,0	0,79	1,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2005	XII 2005	XI 2006	XI 2006 X 2006	XI 2006 XII 2005	XI 2006 XI 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	17,62	17,58	18,88	101,7	107,4	107,2	3,52	5,50
Wapno	1 t	412,45	412,55	425,13	100,1	103,0	103,1	79,34	123,94
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	138,75	137,05	164,92	102,9	120,3	118,9	30,78	48,08
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2918,76	2902,24	3129,84	100,5	107,8	107,2	584,14	912,49
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	10,15	10,05	11,21	101,2	111,5	110,4	2,09	3,27
Dwuteownik gruby	1 t	3161,96	3154,16	3636,43	100,5	115,3	115,0	678,69	1060,18
Blacha dachowa	1 m ²	28,43	28,30	30,63	100,6	108,2	107,7	5,72	8,93
Tynk „Atlas”	25 kg	42,12	42,25	45,07	99,4	106,7	107,0	8,41	13,14
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,72	0,72	0,78	101,3	108,3	108,3	0,15	0,23
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	734,45	730,82	701,14	100,2	95,9	95,5	130,86	204,41
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	542,10	541,42	537,40	99,0	99,3	99,1	100,30	156,68
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	26,01	26,05	25,95	99,9	99,6	99,8	4,84	7,57
Okno drewniane szklane	1 szt.	1173,89	1172,61	1257,56	101,1	107,2	107,1	234,71	366,64
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	978,04	978,56	1068,87	101,5	109,2	109,3	199,49	311,62

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2005	XII 2005	XI 2006	XI 2006 X 2006	XI 2006 XII 2005	XI 2006 XI 2005	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	382669,10	376733,75	344606,30	99,8	91,5	90,1	643,16	1004,68
Kombajn do ziemniaków	48570,18	48812,04	50396,61	99,3	103,2	103,8	94,06	146,93
Samochód Lublin	61459,46	61363,24	63436,55	100,5	103,4	103,2	118,40	184,95
Rozrzutnik obornika 1-siowy	16848,08	16998,16	17690,48	99,9	104,1	105,0	33,02	51,58
Siewnik zbożowy 25 redlic	12870,78	12914,89	13377,16	100,2	103,6	103,9	24,97	39,00
Ciągnik „Ursus” 5314	71715,73	71711,89	98032,19	100,0	136,7	136,7	182,96	285,81
Ciągnik 90 kW	149586,40	148998,92	155509,10	101,6	104,4	104,0	290,24	453,38
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	22675,05	22683,99	23366,00	100,0	103,0	103,0	43,61	68,12
Kopaczka elewatorowa	9861,56	9951,72	10674,68	101,6	107,3	108,2	19,92	31,12
Agregat uprawowy do siewnika	13025,89	13037,23	12433,83	99,3	95,4	95,5	23,21	36,25
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5660,19	5696,86	6025,80	99,9	105,8	106,5	11,25	17,57
Gleboğrafzarka	4790,68	4785,55	4833,07	99,6	101,0	100,9	9,02	14,09
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	32874,66	32880,85	33852,51	100,1	103,0	103,0	63,18	98,70
Opryskiwacz 300 l	2673,79	2674,11	2639,31	101,0	98,7	98,7	4,93	7,69
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4515,37	4525,67	4663,52	101,4	103,0	103,3	8,70	13,60
Rozsiewacz nawozów	1462,79	1473,26	1384,09	100,2	93,9	94,6	2,58	4,04
Sadzarka 2 rzędowa	2587,52	2581,36	2660,93	100,9	103,1	102,8	4,97	7,76
Pług 3 skibowy	3427,01	3331,36	3599,65	100,0	108,1	105,0	6,72	10,49
Kultywator 14-18 zębowy	1360,16	1379,47	1482,56	99,5	107,5	109,0	2,77	4,32
Dojarka 2 konwie ^a	7926,44	7943,79	8033,79	100,0	101,1	101,4	14,99	84,92
Dojarka z rurociągiem ^a	42988,91	42988,91	46262,43	100,0	107,6	107,6	86,34	489,03
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17641,01	17665,12	16855,62	100,2	95,4	95,5	31,46	178,18

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Magdalena Talarek

W ostatnich miesiącach nieznacznie spadł popyt na usługi związane z produkcją zwierzęcą. Liczba krów objętych oceną użytkowości mlecznej w październiku 2006 r. wyniosła 512 tys. sztuk i obniżyła się o 0,6% w porównaniu z wrześniem br. i o 0,2% w stosunku do października 2005 r. Przy tym w gospodarstwach stosujących ocenę w październiku br. stado oceniane liczyło przeciętnie 30,6 sztuk krów, o 0,3% mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 2% więcej niż w październiku 2005 r. W trzech kwartałach 2006 r. liczba zabiegów unasienniania krów wyniosła 1 324 tys. sztuk, a inseminacji loch 882 tys. sztuk i wobec analogicznego okresu 2005 r. odpowiednio obniżyła się o 1% i wzrosła o 2,9%. Usługi inseminacji krów najbardziej upowszechnione są w Polsce zachodnio-południowej, a oceniania krów głównie w zachodnich i północno-wschodnich rejonach kraju.

We wrześniu 2006 roku istniało 23,9 tys. zarejestrowanych przedsiębiorstw usługowych rolnictwa, o 3,6% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (10,8 tys.) i weterynaryjnych (8,2 tys.), a mniej liczne były zakłady usług zootechnicznych (3,0 tys.) i naprawcze maszyn (2 tys.). Między wrześniem 2005 roku a wrześniem 2006 r. liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 7,8%, placówek zootechnicznych o 5,2% i zakładów naprawczych o 2,6%. Zmniejszyła się liczba zakładów weterynaryjnych o 2,4%.

Ceny usług dla rolnictwa w październiku 2006 r. wzrosły o 0,1% wobec września br. i o 4,1% w porównaniu z październikiem 2005 r. (przy inflacji 0,7%). W tym w ciągu roku ceny usług rolniczych zwiększyły się o 6,5%, a pośrednich usług dla rolnictwa o 2,3%. W okresie 10 miesięcy br., w porównaniu z tym samym okresem 2005 r. – ceny usług wzrosły średnio o 4,1% (przy wskaźniku inflacji 0,3%). W tym czasie ceny usług rolniczych zwiększyły się o 6,5%, a usług pośrednio rolniczych o 2,3%. W grupie usług rolniczych o 7,1% wzrosły ceny usług mechanizacyjnych (siewne o 8,1%, zbioru płodów o 7,5%,

uprawowe o 6,9% i chemizacyjne o 6,3%), o 4,2% usługi w zakresie produkcji zwierzęcej (o 6,2% weterynaryjne i inseminacyjne o 2,3%) i o 1,6% usługi robocizny przy pracach polowych. Zaś w grupie pośrednich usług dla rolnictwa o 6,6% zwiększyły się ceny usług ubezpieczeniowych, o 4,2% budowlano-remontowych, o 3,6% handlowych i o 2,8% naprawczych, a młynarskich o 1,1% – natomiast ceny usług bankowych obniżyły się o 11,3%, a transportowych o 0,4%.

Relacje cen produktów rolnych i cen usług dla rolnictwa w październiku 2006 r. wobec września br. obniżyły się do wskaźnika 96,3. Natomiast bardzo korzystnie (przy wskaźniku 113,3) ukształtowały się te relacje w październiku br. wobec października ub. r. – dotyczy to głównie relacji cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych (wskaźnik 124,3) oraz produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa (115,2), przy niekorzystnym wskaźniku relacji cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych (94,7). Relacje cenowe produktów rolnych i usług przy odniesieniu 10 miesięcy 2006 r. do tego samego okresu ub. r. wyraziły się wskaźnikiem 102,9. Masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi kształtowała się zmiennie. Na przykład cena kopania ziemniaków kombajnem ziemniaczanym za 1 godz. w październiku 2005 r. odpowiadała cenie 6,1 dt ziemniaków, a w październiku br. 7 dt ziemniaków; zaś roczne odsetki kredytu średnioterminowego (50 tys. zł) wynosiły odpowiednio równowartość 153 i 99 dt pszenicy. Cena względna pakietu usług, wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów, w październiku br. obniżyła się o 14,1% w porównaniu z październikiem 2005 r. Natomiast w okresie dziesięciu miesięcy 2006 r., w porównaniu z tym samym okresem 2005 r., cena pakietu usług obniżyła się o 2,2%; przy tym zwiększyła się o 8,7%, przy wyrażeniu cen usług w odpowiednikach produkcji zwierzęcej, natomiast obniżyła się o 7,6% w równoważnikach produkcji roślinnej.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek		Średnia L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych	
	Liczba krów ocenianych tys.									
2003	I-XII		471	25,2	1 630	922	9 746	1 890	8 457	3 261
2004	I-XII		480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII		509	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
	IX		516	29,9	475	271	9 981	1 930	8 352	2 884
	XI		518	30,1	x	x	x	x	x	x
	XII		518	30,2	360	325	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I		519	30,4	x	x	x	x	x	x
	II		521	30,6	x	x	x	x	x	x
	III		523	30,6	397	301	10 156	1 949	8 254	2 980
	IV		525	30,7	x	x	x	x	x	x
	V		539	31,6	x	x	x	x	x	x
	VI		520	30,9	467	332	10 506	1 978	8 173	3 045
	VII		520	30,9	x	x	x	x	x	x
	VIII		517	30,8	x	x	x	x	x	x
	IX		515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033
	X		512	30,6	x	x	x	x	x	x
	XI		510	30,5	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>			99,8	102,7	96,8	91,9	107,8	102,6	97,6	105,2
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>			98,5	101,3	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen		Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
		wskaźnik wobec poprzedniego okresu					
2003	I-XII		98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
	XI		98,7	98,7	100,6	96,3	98,7
	XII		105,0	105,0	.	99,3	105,0
2006	I		100,0	99,8	.	95,9	100,1
	II		102,3	102,7	.	100,3	102,3
	III		100,1	99,1	.	99,4	100,2
	IV		100,2	99,9	102,5	99,3	100,3
	V		100,4	100,1	100,5	100,0	100,5
	VI		101,8	102,3	101,5	102,9	101,6
	VII		98,8	99,1	95,8	103,0	98,7
	VIII		100,7	103,7	98,8	99,1	101,9
	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
	XI		102,6	102,7	107,7	96,2	102,6
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>			99,8	116,9	133,6	94,4	119,9
<u>I-XI 2006</u> <u>I-XI 2005</u>			104,6	101,9	111,1	91,4	106,6

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2004		2005		2006										XI 2006		I-XI 2006	
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI 2005	I-XI 2005	
	% wobec poprzedniego okresu																			%
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	104,2	100,1	100,0	100,1	101,2	99,9	100,1	100,3	100,2	99,9	99,8	100,2	100,3	100,1	100,0	102,5	103,7	
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	105,3	100,1	100,0	100,1	101,4	99,5	101,1	100,6	100,5	99,4	99,5	100,3	100,7	100,1	99,9	104,6	106,5	
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	105,2		99,9				101,8	98,9	100,5	99,2	99,3	100,4	100,7	100,1	99,9	105,9	107,1	
a. uprawowe	103,9	107,9	107,0		99,9					98,2	100,5			100,7	100,3	100,0	99,7	106,2	107,4	
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	106,9							99,1	100,0			100,2	100,0	100,1			108,1	
c. chemizacyjne	103,6	109,3	103,9	100,0	99,9	100,0	100,8	98,2	101,8	100,0	101,0	99,8	100,3	100,0	100,3	100,2	100,0	105,7	106,2	
d. zbioru płodów	102,2	106,0	104,2									98,8	98,7	100,5	101,4	100,1			107,5	
2. usługi robocizny przy pracach polowych			104,5		99,8					107,7	101,0	99,0	100,0	98,9	100,7	98,8	99,5	101,7	101,6	
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	106,2	100,1	100,3	100,1	101,7	100,2	100,7	100,4	100,2	100,0	100,0	100,3	100,1	100,1	100,1	104,2	104,2	
a. weterynaryjne	104,5	101,4	105,2	100,0	99,9	100,0	103,6	100,2	100,9	100,5	100,4	100,0	100,0	100,5	99,8	100,0	100,0	105,9	106,1	
b. inseminacyjne	106,1	105,2	107,3	100,3	100,7	100,3	99,8	100,2	100,5	100,3	100,0	100,0	100,0	100,1	100,5	100,2	100,3	102,5	102,3	
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	103,5	100,0	100,0	100,0	101,1	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	99,9	100,1	100,1	100,0	100,0	102,0	101,8	
1. transportowe	102,4	103,1	102,2	100,0	98,7	100,0	97,5	98,4	99,9	100,2	100,0	100,4	100,1	100,4	100,3	100,5	100,3	98,0	96,8	
2. naprawcze	102,7	104,4	104,9	100,1	99,6	100,1	101,0	99,5	99,7	100,5	100,1	100,3	100,5	100,0	100,0	99,9	100,3	102,4	102,8	
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	105,4	100,2	100,3	100,2	101,1	100,2	100,6	100,3	100,5	100,0	99,6	100,2	100,1	100,1	100,0	103,0	103,4	
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	103,1	99,8	100,0	99,8	99,5	100,6	100,2	100,8	100,1	100,9	100,6	100,6	100,2	100,0	99,3	102,0	101,2	
5. handlowe	98,4	103,1	100,7	99,7	99,9	99,7	102,6	100,1	99,9	100,3	99,9	99,7	99,8	99,9	100,1	100,2	100,0	104,0	103,6	
6. finansowe	95,3	102,6	102,8	100,1	99,9	100,1	102,4	100,2	99,7	99,7	99,7	99,9	99,8	100,1	99,9	99,9	99,9	101,5	100,7	
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	106,4	100,2	100,0	100,0	104,7	100,6	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	106,5	106,5	
- bankowe	100,1	107,9	95,6	99,2	100,2	100,2	97,7	99,4	98,2	98,7	99,1	99,6	99,4	99,5	99,8	99,6	99,7	91,4	88,9	
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	102,1	99,8	99,8	99,8	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	101,4	101,0	

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2005												2006												XI 2006		I-XI 2006	
		2003			2004			2005			2005			2006			2006			XI 2006		I-XI 2006							
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI 2006	%	I-XI 2006	I-XI 2005									
Orka pługiem	za 1 godz.	81,1	86,2	92,0	93,4	.	.	98,4	97,4	97,9	.	99,4	99,4	99,5	99,2	106,2	.	107,4	.	107,4									
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,7	71,2	76,5	.	.	83,1	82,3	82,7	.	81,5	81,6	81,7	81,8	.	.	.	107,3	.	107,3									
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,6	59,7	61,8	.	.	.	62,4	63,6	63,3	63,9	64,1	64,1	64,4	.	.	.	103,1	.	103,1									
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	56,8	61,0	63,7	64,4	64,4	66,9	68,6	68,6	68,7	68,5	69,2	69,2	69,6	69,6	108,1	.	107,6	.	107,6									
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	147,1	168,7	195,0	.	.	.	.	219,9	217,0	217,5	218,5	228,9	228,9	.	.	.	113,8	.	113,8									
Sprzęt z bóż kombajnem	za 1 godz.	209,9	221,6	228,0	.	.	.	.	.	.	232,3	229,8	230,5	.	.	.	.	101,2	.	101,2									
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,9	114,9	118,0	.	.	.	.	126,4	122,2	122,2	126,6	127,7	127,9	.	.	.	107,1	.	107,1									
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	.	41,8	43,7	43,6	.	.	41,7	44,9	45,3	44,8	44,3	44,7	44,6	44,4	101,8	.	101,6	.	101,6									
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	39,5	42,4	45,5	45,9	46,0	46,2	46,4	46,4	46,4	46,4	46,6	46,8	46,9	47,0	102,4	.	102,3	.	102,3									
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,6	19,8	20,9	21,0	21,8	22,0	22,1	22,2	22,2	22,2	22,3	22,3	22,3	22,3	106,2	.	106,2	.	106,2									
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	119,0	123,5	124,0	121,0	118,0	117,7	117,9	118,1	117,1	117,6	118,3	118,7	119,2	119,8	99,0	.	95,4	.	95,4									
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	10,3	11,0	11,8	11,9	12,7	12,4	12,4	12,4	12,4	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	105,9	.	106,6	.	106,6									
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,3	27,6	28,4	28,1	28,3	28,2	28,2	28,8	28,9	28,9	29,0	29,0	29,0	29,4	104,6	.	101,5	.	101,5									
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	61,6	61,9	65,1	65,2	65,5	65,6	66,2	66,4	66,7	66,6	67,2	67,3	67,9	68,1	104,4	.	102,5	.	102,5									
Oплата projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.	.	.	.	1038,0	1033,7	999,7	1046,0	1047,5	1049,4	1022,5	1023,6	1026,6	1026,6	1024,3	98,7	.	98,7	.	98,7									
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,7	30,3	31,6	32,1	31,4	31,7	30,9	31,4	31,5	31,1	31,2	31,3	31,1	31,13	97,0	.	99,2	.	99,2									
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	8,0	8,3	8,6	8,6	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7	101,2	.	99,4	.	99,4									
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,4	25,6	26,0	26,1	26,0	27,9	27,8	27,8	27,8	27,6	27,5	27,5	27,5	27,6	105,7	.	106,3	.	106,3									
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	106,0	104,2	107,0	107,0	116,0	116,4	116,2	116,2	116,2	116,2	115,9	115,9	115,9	115,9	108,3	.	108,8	.	108,8									
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,5	573,4	658,0	665,0	670,4	679,3	688,5	692,7	694,3	696,0	710,8	710,8	710,8	711,6	107,0	.	105,9	.	105,9									
Odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł	za 1 rok	736,1	690,2	662,0	629,0	614,8	604,1	594,2	591,1	588,9	584,3	581,6	581,1	578,4	576,4	91,6	.	89,1	.	89,1									
Odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5699	5429	5296	5180	5127	5061	5046	5023	5001	4980	4967	4950	91,2	.	88,8	.	88,8									

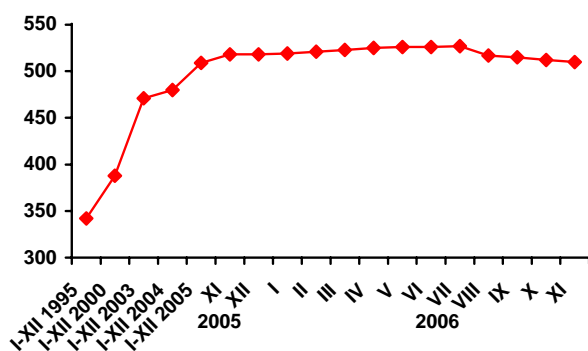
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

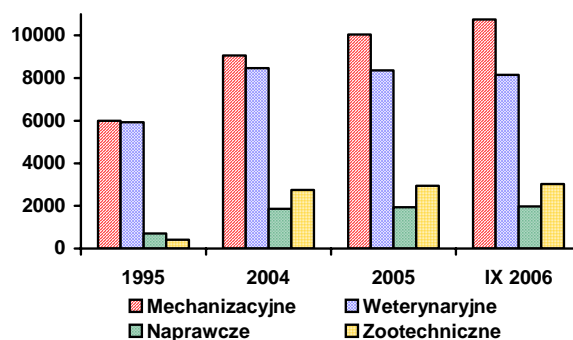
Rodzaje usług	Jedn miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2003		2004		2005		2006											XI 2006 XI 2005		I-X 2006 I-X 2005	
			I-XII	I-XII	I-XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	%	%			
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	1,8	2,5	2,6	.	.	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,0	2,0	2,0	1,9	73,1	89,6				
Siew siewn. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,5	2,1	.	.	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,7	1,6	.	.	.	91,9	91,9				
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,2	1,7	.	.	.	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5	1,3	1,3	.	.	87,0	87,0				
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,3	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6	1,6	1,4	1,4	1,3	.	72,2	94,0				
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	205	195	210	.	.	.	.	240	239	242	242	251	246	.	.	112,9	112,9				
Sprzęt ziół kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	4,6	6,2	.	.	.	.	.	.	5,7	5,2	4,7	.	.	.	81,6	81,6				
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	4,7	.	.	.	.	.	2,4	2,6	2,9	5,2	7,0	.	.	95,5	95,5				
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywca drobiu	.	12,7	13,9	15,0	.	.	16,0	18,0	17,2	16,0	14,6	15,0	15,2	16,0	106,7	114,8	114,8				
Unastnienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	55	49	49	49	47	48	48	49	51	51	51	51	50	50	101,4	102,1	102,1				
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	5,1	5,4	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,5	5,4	5,5	5,7	105,6	105,8	105,8				
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	32,5	34,0	34,0	35,0	35,0	35,0	35,2	33,0	27,7	29,0	31,8	34,9	102,6	102,0	102,0				
Naostrzenie lemiesz	1 szt.	kg żyta	29	30	42	42	42	36	34	34	34	36	40	35	27	25,8	61,4	81,3	81,3				
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	75,0	87,7	87,7				
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	72,2	90,0	90,0				
Oplata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	27,9	32,0	30,0	26,0	27,0	26,0	24,5	24,0	22,7	20,0	22,3	20,3	63,4	85,3	85,3				
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	kg żyta	23	23	31	30	30	27	25	23	23	25	27	24	18	17,8	59,3	75,8	75,8				
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	6,8	7,3	7,2	8,3	8,5	8,2	8,3	7,8	7,0	6,4	6,7	7,3	111,0	114,0	114,0				
Składka ubezpiecz. OC ciagnika	1 rok	l mleka	147	120	115	114	111	122	122	123	127	128	129	128	125	122	107,5	108,8	108,8				
Składka ubez. Autocasco ciagnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	17,9	19,0	18,0	18,0	18,0	18,0	16,9	17,0	17,1	16,2	14,0	13,3	70,0	92,7	92,7				
Odsetki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	17,5	17,0	17,0	16,0	17,0	16,0	15,4	15,0	15,9	14,0	13,3	12,9	75,9	86,1	86,1				
Odsetki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	155	151	150	141	137	133	129	120	123	114	101	99	61,2	78,2	78,2				

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

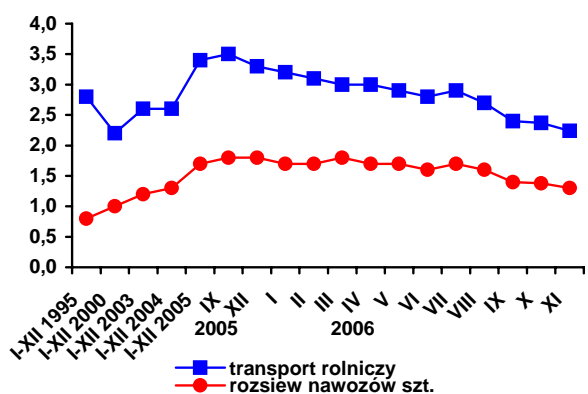
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

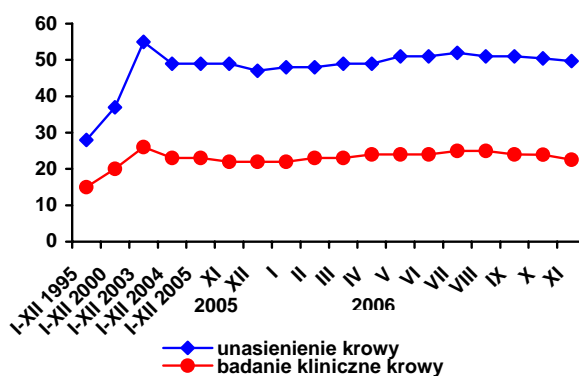
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

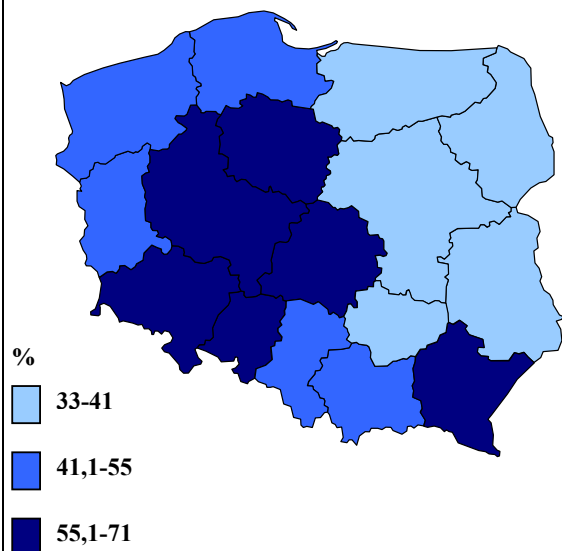
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w okresie styczeń-wrzesień 2006 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w listopadzie 2006 r. (w %)

